
BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
12
14 D
22

IOANNIS RHODII
OBSERVATIONUM MEDICINALIUM CENTURIÆ TRES.

PATAVII. CIↃIↃCLVII.

Typis Pauli Frambotti Bibliopolæ.
Superiorum permissu.

[illegible]

Illustrißimo Excellentissimoque Domino

D. CHRISTIANO THOMESEN

Toparchæ in Stougaard, Equiti aurato, Regio Cancellario, & Regni Daniæ Senatori.

Aturæ arcana inquirentibus causarum notitia perdifficilis est; siquidem tenebris obsitæ magno ingeniorum supplicio non aliunde innotescunt quam dubiis experimentis, quæ magis sensibus quam rationis usu percipiuntur. Oculis nem-

pe obſeruata, vel auditu confirmata, eas formant diſciplinas, quas verius conjectura, quam certis rationum momentis concipimus.

Hujus generis artibus præſtat, quæ mortalium ſaluti excogitata prędictionibus potiſſimum ſtabiliendis majorum instituto bina ſibi fulcra vindicat Rationem, & Experientiam; quorum adminiculo, quoad mentis hebeſcentis patitur ratio, in rerum intima penetratur. Et ſane frequenti diutinaque opus exercitatione, non iis modo expendendis, quæ obueniunt quotidie, ſed etiam diligenti obſeruatione eorum, quæ rarius ac præter opinionem contingunt; ne valetudini præfectus inuſitatis euentis animum deſpondeat, aut inopinatum plane putet, quod uſus aliquando accidiſſe docuit. Fortunæ vero primus heic locus eſt, nec inferior ſedulitati, ſi laboris minime pertæſa vires ingenii ſolertia promouet.

Di-

Diuinæ prope ſcientiæ, quæ non ra-
ro conclamatos ab orco reducit, quan-
to hæc fuerint uſui, nemo Te rectius no-
uerit Vir Maxime, qui à teneris optima-
rum literarum ſtudiis excultus varia ex-
terorum conſuetudine, non otioſa pere-
grinatione, præclara virtutis ac ſapientiæ
commendatione illud es dignationis fa-
ſtigium adſequutus, ut Sereniſſimi Prin-
cipis CHRISTIANI QVINTI jam
cœlitibus adſcripti adoleſcentia tuæ mo-
derationi in ſpem imperii credita fuerit.
Inde admiſſus in Diui Parentis interiora
conſilia, poſtquam Legati munus ad
PHILIPPVM QVARTVM Regem
Hiſpaniarum potentiſſimum eximiæ
dexteritatis laude obiuiſſes, Regni Can-
cellario incomparabilis prudentiæ rebus
humanis exemto omnium deſtinatione
iam tum ſubrogatus grauiſſimum onus
integritate maxima ſuſtinuiſti. Ea ple-
nius perſpecta, immortalis memoriæ

 3 CHRI-

CHRISTIANVS QVARTVS ingentis animi Heros Te Cancellarium delegit, cuius maturis consiliis etiamnum summa rerum ac tanti imperii moles incumberet, cui sub FRIDERICO TERTIO Sapientissimo optimoque Rege pari fide ac probitate sufficeres. Longam vero Musarum chorus hanc tibi ominatur felicitatem, qui eas tuo foues præsidio, quo literarum istic gloria nititur.

Quam ob rem nec à tuo genio nec à meo in tua merita obsequio alienum fuerit, hoc otii mei satis negotiosi specimen tuis auspiciis in lucem proferri: de quo Te præter vix quisquam æquius iudicium fecerit; quandoquidem & eius ratio iure quodam menti tuæ debetur rerum omnium capacissimæ, quæ studiis continentur. Si Te optatis facilem impetrauero, tantum ei à nominis tui splendore accedet autoritatis, quantum à comitate fauoris: cuius ea iam diu in pectore

re

re meo hærent monumenta, ut quicquid in poſterum ab ingenii mei tenuitate humano generi poſſit commodari gratus libenſque tuum id omne profitear,

Vitam ac fortunas cui crediderim meas.

Patauii Calendis Auguſti An. CIↃIↃCLVII.

Ampliſſimo nomini tuo

Devinctiſſimus
IOANNES RHODIVS.

LECTORI BENEVOLO.

iuturnis crebrisque languentium exemplis cum naturæ tum artis munere fati atque salutis reconditi eventus non publicandi ingenii gloria producuntur in medium, sed tuo mi Lector usui: qui facile nosti, quod non ratione scrutamur, non inveniri nisi casu. Aequiorem te quidem spero, quam ut fabulas putes, quorum maximam partem oculata fide accepi, reliqua summorum virorum indicio auidus arripui, artis nostræ antesignanos in hoc sequutus; quandoquidem neque Coo seni omnis medicinæ parenti, nec Galeno interpreti eius maximo eæ diligentiæ ratio displicuit. Vberioris fidei causa utplurimum singula sui temporis spatiis definiui; nec minus rei conscios testes adsciui certos, ac præterea optimos cuiuslibet æui scriptores, quibus similes casus mortalium vicissitudo suggessit, vindices aduocaui veritatis. Quam breuitate perspicua sum ita prosequutus, ut ne in verba ambitioso arduum Apollonii è Philostrato dictum reponeretur: Κέρδος ἔιη, μήτε πιςεύειν,

μήτε

μήτε ἀπιστεῖν πᾶσιν. Verisimile est autem id à quoque prætermissum, quod ipse non cognouerat; à nullo id, quod non viderat, fictum. *Cui grauissimo Celsi effato si acquieueris, Lucilii augurio* evadet saltem aliquid aliqua, quod conatus sum. *Vale, hisque fauente Hygea perfruere.*

Quæ

QVæ ex inconſtanti & inani rerum fulgore aduenit humano cœtui gloria, ita in lubrico ſita eſt, mi Rhodi, ita in vacuo fundata, ut nec pedem tuto inibi figere cuiquam temere credentium ſinat, aut diutius in veſtigio immorari, imo ſua ſponte corruere, & quamcitiſſime cum euanido crepitu inter tenues auras diſſipari compertum ſit. Hanc ſibi fortuna, quæ humanæ rationis utramque paginam tenet, ex mortalium ſuperbia in eorumdem extremum ludibrium contexuit coroſſam, ut exultans plenum eorum triumphum ageret. Sic fert hominum conditio, ſic capitum è limo non exſurgentium ignauia præ ſe fert, ut quum modicum faſtigium ſuum leuiter ſupergreſſi ſint continuo concidant. Non æque tamen talem agnoſcunt exitum, qui feliciori niſu ſolida fundamenta virtutis tanquam ſecurum obſidem obtinere conati ſunt. Hi etenim obicibus quibuſcunque minime remorantibus ad perennitatem properant ſecuro greſſu: nec fatali æui furori datum eſt in eoſdem graſſari mortalitatis intrinſecam neceſſitatem non agnoſcentes, ut qui veluti in gremio Iouis depoſiti fulmina negligant, nec amplius cruento Marte aut ancipiti alea pugnaturi de victoria decernant ſupra omnem inuidiam iam collocati. Quod inter

omnes

omnes huius æui viros te non fecisse, Vir doctissime, non est qui modo ambigat, ob tam varia & præstantissima tua monimenta iam publici iuris facta in posterorum tum admirationem tum commodum. Vtinam qui ex priscis ingenio præpollentes in abditarum rerum naturalium inuestigatione nullam aut intentatā aut inexspectatam rem relinquentes sese insinuarunt, etiam pari pietate illa sui ingenii præclara specimina posteris ac tu demandassent, nec alienis bonis vitam fraudare concupiissent, multa vel occultando, vel supprimendo tam præclara & iucunda, tamque usui necessaria. In tenebris namque tot mira non laterent, quæ sepulta delitescunt adhuc cum vniuersali hominum mœrore. Lucubrationes tuas doctissimas & sanè ad Epicteti lucernam elaboratas, quas nuper ad me transmisisti, ut simul & semel summum decus non leuemque existimationem mihi afferre conareris, bibulis tum oculis tum auribus auide exhausi maxima cum mea iucunditate, tum admiratione. Quam breuiter enim quamq; luculenter tuo eruditissimo calamo totam ferè medicinam in obseruationibus complectaris, iudicent qui emunctissimæ naris sunt, dum paululum materiam introgressi diuinam hanc ambrosiam pretiosissima ingenii tui libamina degustauerint. Quibus ergo cor sapit, his sapidum reddent palatum. Optimum namque vinum prius Sileno fore gustandum censuit Vlysses Euripidis. Vrbane namque ipsum Silenum alloquitur.

Vin' tu prius gustare, quid vini feram?

Ad quæ Silenus:

Ita

Ita conueniat. nam gustus emtorem vocat.

Perge ergo, mi Rhodi Musarum Apollinisque alter ocellus Magno Mystagogæ litare; diuinos ut tandem etiam honores adipiscaris jam tum ceteris quasi præstantior à Dijs delectus. Nec mirum. Etenim non unicam hecatomben, aut bouinam, sed triplicatam hancq;humanam in hoc tuo singulari opere, non Marti Vltori, aut Tauricæ Dianæ, sed Ioui Seruatori Æsculapioq; salutis datori, non sine mola salsa vouisti, obtulisti. Age iam supremum fastigium adeptus non sine artis medicæ ostento, dum ex Hippolyto modo, tot ægrorum centenis cæsim punctimq; lacero, Virbium facis immortalem. Et sane, vir Clarissime, medicæ facultatis nunc pertractandæ potiorem partem delegisti, ut inde veram immortalitatem auspicareris tibique pareres. Ea etenim medicinæ pars ceteris præstare videtur, in qua sensilium rerum & singularium tractatio instituitur, immo toti in eadem parte vel tractanda vel mõstranda diligentiores se exercuere. Vt enim hæc tota ferè obseruatione constat, quæ nisi diutina annotatione variaque & longa percipi queat, & hæc nisi ex ampla & exquisita doctrina ex uniuersalioribus rebus deducta comparari possit, profecto virum summum absolutissimumque requirit. Hinc præ ceteris doctissimus visus est Hippocrates in Epidemicis. Hoc in puluere sudarunt viri doctissimi ante te plures:nõ ea tamen qua tu felicitate metam attigerunt. Quibusdam enim stilus defuit, alijs judicium: quamplurimi consarcinata ex aliis opera mendicarunt. Eam sicut ante aliis gloriam ademisti, ita subsequentibus victoriam

ctoriam præripis. Quod primum est, nihil heic Christianæ pietati auersum, nihil castis moribus detestabile, nihil Principum maiestati inuisum. Deus Optimus Maximus in posterorum commodum præsentiumq; utilitatem Nestoreos tibi commodet annos, ut quæ mente iam concepisti magna & præclara, præter hæc iam elaborata edas. Patauii Calend. Ianuar. An. CIƆ IƆCLVII.

Georgius à Turre,
in Patauino Lyceo Rei herbariæ Professor ordinarius,
Hortique Publici Præfectus.

Noi

Noi Reformatori dello Studio di Padoa.

H*Auendo veduto per fede del R. P. Inquisitor di Padoa, che nel Libro intitolato* Ioannis Rhodii Obseruationum Medicinalium Centuriæ tres, *non vi è cosa contro la nostra Santa Fede Cattolica, & parimente per attestato del Segretario nostro non vi esser cosa contro Principi, e buoni costumi, concedemo licenza possi esser stampato, osseruando le leggi in questo proposito con presentarne due copie per le nostre librarie publiche. In quorum fidem Data li 22. Gennaro* 1656.

Stampator Frambotto in Padoa.

{ Zuanne Donado Rif.
{ Andrea Pisani Proc. Rif.
{ Nicolò Capello Rif.

Francesco Verdizotti Segret.

Die

Die 16. Iannuarii 1657.

OPus pręſens manuſcriptum in 4. chartarum 117. cui titulus Ioannis Rhodii Obſeruationum Medicinalium Centuriæ tres; quarũ principium *Febre* &c. & finis *quæ jam cecidere*; fuit pro impreſſione Paduæ viſum, & admiſſum, cùm in ipſo nihil contra Regulas impreſſionis reperiatur. Die, Menſe, & Anno, quibus ſupra.

Ita eſt. *Ego Frat. Antonius Vercellus de Lendenaria Inquiſitor Generalis Paduæ manu propria.*

SENECA

EPIST. VI.

LONGVM ITER PER PRAECEPTA,
BREVE ET EFFICAX PER EXEMPLA.

ELENCHVS OBSERVATIONVM:

CENTVRIA I.

Fe-

Aqueus

CENTVRIA II.

A sup-

Vo-

Al-

CEN-

OBSERVATIONVM.

CENTVRIA III.

Icte-

Ver-

Hy-

IOANNIS RHODII OBSERVATIONVM MEDICINALIVM CENTVRIA I.

I.

Ephemera periodica terribilis.

FEBRE in omnigena morborum colluvie mortalibus infesta nullum frequentius malum, præcipue Diaria legitima, causis plerumque tam leuibus, ut vix Medici opem desideret. Naturæ tamen & hæc quandoque diuersam vim, ne dicam ex peculiari constitutione malignitatem prodit. Ejus generis febre nunc vita defuncti Faustus & Hippolytus Soncini Brixiæ nobili gente oriundi, patrueles laudatæ memoriæ Ioannis Baptistæ, qui non ita dudum Patauii & Pisis summa laude in prima cathedra Medicinam docuit, omnibus annis in triennium Patauii corripiebantur cum dolore capitis, vigiliis, deliriis, & compressione pulsuum, aliisque signis à priuata cor-

poris dispositione adeo horrendis, ut maligna videretur. Sed quam efficax naturæ vis profligauit. Ea nempe largo lotii profluvio soluebatur. Destillatio igitur, vel oppilatio putredinis expers, febrem induxit: quæ, materia celeriter discussa, neutiquam in putridam transire potuit.

I I.

Ephemeræ præsagium singulare.

Mitior longe, quæ religiosum virum Bernardum Superantium Nobilem Venetum in familia Clericorum Regularium Anno CIↃ IↃCXXII Patauii degentem sequenti die certo certius invadebat, quoties per quietem pridie sibi visus fuisset pane candido in jure intrito clinicis *panatella* vesci. Natura forsan huic alimento per morbum ipsi familiarem assueta quoties infestabatur, hac rei præteritæ velut imagine sensum excitabat.

I I I.

Ephemera à somno.

Anno CIↃ IↃC XXV quidam Patauii superstes à somno meridiano duarum

vel

vel trium horarum æstate febricitabat. Oborta scilicet inflammatione à transpiratione cohibita. Hinc Latini Hippocratis oraculo Cap. VI. Lib. III. *calor excitatur somno*. Sed & Febrem à nimio somno propter impeditam alimenti distributionem obseruauit Thomas Campanella Med. Lib. VI. Part. IV. Art. I. Cap. III.

IV.

Febris Ardens ab enormi gaudio.

ANno CIↃIↃCXXIX. III Mart. juvenis studiosus vicesimum excedens annum ob illicita arma custodiæ traditus, quum repente denunciaretur liberatum iri, præ subita & enormi lætitia febre fuit correptus. Interveniente autem mora quadam, ea cum delirio ac manifesta exacerbatione in continuam abiit. Quæ non Continens, verum Ardens ex humore bilioso ac ferme atra bile putrescente in vasis majoribus intra alas & inguina. Huic fortassis occasionem præbuerat Ephemera ex vehementi spirituum conflictione à nimio gaudio; unde postea putrida in corpore disposito maligna, quam pusillanimitas fractis

dissolutisque spiritibus vitalibus auxit, ad cor devehens humorem perniciosum. Morbi die nono sanguis denuo cucurbitulis cum scarificatione vacuatus: vesicantia quatuor coxis & cruribus admota: Leniens medicamentum intra diem vndecimum iteratum: Alterantia, & Corroborantia interna atque externa continuata. Propinato aliquamdiu sero lactis depurato æger à morbo per alvum soluto demum convaluit.

V.

Febris Quotidiana Intermittens quatuor annorum.

QVotidianam Intermittentem diuturnis febribus accenset Galenus De Crisibus Lib. II. Cap. VI. qui Comm. III. Progn. XXIII notat causam triplicem prorogationis febrium, partem nempe affectam curatu difficilem, aut humores crudos, incoctosque, & crassos, aut errorem. Sed Comm. IV. Aph XLIV ex his potissimum copiosos & crassos, vel frigidos, aut glutinosos humores, quibus coquendis plurimum temporis opus est. Suo id exemplo verum esse Anno CIϽ IϽC XXII Septembr.

XIII.

XIII. oſtendit in valetudinario D. Franciſci decumbens ætatis mediæ femina, quam febris cum leui rigore quauis nocte quadriennium invadebat.

VI.

Tertiana breuiſſima.

ANno CIↃ IↃC XXVI Pataui frequentes occurrebant febres Tertianæ, quæ horas decem vel duodecim durantes poſt unam acceſſionem deſierunt. Sed ex euentu, facta nempe evacuatione materiæ peccantis.

VII.

Tertiana ſexies repetens.

IOannes Preuotius Medicus admodum ingenioſus ac diligens intra quatuor & viginti horas diſtincte obſervauit ſex Tertianas quotidie invadentes; quarum quatuor perfectam intermiſſionem attigere. Quod vario adſcribendum materiæ putreſcentis loco.

IIX.

Tertiana spuria urinæ profluvio sublata.

Religiosus quidam è cœtu Theatinorum Tertiana notha diu vexatus, critice urinæ copiosissimæ & à salsa pituita valde acris per quatuordecim dies profluvio, cum erosione meatus urinarii aliisque symptomatibus grauissimis, ex morbo evasit. Hanc in rem faciunt Galeni verba De Crisibus Lib. III, Cap. VII: *Si quis subito morbo liberatur, omnino huic aliqua evacuatio effatu digna contingit.*

IX.

Febres Intermittentes malignæ.

Anno CIↃIↃC XXIX. quum febres malignæ plurimos infestarent, etiam Intermittentes è symptomatum vehementia ejus generis videre licuit plures. Quas Galenus quoq; agnouit Epidem. VII. T. LXXXI. apud Vallesium, declarauit Petrus Salius De Febre Pestilenti Cap. X, & indicauit post Mercatum Pr. Lib. VI. De Tertiana perniciosa Claudinus Responso VII, itemq; Io.

Tho-

Thomas Minadous de Febre maligna Lib. I. Cap. XXII. Peſtilentes etiam cum grauitate cœli enumerat Carolus Gallus De Febr. Peſtil. Tract. I. Cap. I. in quibus cor primo non afficitur. Zacut. Luſitanus Medic. Princip. Hiſt. Lib. I. Hiſt. II.

X.

Tertiana Intermittens maligna.

M. Antonii Gabrielij Patricii Patauini Equitis frater Petrus Febre Tertiana intermittente correptus intra diem quartum extenuabatur. Conualeſcenti maculæ proruperunt liuidæ, mali moris indices.

XI.

Quartana ex Pituita.

ANno CIↃ IↃC XXVII. Antiſtita Quartana laborans bis in die veram Pituitam ſine ulla ſucci melancholici nota vomuit. Pituitæ quidpiam ſemper melancholiæ in quartana permiſtum agnouit Ioannes Baptiſta Montanus De Febribus Conſ. XXIV. Imo humores hi ſunt affines. In hac etiam febre ſanguinis frigidi ſtillam reperit V. C.

Petrus à Castro. Infantes itidem quartana laborasse memorat Sennertus De Infant. Curat. Part. II. Cap. II.

XII.
Quartana certa familia peculiaris.

PAtauii quidam hoc ipso anno erant superstites; qui scabie fœdarentur, nisi Quartana quotannis correpti. Benedictus Siluaticus vir illustris cœnobitam cucullatum obseruauit quartana correptum, quæ scabie soluebatur.

XIII.
Quartana breuis.

ANno CIƆ IƆC XXVII. Quartanæ Patauii tertio vel quarto paroxysmo terminabantur. At hæ non à viscerum debilitate, sed ab errore externo ortum trahebant. Qualem Anno CIƆ IƆC XXV Ioannes Speronius fuit expertus.

XIV.
Quartana diuturna.

HIeronymi Fabricii ab Aquapendente V.C. conjux tredecim annis Quartana per

per successionem paroxysmorum continua, & interdum uno die triplici accessione affligebatur. Alexander Massaria De Febribus Lib. VII. Cap. XI. tradit matronam Venetam duobus ac viginti annis Quartanam traxisse. Alios ad trigesimum tertium Ioannes Schenchius Lib. VI. Obs. XXXIX. Quam tamen Hippocrates VI. Epidem. Com. VI. affirmat ultra annum neutiquam progredi. Quod Galeno in Comm. verisimile, misso sanguine, ac purgato corpore.

XV.

Quartana sexies recurrens.

ANno CIƆIƆCXXVI. XII Iunii Carolus Benonius Quartana duplici, quouis die ter invadente, ab intempestiuo medicamenti sudatorii usu contracta cum destillatione ac delirio jam confectus postridie obiit. Tales ejusdem speciei febres inuicem complicatæ Galeno de Crisibus Lib. II. Cap. VII. ubi tres in eodem homine quartanos circuitus indicat.

XVI.

Quartana nigris maculis terminata.

ANno CIↃ IↃC XXXII. Quartanam diuturnam vidit Benedictus Siluaticus Medicorum summus Balthasari Iordano Chirurgo perito in maculas nigras critice desiisse, iisque evanescentibus plane sublatam. Albas in querquera febri semel obseruauit Carolus Piso de Serosa Colluvie Sect. VI. Obs. CLXXVII.

XVII.

Quartana imaginationi cedens.

SPiritus atque sanguis imaginatione & appetitu agitantur. Inde plures nullius momenti amuletis, imo ridiculis persanati. Cujusmodi perhibetur vetulæ cuidam aduersus Quartanam jocose præscriptum:

Donna ria, tu eri giouane puttana:
Ora vecchia sei tu fatta ruffiana.

Nec eo efficacius putarim amuletum ad Hemitritæum Q. Sereno decantatum, aut carmen apud Trallianum Lib. XII. Cap. VII. Fabulæ verò simillimum, quod Suidas in

Hi-

Histor. commemorat de Galeotico medico, qui morbos verbis fugaret.

XIIX.

Septena febris.

ANno cIↄ Iↄc xxv. Febr. xiv Pompeius Caimus Vtinensis Eques amplissimus primæ cathedræ Professor theoreticus narrauit feminam sibi visam, quam febris die Veneris per integrum annum infestaret.

Anno cIↄ Iↄc xxix. Martii x cum Ioanne Preuotio doctore nostro visimus Ioannem Vilhelmum Zarschi Baronem Austriacum, cui septendecim circuitibus quolibet die Veneris usque ad centesimum diem recurrebat febris, quæ rigore ceterisque febris putridę notis quatuordecim vel quindecim horis infesta. Nostra etiam memoria vir celeberrimus Ioannes Dominicus Sala viro cuidam febre Septena quotannis correpto medebatur. Patauii quoq; Anni cIↄIↄcxlii Calendis Aprilibus mihi narrauit Scipio Granmontius Vasco, Poëta Græce & Latine doctus, in Galliis quouis die Sabbathi triennium integrum febre cum insigni pedum tumorę sine causa evidenti se turba-

tum

tum fuisse, ac sponte restitutum.

XIX.
Octona febris.

NIcolaus Treuisanus magni usus Professor Patauinus in femina quadam nono die febrem deprehendit ex pulsu Octonam præcessisse. Benedictus Siluaticus etiam bis vidit à Pituitæ copia in vesica putrescentis; quæ per urinam spissam & glutinosam dissoluebatur. Aeneas Caprilius quoque De Febribus Putridis Lib. II. memorat se in nobili quodam Ferrariensi per tres menses quouis die octauo febrem offendisse. Petrus Salius Cap. XII. Annotationum in Altimarum sibi ejus generis febrem bis occurrisse. Octonæ quoque meminit Ioan. Bapt. Codronchius De Hydrophobia Lib. I. Cap. VI. Octonam ex Quintana prodit Valerius Martinius Laconismo Praxeos. Ioannes Dominicus Sala narrabat matrem suam quouis die Dominico febricitasse; nobilem itidem Patauinam. Nec mirum. *Morbis enim quoque quasdam leges natura posuit*, sententia Plinii Historiæ naturalis Lib. VII. Cap. L.

He-

XX.

Hectica peculiaris.

HEcticam juvenis Veneti è nobili familia, sine macie, cum calore ac leui madore uniuersi corporis, sine rigore, sine propensione in somnum, per octo menses continuatam Ioannes Preuotius præter sententiam reliquorum medicorum hydrotico superauit. Cujus generis febris toto vitæ cursu bis ei sese obuiam dedit.

XXI.

Febris Maligna sine Crisi die septimo soluta.

ANno CIↃ IↃC XXIV. XXIIX Aprilis Adolescentulæ febre maligna laboranti morbus die septima sine omni vacuatione critica soluebatur.

XXII.

Febris Mali moris sine coctione cessans.

ANno CIↃ IↃC XXVII. April. XII. Iuveni carnoso, aucupationibus dedito febris continua die septima in malignam mutata

cum

cum lotio rubro, turbato, cum tinnitu aurium, & vigiliis non temnendis. Exhibita post meridiem cassia, febris omnino sublata die octauo sine omni coctionis indicio, remanentibus quibusdam motibus conuulsiuis.

XXIII.

Essere siue Epinyctides febris expertes.

ANno CIƆ IƆC XXXIX. Iunii XIV eximiæ probitatis juveni Iacobo Salæ Ioannis Dominici Professoris inter Medicos primi filio natu majori epinyctides copiosæ sine febre effloruerunt: à quibus mox convaluit.

XXIV.

Variolæ sine febre.

VAriolis non semper adesse febrem synochon docuit euentus. Talis enim affectus Ioanni Preuotio bis obuenit, & quidem proxime in Serenissimi Principis Anhaltini CHRISTIANI cubiculario, quum Patauii degeret Anno CIƆ IƆC XXIII.

Va-

XXV.
Variolæ Criticæ.

IN ſtatu ſynochi, præſertim putris, variolis critice erumpentibus, febris quandoque non repetit.

XXVI.
Variola benigna.

ANno CIↃ IↃC XXXIIX. Aëre calido & ſicco, variolæ pueros æſtate impetebant frequentiſſimæ; nullo tamen vitæ periculo.

XXVII.
Exanthemata non maligna.

ANno CIↃ IↃC XXVI Patauino cuidam à quacunque febre prodierunt exanthemata. Preuotius etiam conſpexit maculas plumbeas ac liuidas poſt duplicem Tertianam. Ideoque non ſunt hæc ſigna malignitatis neceſſaria, niſi grauiora fuerint ſymptomata. In febribus etiam benignis interdum rubra comparent: qualia nautæ Patauino in vico *al Portello*.

Fe-

XXIIX.

Febris petechialis præter coctionis indicia desinens.

ANno cIↄ Iↄc xxix. v Iunii, die morbi septima, præcedente insigni rigore ab hora decimasexta in vigesimam, sudore à febre petechiali fuit liberata juvencula Angelæ Garoderinæ filia, non prægressis notis coctionis:imo urina plane cruda erat.

XXIX.

Aquosum frontis tuberculum.

PRomtam medici operam non sola valetudo postulat, sed nonnunquam corporis deformitas, non feminis modo, sed viris etiam alicujus dignitatis, magis tædiosa, quam nociua, ea maxime parte, quæ singulis obuia oris majestatem dehonestat. Iuveni sacris Apollineis initiato, quum patrios lares ab aliquot annorum peregrinatione reuisissem, occurrit ciuis honestus, cui ætate adhuc florente dextro frontis promontorio menses aliquot eminebat lata basi nucis auellanæ magnitudine cuti concolor;

molle,

molle, ac velut inflatum tuberculum, ſponte natum. Tactu quidem compreſſum cedebat, ſubitoq; in priorem ſpeciem vertebatur ſine dolore; non tamen hinc inde mobile deprehenſum, nec increſcere. Itaq; ratus ex iis eſſe tumoribus, qui ferro verius exſtirpantur, quam medicamentis diſſolvuntur, corpore ſatis puro nec vitioſis ſuccis ſcatente, Blaſium Mullerum Hafniæ Chirurgum è multis egregium ſcalpello ſubtili cutem oblique incidere jubeo. Dictum, factum: non ſanguis effluxit, ſed perexiguus humor limpidus, qualis oculi vitreus, in dexteram laborantis procidit, ad quem ubi manum is retraheret, rogatus ecquid ſentiret, impenſe calidum aſſeuerauit. Indito mox in vulnuſculum Mercurio, quem præcipitatum appellant, ſupraque injectis quæ inflammationem averterent, quum die ſequenti religaretur, ſpecillo folliculus eximebatur, vulnuſq; intra paucos dies tam dextre fuit glutinatum, ut ne minimum reliquerit cicatriculæ veſtigium. Ita plurima initio facile amolimur, quę neglecta ſi inveterauerint, vix ac ne vix quidem remediis cedunt. Nec dubium, quin tumor hic relictus demum in Meliceri-

dem vel Steatoma migraturus esset, mora crassescente muco, quem P. Veget. Renatus Mulomed. Lib. II. Cap. XXXVI limpidum notauit in veterinis, quorum eadem sæpe sunt quæ hominum vitia. Imo Steatomatis liquorem crystallo lucidiorem conspexit Gabriel Fallopius magni supra ætatem vsus. Et vero quis dubitet meliceridi à sero initium esse, qui Steatomati consummato vix negauerit? Cogitationem meam plurimorum vice unum hoc muniet exemplum, quod Iacobus Elsnerus Poliater clarissimus Patauii meus quondam contubernalis Vratislauia XIX Decembris An. CIↃ IↃC LVI in hanc sententiam perscripsit. Mense hinc tertio nobilis Polona septem & triginta annos nata, exiguæ staturæ ac valde macilenta, plica multis infestata annis Ioanni Georgio Pezoldo notæ famæ Chirurgo steatoma inter scapulas protuberans demetendum commisit, quod amplitudine quartarium Vratislauiensem excedens libras sexaginta ciuiles pendebat. Viribus jam nunc attritis, intra duos menses ex eo rectius habuit in dies confirmata. Tuber in modum lardi veteris atq; tenacis fibrosum aliquot post horis aquæ sex quartarios emisit. Quid autem

tem de feruore pronunciandum? Eum verius perſenſit ille noſter, quam acrimoniam. Nec vereor talem ſero tribuere, quo procul dubio ſaturata erat pituita prope cryſtallina. Cogitent quæſo Naturæ conſulti, quam ſit fallax caloris vel frigoris à colore indicium. Norunt id optime, qui mineralia & metalla ignis benificio in varias partes dirimentes prolectant liquores ſubtiliſſimos ac limpidiſſimos plane igneos, quibus nullum quantumuis puriſſimum reſiſtit metallum. Eadem vero principia ſunt omnium quæ terræ ſinu conduntur, quæq; eam veſtiunt ad mortalium nutritionem. Proinde nec mirum, humani corporis ſuccos alibiles eorum repræſentare naturam, quibus inſigni acrimonia immoderatis, & calore propemodum igneo præditis conficiuntur ac ſuſtentantur. Ejus haut dubie conditionis erat in viro bilioſi temperamenti ſanguinis ſerum folliculo incluſum. Nimirum, cruda etiam excrementa quandoque ex putredine incaleſcunt, vel excedente qualitate ignea contrahunt acredinem, quæ non raro cutem adeoque carnem ipſam exedit. Quapropter & Galenus non minus vere quam diſerte De Cauſ. Symptom. Lib. v.

Cap. VI. pruritũ pituitæ nitrosæ adscripsit. Qualis procul dubio formicinus ille frontis, cujus meminit Aegineta Lib. VI. Cap. VI. Quid plura? Morbum comitialem etiam ab humore limpido, calido, & salso, aquæ fortis aurificum æmulo nonnunquam ortum nouimus.

XXX.

Capitis contusio curata sine perforatione cranii.

ANno CIƆ IƆCXXX Petrus Sagredus Vir Illustrissimus, urbis Patauinæ Præfectus si quisquam vigilantissimus, dum hæc condimus D. Marci Procurator natu grandis cœlo assertus, quum grassante passim pestilentia ad publicæ valetudinis securitatem viciniam obiret, pilento excussis habenis præcipitato de ponte Gracii tertio ab urbe lapide, caput ipsi vehementer concussum. Ioannes Prevotius mox accitus, ut ut hebetudo aliaque mala spem dubiam facerent, ad ferramenta venire noluit, sed consilio Celsi Lib. IIX. Cap. IV. satius duxit emplastris rem experiri. Nec sine exemplo. Viro enim sagacissimo secundum eventum confirmauit an-

no ſuperiori ſimilis caſus in curatore Mantuanorũ de Benauidiis. Quod ſane Chirurgis diligenter expendendum relinquo, maximeque borealibus. Zetematium hoc poſt Petrum Aponenſem Differ. CLXXI. prolixe diſputat Cæſar Magatus De rara medicatione Vulnerum Lib. II. Cap. XLI. aſſerit ſuo experimento Leonardus Botallus De vulneribus ſclopetorum curandis Cap. XVII.

XXXI.

Cranii vulnus præter ſpem ſanatum.

Aſcanius Zabarella Nobilitatis Patauinæ apex, quem fatum poſteris inuidit, quum Cæſaris copiis Mantua premeretur, inter ſuos ſtipatorem habuit, cui cranium ad naſi radicem diffiſſum. Malum quidem extra omnem humanæ medelæ ſpem erat. Is tamen valetudini reſtitutus diu ſuperſtes fuit. Sorti fortaſſis id imputandum, quod ferrum ei parti fuerit inflictum, quæ ſub dura cerebri membrana duplicatur falcis appellatione. Quod Viri Generoſi Stenonis Bilde in Bildesholm Toparchę militi quoque gregario in Dania contigiſſe autumo, qui fariſſa inter oculos per verticem

adacta convaluit. Circulatorem in Germania vidi gallinæ cranio ſcalpellum impegiſſe: quo exemto ipſa more ſuo aream obiuit.

XXXII.

Stili fruſtulum diu in cerebro relictum. Cerebri vulnus non ſemper letale.

IOannes Veslingius ante ſuum iter in Aegyptum, ubi quinquennium Cayri Conſulum Venetorum valetudini adfuit, corporis humani diſſectionem Venetiis publice inſtituens in cerebro mulierculæ ſtili ſeu pugiunculi ſubtilioris fruſtulum reperit, quod ipſa quinquennium geſtauerat ſine omni moleſtia, niſi quod ingruente pluuia caput doleret. Cultelli etiam dimidium octo annis in cerebro ſine damno hæſiſſe, autor eſt Zacutus Luſitanus Prax. Med. admirand. Lib. 1. Obſ. v. Itaque cerebri vulnus quoduis non ſemper exitiale. Nam & adoleſcentem Ioannem Piſtorium vidi prope Marpurgum in pago Vuittelsberg, cui puero portionem cerebri ademtam memorat Noſologiæ Harmonicæ Tom. II. Diſſertat. XXXVI. Quæſt. X. Henricus Petræus, apud quem ſalutaris diſciplinæ tiro-

tirocinium depoſui. Patauii quoque Petrum de Marchettis Equitem, publicum Chirurgiæ ac Anatomes Profeſſorem, ſeni cuidam cerebri partem dexterrime præcidiſſe memini. Ambroſius Paræus Chirurg. Lib. IX. Cap. XXII reſtitutum memorat juvenem, cui inter diſci luſum fracto ſincipite cerebri portiuncula exſiluit, ſurdus tamen vitæ reliquum duxit. Plures in hanc rem hiſtorias narrat Marcellus Donatus Lib. V. Cap. IV. Fidem tamen excedit omnem, quod Iacobus Cavacius Hiſtor. Cœnob. D. Iuſtinæ autor cultiſſimus refert, cerebrum puero exemtum ac repoſitum à Bartholomæo Montagnano.

XXXIII.

Duræ membranæ gummata.

NEc miranda cranii caries. In Theatro enim anatomico Patauii Anno CIↃ IↃC LI. VI Februarii à V. C. Antonio Molinetto aperto capite ruſtici lue venerea inquinati, tria gummata candida inhærebant duræ membranæ, pia illæſa, cujus veſtigia in calua corroſa erant conſpicua. Talia etiam tradit Ludouicus Mercatus de Morbo Gal. Lib. II. Cap. VI.

XXXIV.

Cranii caries. Paralysis.

ANno CIↃ IↃCXXXVI. XXIIX Maji in cranio juvenis, qui paralysi extinctus, undique tempora versus à lue Venerea caries, utraque membrana ei tenacissime adhærente. Debilitato nempe calore naturali, credibile est neruos ita fuisse relaxatos, ut grauissimus inde subortus fuerit affectus.

XXXV.

Vigilia ab esu ferina.

VIr quidam eximius interioris notæ amicus, fusci habitus, literis impense addictus, venationem si quando mensis adhibet, noctes ducit insomnes. Nullo tamen incommodo, quum à primis annis parci admodum sit somni. Numquid à calidis siccisq; vaporibus cerebro natura sicco infestis? Carnes autem ferinas etiam succos acres & crassos gignere jam usu comprobatum. è quibus leporinæ ac aprugnæ sanguinem melancholicum adscribit Galenus De loc. aff. Lib. III. Cap. VII.

Coma

XXXVI.

Coma ceruice inuſta curatum. Sanguis albus.

ANno CIↃ IↃCXXIV. Septembris XXVII Sacerdotem juvenem robuſtum comate vidi correptum à recidiua febris cum tremore alterutrius lateris ſine ſenſu, ob renixum virtutis in partibus. Clyſtere acerrimo cum colocynthidis drachmis tribus, mellis roſacei unciis duabus, & ſale, ſine efficacia indito, Prevotius ſeptem veſicantia imperauit. Quibus parum proficientibus, ad occipitis inuſtionem ventum: à qua melius habuit. Res mira! cujus è ſuggeſtu Preuotius me aliquoties teſtem appellauit. Sanguis ægro in Tertiana duplici è ſaluatella ſecundum extractus plane albus erat & glutinoſus in modum pituitæ, nec tamen ullum craſſi humoris in urina ſignum, quæ haut dubie exuberante bile omnino tenuis reddebatur. Imo vena aperta lac fluxiſſe vidit amicus meus Petrus à Caſtro Medicus Veronæ clariſſimus. Quod Iacobo Iano Archiatro conſultiſſimo ſibique obveniſſe affirmat Vir bonæ fidei Thomas Bartholinus Obſeru. Medic. Cent.

Cent. I. Hist. XVII. Qualem etiam indicaui Cent. III. Obs. XXXII.

XXXVII.

Catalepsis cum somnolento Comate, Opisthotono, Furore, atque Suffocatione uteri.

OMnibus Bononiæ frustra tentatis, Anno CIↃ IↃCXXVII. a.d. V Maji Preuotii curæ commissa virgo sacra Illustrissima Victoria Felix Maluezzi, quæ ab anno ætatis quinto post lentam febriculam cum obstructione mesenterii evanescente colore roseo faciei pallorem continue retinuit. Anno decimo recepta in cœnobium à leui pugno hæmorrhagiam narium contraxit, quæ annis quatuor omnibus auxiliis auersa circa quartum & decimum suborto mensium fluxu recessit. Sex & decem annos nata, quũ sacro cœtui nomen esset professa, intervallò breui grauissimis animi perturbationibus agitata ob patris ac fratris mortem, hortendumque vestalis fatum eodem semet die in puteum præcipitantis, quo in monasterium admissa, menses ei parce processerunt, suppressa narium hæmorrhagia, qua sæpius antehac tentata, jamque annum agens

agens alterum & viceſimum ſub horam undecimam crurum laſſitudine correpta cum leui anxietate, poſt mediam horam inter lætos ſermones repente corpus uniuerſum obriguit ſine ſenſu, contractis validiſſime digitis manuum ac pedum, illæſa reſpiratione: vultus pars nulla mouebatur, oculis clauſis, omnino ſenſus expers jacebat. Idque unius horæ ſpatio, nihil mutato faciei colore. Quo tempore nouies breuibus interuallis correpta ſuffocatione cum convulſione ad poſteriora. Acceſſio velox ac breuis cum gemitu obſcuro, & faciei rubore, quæ initio ad liuorem tendebat, ſine ſenſu: in qua circa umbilicum perſentiebantur murmura cum qualicunque ventris tumore. Tribus convulſionis acceſſionibus ſubito ſeſe mutuo excipientibus, tanquam è ſomno profundo experrectæ uniuerſa facies ita in priſtinum ſtatum rediit, ut audiret, videret, loqueretur, mox dorſum ac medulla ſpinalis; manibus pedibuſque rigidis ac ſenſu defectis. Excitata retulit ſe in capite ſtuporem quendam percipere, ſibique veluti ſtringi tempora. Optime ratiocinabatur, tametſi memoriam aliquantum imminutam opinaretur. Tandem qua-

tuor

tuor circiter horarum ſpatio acceſſio ſic reſoluebatur, ut poſt horam brachium ſiniſtrum, deinde poſt alteram crus ſiniſtrum, poſtea ab hora crus dextrum, ac demum ejuſdem lateris brachium ad munus rediret. Hiſque affectibus jam biennium quotidie vexabatur per excandeſcentiam vehementem ortis cum cæcitate, quæ anno CIↃ IↃC XXV dies duodecim, ſequenti ad vigeſimum perdurans ſponte deſiit. Sub viceſimam tertiam veſpertinam alternis diebus uteri paſſionibus maximo cum furore ſine omni febre exercebatur intermixtis crebris ſuffocationibus, ſpina poſteriora verſus retracta, trium horarum & dimidiæ ſpatio; quamuis initio quotidie, jamque à quinquennio diutius torqueretur, cum delirio nunc fero, nunc meticuloſo, intumeſcente ventre à ſtomacho ad umbilicum. Sub finem acceſſionis invadebat ſicca tuſſis cum furore concitatiſſima, ad mediā quandoque horam. Omnium tandem immemor belle habuit. Die interjecta, quæ mitior, hora pariter ſupra viceſimam tertia Catalepſis cum Suffocatione ac quibuſdam ad poſteriora convulſionibus rediit leui acceſſione, quæ intra horæ quadrantem ſoluebatur.

batur. Paroxyſmi prænuncia crurum laſſitudo, ac veluti terebratio verticis cum ſenſu frigoris ad verticem. Sub horam noctis ſextam jam quatuor annis quotidie duabus ferme horis convulſione ad poſteriora detinebatur cum debilitate facultatis cognoſcentis nullo frigore, ut ſeſe in latera verteret, intercurrente nonnunquam præfocationis ſpecie; præcipue dum ſanguis miſſus, quæ deligato vulnuſculo ceſſabat. Menſtrui fluxus tempore exacerbata ſunt omnia: ubi ea moroſior, & procliuior in iram. Maji extremum præfocatione uteri quandoque in quinquaginta horas producta ingraveſcebat. Hypochondrii ſiniſtri tenſio leuis contra umbilicum ſatis manifeſta: Venter ad decimum diem adſtrictus medicamentis leuioribus neutiquam reſpondit, ut ſæpius una vice extracti colocynthidis ſcrupuli duo, vel Diagrydii grana quindecim præberentur. Interdum rejecit per ſuperiora. Excrementa omnia pituitoſa. Lotium tenue & aquoſum copia redditum. Caput extra acceſſionem nullis affligebatur malis, nec de grauitate querela. Dolor tamen quandoque circa tempora, & qualiſcunque memoriæ imbecillitas

ob-

obrepsit. Maximorum virorum ingenia variis modis exercuit tot affectuum congeries. Quam omnibus in rem præsentem rite administratis, atque in primis vesicantibus interiori utrinque femori affixis, assumtisque cum succo cichorei conspissato per vices speciebus hieræ simplicis, Preuotius tandem profligauit Aponensis aquæ insessu: à quo naturalibus effluens Hollerio de Morb. Inter. Lib. 1. Cap. LIIX. in Scholio non ignotus humor albumen oui simulans naturæ peritis mali fomitem palam fecit. Secunda valetudine ad suos rediit: qua dum istæc eduntur in cœnobio D. Mariæ Nouæ Dei prouidentia etiamnum firma perfruitur. Medici vero æstimationi tantum accessit, ut publicis Senatus Bononiensis tabulis à primis Gymnasii Doctoribus sollenniter Patauium allatis ad eminentem Medicinæ cathedram opimis conditionibus invitaretur. Sed virum beneficii memorem detinuit Veneta lenitas, quam omni vita suis rebus mirifice propensam perceperat.

De-

XXXIIX.

Delirium à clyſtere ex vino & aromatibus.

IVlius Caſſerius Placentinus cœnobitæ D. Antonii ad compeſcendum coli dolorem clyſterem ex vino cum aromatibus prę-ſcripſit. Proſiliens hic è lecto riſu & ſaltu omnes eo admirationis duxit,ut V.C.Alexandri Vigontiæ auxilium implorarent. Qui re cognita, quum nec febris adeſſet, nec alia ſymptomata urgerent, ſomno & quiete diſcuſſa crapula ſanam mentem revocavit. Factum Preuotius perhibuit.

XXXIX.

Phrenitis à cerebri inflammatione.

PHrenitici biduo extincti caput apertum: in quo cerebrum & membranæ cum rubore adeo tumebant,ut venæ ab ipſius ſubſtantia ſeparari poſſent.

XL.

Phrenitis illæſo cerebro.

AT Fabricius Bartoletus Vir diligens ac ingenuus Anno cIↄ Iↄc xxiix Mantuæ

mihi fassus est, se in plurimis phrenitico-rum cadaueribus invenisse piam matrem sine omni cerebri noxa inflammatam. Talem Aegineta Lib. III. Cap. VI. clare indicat.

XLI.

Phrenitis à vini potu.

PHrenitidem lethalem à solo vini haustu in crisi febris continuæ per aluum facta deprehendit Preuotius. Materia quippe morbi è corporis habitu ad interiora & caput transmissa.

XLII.

Phrenitis per maiorem oculi angulum, item per aures, ac nares soluta.

PVer nobilis quatuordecim annos natus die morbi undecimo à phrenitide liberatus luculento puris fluxu per interiorem oculi angulum, & nares. Alius abscessu per aures ac nares erumpente raro exemplo euasit. Quod post Ambrosium Paræum Chir. Lib. IX. Cap. XXII. in juvene se Venetiis vidisse narrat Hercules Saxonia Prælect. Pract. Cap. III. Eodemque modo vehementem

capi-

capitis dolorem ſolui magnus profeſſor Lib. vi. Aphor. x.

XLIII.

Melancholia trepano ſublata.

IVuenis quidam annos triginta natus Melancholia detinebatur pertinaciſſima. Cranio diligenter aperto à Iulio Caſſerio Placentino Anatomes & Chirurgiæ peritiſſimo præſente Ioanne Preuotio, etiamſi nulla eſſet puris membranæ incumbentis ſuſpicio, cerebro eventilato ad ſanitatem rediit: quam ſine dubio ſanguinei humoris euaporatio infeſtabat, cujus meminit Alex. Trallian. Lib. I. Cap. xvii. Mulier quoque melancholica cranio caſu fracto aqua effluente ab inſania convaluit, Guil. Rondeletio teſte Meth. cur. morb. Lib. I. Cap. xli. Similem ferme hiſtoriam de vulnerato habet Bernardus Gordonius Partic. II. Cap. xix.

XLIV.

Melancholiæ hypochondriacæ facile remedium.

PRofeſſor quidam Patauinus diu plurimis medicamentis quolibet anno ſine effi-

cacia tantum non confectus mutato demũ consilio jusculis cichoraceis in prima mensa haustis melancholiam hypochondriacam profligauit.

XLV.

Mors metu illata.

IMaginationem mortis causam notat Dionysius Fontanonus, qui De Morborum Internorum Curatione Lib. I. Cap. XXV. narrat in fuga Allemannica prope Regiũ Prouinciæ repertos quadraginta circiter milites sine ullo vulnere, solo timore peremtos. Quidni æstu cursuq; fatigati aut semineces inedia conciderint? Vero similius, quod à viris fide dignis accepimus, rusticos Venetorũ allectos militię adhuc tirones in bello Fori Iulii edito prælii signo exanimatos. Nimirum anima timore concussa sanguis repente confluit ad cor, inibiq; inculcatur, unde calore suffocato mors facilis. Recte optimus linguæ morumque magister De Tranquillitate Animi Cap. XI: *Sæpe causa moriendi est, timide mori*. Studiosum ab imaginatione morbi pariter extinctũ refert Thomas Campanella Medic. Lib. VI. Cap. I. Artic. II. Militem quoque supplicii terrore ferme

me oppreſſum Guilielmus Fabricius Hildanus De Lithotomia Cap. xi refert.

XLVI.

Hydrophobia, mente ſana.

ANno cIↃIↃcxxx Patauii ſuperſtes erat Virgo inſtituti Capucinorũ ante triennium poſt morſum canis ab annis duodecim rabie correpta. Ingens per acceſſionem torquebat mordendi deſiderium, mente nihilominus integra. Præcepit enim ſe arcte conſtringi, ne adſtantes læderet. Imminente furore loci demorſi ſtigma evanuit. Numquid recurrente ad interiora veneni ſeminio, quo cutis infecta? Ipſa tandem cauterio perſanata, in conſpectum venit nota, mali adhuc reſidui argumentum.

XLVII.

Ἡμιπληγία, & Ἀμαύρωσις *ab intempeſtiuo Sudorifero.*

ANno cIↃIↃcxxvi Monachus D. Iuſtinæ Caſſinenſis pituita refertus habitu ſatis obeſo, ſtupore poſt deſtillationem correptus, uniuerſali vacuatione prætermiſſa

Diaphoretica sumsit calida. Colliquato humore pituitoso, in hemiplegiam, & visus obscuritatem incidit.

XLIIX.
Concussio corporis diarrhœa sedatur.

Consueto menstruæ purgationis tempore Vestalis quædam triduum concussione adfligebatur. Superveniente alui fluxu malum remisit, obseruatione Benedicti Siluatici. Adscribendum id procul dubio fuit serosæ bili, quæ sub cutem perfusa naturæ prouidentia in aluum deriuata.

XLIX.
Convulsio à sero.

Anno CIↃ IↃC XXIV. X Decembris in femina omnes cerebri ventriculi, etiam quartus, humore limpido sero nempe bilioso referti. Quo è quarto ventriculo in spinalis medullæ cauitatem perfluente, quum irrigato neruorum principio stimularetur facultas obscuri motus in neruis, convulsio invasit.

Con-

L.

Convulsio unguibus incaute resectis.

ANno cIↄ Iↄc XXIII. Nobilis Venetus, quem Patavii cum Francisco Plazzono Anatomes & Chirurgiæ Professore invisi, dum præcinderet ungues, læso neruo successit inflammatio, & convulsio, tandemque tertio mense interitus.

LI.

Convulsio mortifera neruo manus leuiter puncto.

NEruo manus punctiuncula tacto, Preuotius interitum animadvertit.

LII.

Neruo digiti puncto Convulsio exitiosa.

EOdem fato V. C. Henricus ab Vrso Patauinus Medicus & primi nominis Chirurgus Venetiis jam senex Anno cIↄIↄc XLIV mense Iunio, quum inter medendum digito suo scalpellum impegisset, irritis omnibus auxiliis occubuit.

LIII.

Conuulsio miraculo curata.

SAlomon Medoro Anconitanus adolescens oborto incendio de septima domus contignatione in sedili præcipitatus, semianimis è ruderibus tandem ereptus, Patauiumque cum familia translatus quatuor & decem annis convulsus vitam egit. Anno CIↃ IↃC XLIV tertio ante Paschatis festum mense per quietem comparuit ei Senex veste candida, salutem pollicitus modo diuino fideret auxilio. Monito obtemperans, in supremam contignationem scipionibus contendit. Dictu mirum, sine ullius adminiculo sanus ad suos descendit. Quem animo & corpore validum in hunc diem Patauii sarcinatorem conspicimus. Altissimo sit gloria. *Etenim* sapientissimi Regis oraculo Eccles. XVI *neque herba neque malagma sanauit* eum, *sed tuus Domine sermo, qui sanat omnia. Magnum* vero *est ipse prodigium, qui mundo credente non credit*, sententia D. Augustini De Ciuitate Dei Lib. XXII. Cap. IIX.

In-

LIV.

Incubus per vigilias invadens.

ALexander Maſſaria celeberrimus Patauii Profeſſor Medicus Incubo extra ſomnum grauabatur, quo in Apoplexiam translato tandem periit. In meo itidem contubernio juvenis Germanus Patauii lucubrationibus aſſiduis Medicinæ Aſtronomiam jungens etiam excitatus à ſomno de hoc malo plurimum conquerebatur. Idem Bernardo Gordonio teſte Partic. II. Cap. XXIV. à Nicolo Florentino vulgatum ceu rariſſimum monet Marcellus Donatus Med. hiſt. Lib. II. Cap. IV.

LV.

Epilepſia à carnoſo cerebri tuberculo.

NVllo ingenio huic malo admodum graui quandoque medelam reperiri miretur nemo, qui communis mali cauſas ut plurimum inexpugnabiles conſiderauerit. Nobilis quidam Bononienſis Anno CIↃ IↃC XXIX ſingulari Ioannis Preuotii fama excitatus recuperandæ valetudinis ſpe Pa-

tauium se contulerat. Nullo effectu ad suos reuersus quum paulo post fato cessisset, in cerebri-ventriculo tumor carnosus fuit inventus, qui cerebro compresso inanem huic morbo medicinam docuit.

LVI.

Epilepsia ex hypochondrii dextri obstructione.

ET quam varia hujus vitii causa? Benedictus Siluaticus malum excitari obseruauit perfricato hypochondrio dextro, quod longa obstructione tentatum.

LVII.

Epilepsia à dextræ manus pollice.

INsultum quoque epilepticum à pollice dextræ manus incipientem deprehendit idem Vir maximus Anno CIↃ IↃC XXII. Ab auræ frigidæ & venenatæ è dextro pede exhalatione describit Hieronymus Mercurialis To. I. Cons. LXI. Qualem Zacutus Lusitanus cauterio pollici admoto persanauit Prax. adm. Lib. I. Obs. XIX. Similes casus enumerat Schenckius Lib. I. Obs. CXCVI. A' manu sinistra epilepsiam refert Philippus Ho-

Hoechſtetterus Part. II. Obſeruat. Medicinal. Dec. IV. Caſu VII.

LIIX.

Epilepſia à genu intumeſcente.

Hoc ipſo etiam anno menſe Octobri Patauii in valetudinario D. Franciſci habitus melancholici adoleſcens agreſtis decubuit, quem præcedente ſiniſtri genu tumore ventoſo per conjunctionem ſolis ac lunæ acceſſio epileptica invaſit. Vinculis ſupra injectis vis mali avertebatur. Venetiis Anno CIↃ IↃC XXVII ſimile quidpiam in ſeruo Nobilis viri Preuotius obſeruauit. Alexander Trallianus Lib. I. Cap. XV. morbum comitialem à ſuperiori pedis parte juveni abegit. Malum pariter hoc è cruribus ortum oſtendit Schenckius Lib. I. Obſ. CXCVII.

LIX.

Epilepſia à vermibus.

Anno CIↃ IↃC XXII. menſe Decembri Adrianus Spigelius Anatomes & Chirurgiæ Profeſſor ſtudioſiſſimus domi ſuę catellum Mileſium, quem in deliciis habebat, epi-

epilepsia confectum aperuit. Intestina vermibus cucurbitinis ac tæniis scatebant. Sed in primis latus lumbricus iis adhæsit capite bifido, qui veram candidi coloris fasciam referebat. Hanc affectionem in canibus etiam obseruauit Marcellus Donatus Med. Histor. Lib. II. Cap. IV.

LX.

Epilepsia à pragnatione.

PAtauii nobilis matrona, dum utero gereret, post sextum septimumue mensem epilepticis urgebatur insultibus. Partum enixa valetudine integerrima vitam egit.

LXI.

Epilepsia è mesenterio.

ANno CIↃ IↃC XXIII Adolescens è mesenterio Epilepticus post accessiones insigni copia fœtidissimas alui feces deposuit, vacuato miræ colluviei excipulo.

LXII.

Epilepsia ab herpete.

HOrtulani cujusdam ab humore calido herpeti sanato successit Epilepsia: quæ bra-

brachii ſetaceo inſerta hellebori radice Spigelii conſilio fuit curata. Hac tamen circumſpecte utendum Analect. Lib. IIX. animadverti.

LXIII.

Epilepſia poſt annum quintum & viceſimum ſanata.

MOrbum comitialem ab anno vigeſimo quinto non curari decretum eſt Hippocratis Lib. v. Aphor. VII. Sed pro temporis mutatione. Remediis enim cedere ratum fecit Benedicti Siluatici ſollertia, qui nobilem Patauinum conſtitutione corporis melancholicum octo & viginti annos agentem convenientibus præſidiis ac trimeſtri abſtinentia vini optime reſtituit.

LXIV.

Epilepſia ſanguinis miſſione curata.

BOnonienſis Puer octennis ob plenitudinem Epilepſia correptus, omnibus auxiliis fruſtra tentatis, ſanguine tandem è vena cubiti aliquoties in menſes educto convaluit, ob ſummam corporis mutationem ab hoc præſidio. Quod tamen vix admit-

mittendum, prẹterquam in morbo per consensum cum genere venoso, & sanguine plurimum feruido.

LXV.

Epilepsia hæmorrhoidum fluxu repressa.

NObilem Patauinum ætatis mediæ melancholicum ab Epilepsia liberauit Benedictus Siluaticus, apertis quouis mense venis hæmorrhoidibus.

LXVI.

Epilepsia terebratione cranii sanata.

ADrianus Spigelius memorauit nobilem Patauinum undeviginti annorum juvenem sæpius epilepsia conflictatum: quum à graui de scalis lapsu Hieronymus Fabricius ab Aquapendente cranio terebram admouisset, nunquam ex eo malum percepisse. Proinde hoc auxilium ad Melancholiam in cerebro confirmatam non ab re probat Rondeletius, licet periculosum existimet Petrus Forestus Schol. Obseruat. xv. Lib. x.

Apo-

LXVII.

Apoplexia ex ſanguine.

ANno CIƆIƆC XLIV. Ianuarii XXIII feminæ ſubito exſtinctæ ventriculi cerebri ſanguinis gelati copia erant pleni. In theatro tamen Anatomico Petrus de Marchettis Anno CIƆIƆC LII. XIX Martii aduertit, in Apoplecticorum cerebro ſe nunquam deprehendiſſe ventriculos materia refertos, ſed venas & arterias per cerebrum ſparſas; quibus repletis fit Apoplexia. Quod & Antonius Molinettus Collega in publico demonſtrauit Anno CIƆIƆC LVI. De qua pereruditе Petrus Salius De Affectibus Particularibus Cap. II.

LXIIX.

Apoplexia duarum horarum ex vapore.

NObilis Patauinus bis terue quotannis Apoplexiam ſenſit leuem, quæ in alterutrius brachii paralyſin & linguæ titubationem verſa intra horas duas omnino deſiit, certo argumento Apoplexiam hanc debillimam è vapore tenui initium traxiſſe.

Sa-

LXIX.

Sæuissimus Capitis Dolor perforatione cranii sublatus.

NObilis iuvencula Patauii ultra annum dolore capitis veluti perforante ac fixo mire cruciabatur. Medicus, quod erat, suspicatus aliquid membranis incumbere, bono eventu cranium terebra tentandum censuit. Ipso enim aperto puris fœtidi guttula vix æquans milii granum excidit. Neque ex eo dolor unquam molestus fuit.

LXX.

Cephalæa trepano curata.

ILlustrissimus Petrus Mocenicus patricius Venetus acerrima plurimorum annorũ cephalæa ab ictu conflictatus quina cranii perforatione, qua refrigeratis densatisque membranis caput obtusioris sensus factum, plane convaluit. Quod in plerisque, si humor forte in diploë aut membrana cerebri dura esset, sibi successisse, fatetur Ludouicus Duretus Annot. Enarrat. in Holler. De morb. intern. Lib. 1. Cap. 11. Proinde Holle-

lèrius Obſeruat. Singul. I. in pertinaci & aſſiduo capitis cruciatu optime ferrum laudat.

LXXI.

Diuturnus Capitis Dolor ſacchare roſaceo ſedatus.

NObilis Patauina ſolo uſu ſacchari roſacei veteris à diuturno multorum annorum capitis dolore oborto ex bile tandem liberata fuit, mitigata ejus acrimonia, & repreſſa exhalatione cerebro infeſta, quandoquidem roſa refrigerat & adſtringit ſententia Dioſcoridis Lib. I. Cap. CXXXI. Proinde ſiccando tenui catarrho non ab ratione commendat id Carolus Piſo De Seroſa Colluvie Sect. III. Cap. III. Obſ. XLI.

LXXII.

Inveteratus capitis dolor phœnigmis perſanatus.

BEnedictus Siluaticus invaleſcentem diu capitis dolorem, nec ullis cedentem remediis, veſicantibus coxarũ interiori parti admotis feliciter ſuperauit. Imo candenti ferro parte dextra vel ſiniſtra uſque ad os impreſſo contumaces capitis dolores à cauſa

ſa

ſa frigida curatos tradit Petrus Salius Annot. in Alt. Cap. x.

LXXIII.

Capitis dolor aperta ſaphena profligatus.

ANno CIↃ IↃCXXXVII Ioannes Baptiſta Soncinus Medicinæ Patauii Profeſſor Nobili Brixienſi, qui dolore capitis immani per totius conſenſum tentabatur, aperta dextra ſaphena ſublatum ea capitis parte dolorem deprehendit, idemque poſt altera parte ad votum ſucceſſit. Sed cum ingenti artuum convulſione, qua intra horam ceſſante, capitis dolor nunquam rediit.

LXXIV.

Capitis dolor excreta tænia leuatus. Cranii caries detecta.

ANno CIↃ IↃC XL. amicus quidam meus Venetiis diuturna cephalalgia mire cruciabatur. Omnibus incaſſum tentatis, quatuor veſicantia ceruici & ſcapulis affixa plurimum profuere. Pilulis deinde cocciis irritata aluo quum tæniam dejeciſſet, dolor aliquantulum remiſit, qui tandem hy-

po-

pocauſto ceſſiſſe viſus. Grauiorem autem fuiſſe mali cauſam paucis poſt annis docuit eventus. Inopinato enim bidui dolore quum ſuccubuiſſet ille, aperto cranio cerebri membrana glutinoſo humore obſita quibuſdam locis vix avelli potuit, oſſe paſſim carie corrupto, qualem in aliis cadaveribus deprehendi: unde lue infeſtati Venerea ſæuis admodum capitis doloribus ab acri & venenoſo humore nonnunquam excarnificantur.

LXXV.

Capitis dolor à lue Venerea fontis calidi ſtillicidio ſublatus.

ANno CIↃ IↃC XXIV. Venetus quidam diuturno & pertinaci capitis dolore torquebatur. Qui nec ſudationibus ter inſtitutis, nec inunctionibus Mercurialibus totidem quicquam remiſit. Benedicti Siluatici conſilio ſtillicidiis tandem aquæ calentis ſulfureæ ad quartum & decimum diem malum omnino devictum.

LXXVI.

Hemicraniæ pertinacis auxilium.

NEc silendum præsens Hemicraniæ pertinacis remedium Adriano Spigelio Anatomico & Chirurgo celeberrimo in semetipso aliisq; exploratum incisionem venæ, quæ inter indicem pollicemque excurrit. Pulsantibus vero arteriis, dolor solum est in exterioribus. Quod medico diligenter obseruandum.

LXXVII.

Plica Polonica.

ANno cIↃIↃcxxvI mense Ianuario in Comite Nicolao Sapicha Polono Plicam vidi. De quo postea candidus rei medicæ amplificator Daniel Sennertus fusè Prax. Lib. v. Part. III. Sect. II. Cap. IX.

LXXIIX.

Vulnus ad Oculum letale.

ANno cIↃIↃcxxxIv mense Nouembri, quum petulantior adolescens Patauinus

nus juvenculæ ſtilum, quo tibialia ſubtiliſſime contexebat, adimere conaretur, agilior ipſa ferrum circa interiorem dextri oculi angulum opinione ſua vehementius adegit. Symptomata mox ſupervenere grauiſſima. Rima oſſis propter exilitatem quum à Clariſſimo Ioanne Veslingio deprehendi non poſſet, nec vulnus ob ſparſa hinc inde vaſa tuto dilatari, vulneratus intra ſeptimum diem graui dolore cruciatus vita exceſſit.

LXXIX.

Ophthalmia cucurbitulis remota.

AVdaci empiricorum conatui ſæpe eventus reſpondet. Oculis cum inflammatione dolentibus nonnulli cucurbitulis cũ ſcarificatione pone aures ad venæ cephalicę in humero initium appoſitis ex voto ſubvenere. Quod tamen vix imitandum, ad evitandam humoris attractionem.

LXXX.

Lippitudo à frequenti Perſicorum eſu.

PErſica in lippitudinem fœcunda prodidit curioſe doctus Ioannes Heurnius

De Morbis Oculorum Cap. III. Quod in memetipso apud Germanos expertus, ob humiditatem & acrimoniam fortassis eo loci majorem. In Italia enim tale nihil sum passus, tametsi iis plusculum indulserim. Nec mirum, quandoquidem Aeginetæ de re med. Lib. 1. Cap. LXXXII mali succi acescunt, & facile corrumpuntur. Actuario de Spir. animal. nutr. Cap. VI frigida & humida tenuem serosumque sanguinem producunt, imo corruptioni obnoxium, neruosq; offendunt sententia Simeonis Sethi de Aliment. facultat.

LXXXI.

Suffusio inter corneam & uveam tunicam.

ANno CIↃ IↃC XXIV in Theatro Anatomico Francisci Plazzoni ductu Suffusionem vidimus inter tunicam corneam & uveam, humori crystallino oppositam. Cujus materia non erat pelliculæ similis, ut vulgo creditur, sed dura & mediocriter crassa squamæ corneæ in modum, candelæ tamen admota aliquantulum pellucida.

LXXXII.
Aqueus humor oculi renatus.

ANno cIↃ.IↃC.XXII. Franciſcus Plazzonus duodecim annorum puero medebatur, cui cornea pertuſa humor aqueus oculi totus effluxerat. Sed intra binos menſes ſponte ſic reparatus fuit, ut oculi uſus ipſi omnino fuerit redditus, ob reliquarum partium conſtitutionem humidam. Idem Galenus De Symptom. Cauſ. Lib. IV. Cap. II. annotauit, & Realdus Columbus Anatom. Lib.X. plurimiſque hiſtoriis confirmat Marcellus Donat. Med. hiſt. Lib. IV. Cap. IV. In pullis etiam gallinaceis fieri docet Ioannes Riolanus Enchir. Anatom. Lib. IV. Cap. III.

LXXXIII.
Vitreus humor oculi putreſcit.

VItreum oculi humorem non inflammari tantũ, ſed etiam putreſcere, argumento eſt Anno cIↃ IↃC XXII ab Adriano Spigelio repertus in vitreo humore oculi equini vermiculus, qui Cunrado Geſnero vitulus aquaticus appellatur.

LXXXIV.

Procidentia oculi curata.

AD oculi procidentiam nullum efficacius præſidium quam cucurbitam magnam ſine ſcarificatione occipiti affixam Aldrighettus de Aldrighettis patricius Patauinus Medicinæ Profeſſor celebris accepit à Nobili centurione Naldo. Huic enim Conſtantinopoli è Turcis quidam ictu oculū extra orbitam excuſſerat: quem iſtius gentis Medicus ea ratione tanquam diuina manu in ſedem natiuam repoſuit. Quo etiam remedio cæcitatem à lapſu curatam meminit Duret. in Annot. Enarrat. Iac. Holler. Lib. 1. De Morbis Internis. Cap. xx.

LXXXV.

Parotides binæ ſalutari eventu.

REcte Galenus de Criſibus Lib. III. Cap. III: *Parotides iudicant lethargos, & reliquos capitis affectus*: eaſque citra ſuppurationem curari per inferiora eſt rariſſimum, ejuſdem monitu in Epid. 1. Comm. 11.

Erumpentibus autem binis parotidibus ægros

ægros evadere ferme prodigio simile est, quandoquidem tantam suppurationem ipsi vix ferunt. Mantua tamen Benauidius patricius inter Patauinos haud infimus iis exulceratis valetudini restitutus Ioannis Preuotii solertia. Qua Carboncius de Carbonchiis Perusinus etiam celebris Patauii Iuris Antecessor Anno CIↃIↃC XXVII mense Novembri valetudinem resumsit. Huic autem in pus neutiquam vertebantur, materia in venis devicta. Nec minori successu Anno CIↃIↃCL Antonius Molinettus Chirurgiæ ac Anatomes Professor primarius nobilem juvenem Ioannem Freuen Anglum suæ Nationis Consiliarium graui febre decumbentem incisis parotidibus ad salutem reduxit. Adeò verissimum Galeni de Crisibus Lib. III. Cap. VII: *Parotides non paucos tempore opportuno liberarunt.*

LXXXVI.

Hirudines auribus admotæ corporis tumorem excitant.

CVi facies impetigine deturpata, nobilis Vicentini auribus hirudines apponi jussit Preuotius. Temporis momento à

ſanguinis ebullitione corpus uniuerſum & facies cum collo intumuit. Sed intra horam ſponte detumuit.

LXXXVII.

Arteriæ ſecundum aures diſſectæ, ſine omni ſterilitatis noxa.

ANno cIↃ IↃC XXXVII. Mart. IX. Angelus Carleſchus Pordonenſis faber ingenioſus, plurimarum machinarum inventor, Patauii ab æmulo grauiter ſauciatus, arteriis pone aures diſciſſis, à Ioanne Veslingio Equite Chirurgiæ tunc Profeſſore primario reſtitutus binos ex eo maſculos genuit. Expendant igitur ſagaciores, quænam fuerit Libro de Aëre, Aquis, & Locis Coi Dictatoris ſententia, qua inciſis iuxta aures venis ſterilitatem pronunciat: & num iſthæc orta ex conſenſu vaſorum in partibus generationi deſtinatis. Numquid etiam Celſi conſilio Lib. VII. Cap. VII. in pituita oculorum, acri ſcilicet ophthalmia, à media aure ad mediam alteram aurem cutis incidatur integris arteriis? Venæ ſectionem poſt aures quidem ſoporiferám, at ſine ſterilitate, tradidit Proſper Alpinus De Med.

Aegypt.

Aegypt. Lib. II. Cap. x. & XIV. Sterilitatis quoque ſuſpicionem heic amouit Ioannes Riolanus Anatomicorum noſtra ætate anteſignanus Enchirid. Anatom. Lib. v. Cap. VI. Arteriarum quinetiam hoc loco apertionem perſeuerante capitis dolore commendat Paulus Aegineta Lib. III. Cap. v. & XII in Vertigine cum caliditate capitis. In Cephalæa majores oſſibuſq; proximas ſeligit Aretæus De Morbor. Diuturn. Cur. Lib. I. Cap. IV. Ad hæc Arteriotomiam ſub aure in dolore dentium præcipit Actuarius Meth. med. Lib. III. Cap. II. Librum vero Hippocratis germanum perſuadet Galeni ac veterum autoritas. Quem tamen Ioannes Coſtæus magnæ vir doctrinæ Decade I. Miſcellan. medic. magis hiſtoricum quam didaſcalicum exiſtimat. Et ſane Scythas feminalia ſemper geſtantes perpetua equitatione fractos ad venerem imbecilles memorat diuinus Senex, atque ex defluxione affectiones articulorũ & coxæ, quibus hac venarum ſectione occurrunt: reliquis etiam hominibus id ex creberrima equitatione contingere. Huic igitur ſterilitas procul dubio maxime imputatur.

LXXXIIX.

Os ethmoides tussi reiectum.

ANno cIↃ IↃCXXVI Illustrissimi Augustini Prioli quondã Episcopi Bergomensis cubicularius Sanctes Farosso mediȩ ætatis, rubicundus, bonique habitus, à difficili respiratione os ethmoides cariosum copiosa pituita viscatum postridie cum sputo sanguinis excreuit, quod spongiosum à diuturna coryza in lue Venerea desquamatum in pulmones delapsum erat. Tussis autem sensim creuit: inde suspirium, tandemque orthopnœa. Mirum, non suffocatum fuisse. Ioannes Preuotius hominem laconico restituit: quem depresso nasi dorso ex eo sæpius habitiorem adspexi.

LXXXIX.

Hæmorrhagia narium ad vituli boatum excitata.

LVdouico Iacobeo institori Hafniensi Anno cIↃ IↃCXIX pestilentia sublato, ad vituli boatum, imo vitulinæ in mensa conspectum, sanguis è naribus manauit.

Ha-

XC.

Hæmorrhagia narium enormis.

POmpeius Caimus Eques, primus Patauii Profeſſor medicus, dum Romæ è prima ſede Ariſtotelem interpretaretur, juveni annorum ſex & viginti unius ac dimidii diei ſpatio ſanguinis octodecim libras è naribus fluxiſſe vidit: monuitque remedia externa fronti neutiquam, ſed coronali ſuturæ, applicanda, quandoquidem ſanguis è venis jugularibus ſub eam ſuturam excurrentibus erumpit. Effrenem ſanguinis è naribus fluxum notarunt Amatus Luſitanus Cent. II. Curat. c. & Petrus Foreſtus Lib. XIII. Obſ. x. Adde Ioan. Schenc. Lib. I. Obſeru. CCCLIX.

XCI.

Hæmorrhagiæ narium præſens auxilium: etiam vulneris.

ANno CIↃ IↃC XXIIX. Februarii XXII Fabricius Bartoletus Profeſſor Mantuanus in publico retulit, deſperatam narium hæmorrhagiam ſe præſente intra medium

horæ

horæ quadrantem quasi miraculo cohibitã à cribellario quodam, postquam digitis narium interstitium valido nisu compressisset. Quin hæmorrhagiam vulneris desperatam sola pollicis appositione iterata repressam perhibet Iacobus Thuanus Hist. Lib. LXXV. ad An. CIƆ IƆC LXXXII. Huicne malo superstitione quadam destinatus erat Iaspis ruber antiquus Laurentio Pignorio antiquitatum promo visus hac inscriptione, quam ad Marcelli Burdigalensis nunc mei Cap. XXIX curiose appinxit?

FVAVS
INTORD F
NEATI DFD

Oedipo heic opus. Caracallæ Imperatoris autoritate amuleta quidem vetita refert Aelius Spartianus. Ridemus & nos anilia. Hanc vero gemmã inter *περίαπτα φυλακτήρια* recte ponit Dioscorides Lib. V. Cap. CLXXX. Miram enim ejus ad sanguinis fluxũ efficaciam prodit Anselmus Boetius à Boot De Gemmis Lib. II. Cap. CII.

Puel-

XCII.

Puellus dentatus in lucem editus.

ANno CIↄ IↄC XXXVI. die Aug. XVI Patauii in vico D. Francisci prope Francisci Macopii Pharmacopolium natus Bartholomæo Salodiensi filius maxilla utraq; dentibus conspicua, cui nomen Francisci Antonii fuit inditum. Mater die octaua supra decimam humata: qua cum Paulo Marquardo Schlegelio Hamburgensi medico laudatæ memoriæ puellũ conspexi, qui septimo post anno submersus. Adi Io. Schenk. Lib. I. Obs. CCCCV. Marc. Don. Hist. med. Lib. VI. Cap. II.

XCIII.

Serius erumpens Dens molaris.

OCtauo supra vicesimum ætatis anno magno cum dolore nec sine febre dentem molarem sibi excreuisse retulit Patauinæ Venetæque nobilitatis flos Abbas Robertus Papafaua Illustrissimi Equitis Bonifacii filius; itemque sine febre quarto ac tricesimo anno Aemiliç sorori matronæ supra sexum prudentissimæ.

Pe-

Peste Patauium devastante quum Anno cIↃ IↃC XXXI Stratam quinto ab urbe lapide secessissem, hospes meus Angelettus de Angelettis annos triginta nato idem sibi contigisse memorauit. Sorori pariter anno superiore, quæ marito juncta quartum & vicesimum tunc annum agebat. Quarto autem septenario dentes enasci plerisq; hominibus duos, qui Sapientiæ appellantur, autor est Hippocrates Lib. de Principiis. At ordine. Vnum quippe Nero medico Florentino erupisse Anno cIↃ IↃ LXXXIX Philippus Montaltus ad hunc locum notauit.

XCIV.

Dentes renati extrema ætate.

IAcobo Casotto Traguni apud Dalmatas nonagenario dentes aliquot renatos, omnibus prius amissis, fidem mihi fecit Anno cIↃ IↃC XXXVII Venetiis vir Consultissimus Ioannes Lucius Nationis ornamentū. Mulieri annorum octoginta idem accidisse perhibet Ambrosius Paræus Chir. Lib. XXIV. Cap. XIX. Quod nec Plinio nouum Lib. XI. Cap. XXXVII; etiam Vetulæ post tertium & sexagesimum annū tradit Sennertus Pract.

Lib.

Lib. II. Part. I. Cap. X. Plura exempla refert Ioannes Schenkius Lib. I. Obs. ccccvI. & Marcellus Donatus Med. Hist. Lib. vI. Cap. XI. ut ut Ioan. Valuerda dentes renasci negat Anat. Lib. I. Cap. vII.

XCV.

Stili ferrei portio in dentis alueo detecta.

Coenobitæ cuidam Pataui è sodalitate S. Dominici non sine omnium admiratione ferrum è dentis alueo prominebat. Evulsum stili portiuncula videbatur. Memoriam tandem ad præteritorum cogitationem postquam excitasset, in mentem venit stilo seu pugione vulnus aliquando capiti inflictum. En miram naturæ providentiam, quæ relictum pluribus annis in capite spiculum huc temporis tractu protuserat. Hujus quoque meminit V. C. Thomas Bartholinus Cent. II. Hist. XXIV.

XCVI.

Dentibus ignis è ligno excussus.

Gulielmus Sohierus Gallo-Belga nobilis, vir multiscius maximeque lingua-

rum

rum peritus, mihi veteri necessitudine junctus, dum hæc scribuntur, pridem Romæ mortalitati ereptus, Anno CIↃ IↃC XLIV Patauii memorauit, Nicolaũ fratrem hoc ipso anno Amstelodami fatis defunctum, quum in Belgium ex Italia redirent, dentibus è ligni Indici bacillis ignem prolicuisse. Ignẽ etiam è dentibus excussum patet in Cista medica Ioannis Hornungi.

XCVII.

Maxilla robur.

ET quæ non maxillæ vis? Patauii quendam vidit Hieronymus Fabricius ab Aquapendente, ut autor est de Chirurgia dentium, qui trabem ducentas & quinquaginta libras pendentem suis dentibus circumtulit; alium, qui saccum tritico refertum. Nobis etiam conspicere licuit inibi hominem, qui nuceum scabellum ingentis ponderis itidem ferret. Superest, dum hæc eduntur, ætate florida patricius Patauinus, qui nullo negotio librarum quinquaginta pondus dentibus leuat.

XCIIX.
Maxillæ luxatio.

ANno cIↃ IↃC XXIV. menſe Iulio in valetudinario D. Franciſci Patauii vetulæ ex Aethiopia canis horridæ, à ſola deſtillatione mandibula luxata chirurgi dexteritate in priſtinum ſtatum fuit reſtituta.

XCIX.
Steatoma colli mortiferum.

ANno cIↃ IↃC XXVII. XX Aprilis in Iuuene pallido, melancholico, imberbi, Steatoma colli ad latus dextrum conſpexi immenſæ magnitudinis, duos habens lobos, exulceratum penitusque cancroſum, ex quo ſæpe ſanguis manauit. XV Maji profuſa ulceris hæmorrhagia mortem ſubitaneam attulit.

C.
Aſperæ arteriæ inflammatio.

ANno cIↃ IↃC XXIV. Decemb. XXIV. in cadauere feminæ aſpera arteria tota erat inflammata parte interiore cum nota-

bili nigredine. Quod nunquam à Spigelio antea obſervatum. Longo intervallo quum rauca vixiſſet, tandem obmutuit.

CENTVRIA II.

I.

Pulmonis inflammatio letalis.

Entriculo nimis incaleſcente, pulmonis inflammatio perniciosa, decreto Hippocratis De Morbis Lib. II. Quali Ouenus Lunge ſuæ familiæ poſtremus Cimbricę nobilitatis decus Patauii Anno CIↃ IↃC XXXVII Febr. XXI abripitur: qui juvenis ſanguineus vehementi in gymnaſticis exercitio febrem continuam ſibi attraxit inflammatis pulmonibus; quos corpori exemtos ita deprehendimus affectos, antequam ad ſuos in patriam tranſportaretur.

II.

Pulmonis tuberculum ſolis externis curatum.

ANno CIↃ IↃC XXIV. Antonium Remondinum chartularium ſub Collegio Bouis habi-

habitantem à pulmonis tuberculo lipothymia subinde cum inæquali pulsu citra febrem invadebat. Nullis medicamentis propinatis, intra duos menses discussum id solo meliloti malagmate cum floribus, quos vocant, sulfuris, aut solo sulfure, ipso superstite in annum CIↃ IↃC XLIIX, quo septuaginta major vita excessit. Hic vero casus ab eo longe diuersus, qué de Antipatro Medico Galenus memorat De Locis aff. Lib. IV. Cap. IIX.

III.

Calculus tussi redditus.

IOannes Preuotius calculum nuce auellana majorem tussi rejectum vidit. Calculosam tussim post Trallianum Lib. v. Cap. IV. atq; Aeginetam Lib. III. Cap. XXIIX. & XXXI. itemque Bern. Gordon. Part. v. Cap. XIIX memorat Zacutus Lusitanus Prax. med. admirand. Lib. I. Obser. XCVI. qui XCV. tradit calculo per tussim rejecto cessasse spirandi grauitatem. Plurimos etiam sibi in pulmone lapillos fuisse visos narrat prȩter Columbum Anatomes Lib. XV. Trincau. de cur. aff. Lib. X. Cap. VI. & Reinerum Solenandrũ Sect.

 v. Cons.

bili nigredine. Quod nunquam à Spigelio antea obſervatum. Longo intervallo quum rauca vixiſſet, tandem obmutuit.

CENTVRIA II.

I.

Pulmonis inflammatio letalis.

Entriculo nimis incaleſcente, pulmonis inflammatio pernicioſa, decreto Hippocratis De Morbis Lib. II. Quali Ouenus Lunge ſuæ familiæ poſtremus Cimbricę nobilitatis decus Patauii Anno ciͻ iͻc xxxvii Febr. xxi abripitur: qui juvenis ſanguineus vehementi in gymnaſticis exercitio febrem continuam ſibi attraxit inflammatis pulmonibus; quos corpori exemtos ita deprehendimus affectos, antequam ad ſuos in patriam tranſportaretur.

II.

Pulmonis tuberculum ſolis externis curatum.

ANno ciͻ iͻc xxiv. Antonium Remondinum chartularium ſub Collegio Bouis habi-

habitantem à pulmonis tuberculo lipothymia ſubinde cum inæquali pulſu citra febrem invadebat. Nullis medicamentis propinatis, intra duos menſes diſcuſſum id ſolo meliloti malagmate cum floribus, quos vocant, ſulfuris, aut ſolo ſulfure, ipſo ſuperſtite in annum ɔ ɪɔ ɪɔc xʟɪɪx, quo ſeptuaginta major vita exceſſit. Hic vero caſus ab eo longe diuerſus, qué de Antipatro Medico Galenus memorat De Locis aff. Lib. ɪv. Cap. ɪɪx.

III.

Calculus tuſſi redditus.

IOannes Preuotius calculum nuce auellana majorem tuſſi rejectum vidit. Calculoſam tuſſim poſt Trallianum Lib. v. Cap. ɪv. atq; Aeginetam Lib. ɪɪɪ. Cap. xxɪɪx. & xxxɪ. itemque Bern. Gordon. Part. v. Cap. xɪɪx memorat Zacutus Luſitanus Prax. med. admirand. Lib. ɪ. Obſer. xcvɪ. qui xcv. tradit calculò per tuſſim rejecto ceſſaſſe ſpirandi grauitatem. Plurimos etiam ſibi in pulmone lapillos fuiſſe viſos narrat prẹter Columbum Anatomes Lib. xv. Trincau. de cur. aff. Lib. x. Cap. vɪ. & Reinerum Solenandrũ Sect.

v. Conf. xv. Num. 2. Carolum Pisonem De Serosa colluvie Sect. III. Cap. IV. Obs. XLIV. itemque Dominicum Panarolum Pent. II. Obs. XXII, Guilielmus Fabricius Hildanus Cent. II. Obs. XXIX. se præsente rejectos testatur amicus noster Thomas Bartholinus Cent. I. Hist. XXXIII. Hisce affines historiæ leguntur plures apud Ioannem Schenkium Lib. II. Obs. XLIX.

IV.

Pulmonis hydrops.

PVlmonis vitium ex tenui, acri, multaq; destillatione è capite in hunc ipsũ illapsa cum lenta febre notauit Iodocus Lommius Observat. medic. Lib. II. Tale quid Anno CIↃ IↃC XXIV. in Olao Slangedorpio ciue meo viro optimo & doctiss. observare licuit Patauii, qui à febre continua in itinere Neapolitano contracta Romæ à V. C. Ioanne Fabro vix sanatus, extenuato corpore quum superatis Hetruriæ montibus Patauium rediisset, intra paucos dies XXIV. Septembris vitam cum morte commutauit. Viri eximii Verneri Rolfinchii contubernalis nostri & consecranei opera thorace aperto causa mali patuit.

Pul-

V.

Pulmonis vulnus perſanatum.

Hieronymus Todeſchinus Patauinus, citharœdus, homo ferox vinoque deditus octo hinc annis à milite machæra in dorſo confoſſus vulnere tam amplo, vt non pericardium modo in conſpectum veniret, ſed exſerta etiam pulmonis portio fuerit à chirurgo proſciſſa, Preuotii conſilio canaliculum geſtabat vulneri inditum, quod omnis glutinatio deſperata videretur. Conqueſtus demum non hærere, vulnere intra biduum clauſo ſponte ſanatus fuit. Quem validum adhuc ſenem conſpeximus, Anno CIↃ IↃC XXX peſtis abſtulit. Caſum huic prope ſimilem Abel Roſcius Lauſannæ medicus ad Guilielmum Fabricium Hildanum perſcripſit Cent. II. Hiſt. XXXII. Alium recitat Ioannes Schenchius Lib. II. Obſ. CLXIX. Pulmonum fibras nullo periculo ademtas oculatus teſtis perhibet Marcellus Donatus Med. Hiſt. Lib. V. Cap. IV.

VI.

Pulmo sinister putris, dextro integro.

ANno cIɔ Iɔcxxiii die xxii Martii Franciscus Plazzonus in theatro anatomico secuit canem, cui sinister pulmo globulo sauciatus plumbeo putruerat, illæso dextro, cujus beneficio diu superfuit. Dextrum itidem viri consumtum sine difficili respiratione, aut notabili tussi memorat Dominicus Panarolus Pent. I. Obs. XLVI.

VII.

Pulmonis lobus dexter corruptus, sinistro sano.

PLazzonus quoque nautam Patauii medicabatur in superiore dextri pulmonis ala vulneratum, qui per tres hebdomadas cum pure ipsum pulmonis parenchyma ejecit. Ex quo suspicatus ille absumtos dextros pulmonis lobos. Sinistri tamen usu vixit: sed cum difficultate spiritus. Dextro etiam lue Venerea corrupto hominem vixisse tradit Hippolytus Boscus Lect. I. de facultate Anatomica. Quid igitur mirum pulmonis ulcera sanari, si putrida ipsorum

sorum vulnera curantur ? Galeni eam in rem si expenduntur momenta, difficultatem quidem ostendunt, non tamen medelam prorsus denegant De loc. aff. Lib. IV. Cap. V. relicto nempe callo, veluti notauit Cardanus De Caus. Sign. ac Loc. morborum §. 60.

IIX.

Phthisis citra sanguinis aut puris sputum.

ANno CIↃIↃCXXIV. Maii XXIV. apud Ioannem Dominicum Salam Doctorem Lycei clarissimum juvenis occurrebat, cujus majores phthisi omnes perierant, sine sanguinis sputo, præterquam paulo ante mortem. Idem quoque ingenio & multiplici usu clarus plures animadvertit hoc morbo defunctos, qui nunquam pus rejecissent. Plures quoque ad ipso ortu & à parentibus latente pulmonum vitio sine destillatione aut cruoris sputo contabuisse notat Fernelius De Partium Morb. & Symptom. Lib. V. Cap. X. Pulmones sine ulcere & rejectione sanguinis ad consummatam phthisin quandoq; flaccescere monet Hieronymus Mercurial. To. II. Cons. XLIII. Solo quoq; muco allabente, phthisin M. Aur.

Seuerinus De Nouis Abſceſſib. Cap. xxv. Sect. 11.

IX.

Tabis periculum hæmorrhoidum fluxu declinatur.

BAro quidam diuturno tempore deſtillationi ſalſæ obnoxius tabem verebatur. Clauſis nempe hæmorrhoidibus præſertim externis, remeat per venam cauam magnamque arteriam ſanguis biliosus & pituitoſus ſalſus, temporiſque tractu acrimoniã adſciſcens vaſa erodit; unde Tabes. Huic autem Hæmorrhoidibus biennium fluentibus omnis cauſa metus fuit ſublata: imo emendatus corporis humor noxius.

X

Pleuritis vera in dorſo.

ANno CIↃ IↃC XXXIIX Benedictus Siluaticus veram dorſi Pleuritidem offendit in Vicentino quodam nobili: quæ lotio fuit ſoluta.

XI.

Pulmo ante pleuram læſus in Pleuritide.

IDem in cadauere cœnobitæ cucullati empyema cum tabe conſpexit læſis ante pleu-

pleuram pulmonibus. Aeger nempe ab Angina in Peripneumoniam, & ex hac in Pleuritidem inciderat.

XII.

Pleuritis cum verme per vomitum rejecto.

ANno CIↃIↃCXXVI. XIV. Ianuarii villico robuſto ante dies tredecim febre acuta correpto ex pulſu inordinato & jactatione Preuotius eventum morbi ſiniſtrũ prædixit. Die morbi undecimo ſupervenit Pleuritis cum ſputo admodum glutinoſo, cruori permixto. Pridie vermem digiti longitudine noctu vomuit. Cujuſmodi etiam vomitum indicauit Antonius Cermiſonus De Stomachi ægritudinibus Conſilio XI. Solis hordeaceis præ fortunæ tenuitate ad refectionem & expectorationem inſiſtens evaſit. Vermes è pulmonibus ſcreatu rejectos prodidit Aloiſius Mundella Dialogo VI; tuſſimque ab animalibus in arteria pulmonum genitis Alzarauius Pract. Tr. XIII. Cap. II.

XIII.

Pleuritis per vrinam terminata.

IOannes Preuotius diligens pariter & sagax medicus sinistri lateris Pleuritidem plerũq; per vrinas deponi obseruauit. Ideoque hoc in casu feliciter Diuretica exhibebat mitiora; è quibus Diacuminum ipsi erat familiare : Diaphoretica nunquam voto respondêre. Hæc autem Martinus Rulandus pater quum tantopere extollat, procul dubio aciem intendit ad Anaxionis historiam apud Hipp. Epid. III. Aegroto IIX.

XIV.

Pleuritis sudore judicata.

SIc anno CIↃ IↃC XXVII olitur quidam Patauii ab exquisita Pleuritide morbi die septima liberatus fuit, sudore noctu superveniente.

XV.

Pleuritis sputo, vrina, & alui dejectione soluta.

ANno CIↃIↃC XXVII in vico S. Maximi mulier pleuritica meri puris per sputum,

tum, urinam, & alvum excretione viginti diebus judicata fuit.

XVI.
Pleuritis vini potu ſedata.

ANno cIↃIↃc xxix. xiix Aprilis Ioannis Franciſci Bellafini Philoſophi Patauini ſervus duos & viginti natus annos mediocris ſtaturæ, quadratus, neruoſus, boni habitus, capillis ſubrufis, febre acuta correptus cum dolore dextri lateris, & decubitu in oppoſitum difficili, cum tuſſi, & ſputo cruento, morbi die tertio Preuotium conſuluit, qui mox juſſit educi è dextro cubito ſanguinis uncias decem. Die quarto morbi, ſputo ſuppreſſo, repetiit ſanguinis miſſionem è ſaluatella dextræ ad uncias ſex. Puſtulis nigris hoc die in uniuerſo corpore prorumpentibus, cucurbitulæ cum ſcarificatione lumbis affixæ, ſiccæ una partibus dorſi ſuperioribus, & extractæ ſanguinis unciæ ſex. Diei ſextæ nocte ſua ſponte bibit æger vini albi generoſi libras tres. Hinc reſtituta exſpuitione ante cohibita uniuerſi corporis mador ſubſequutus, attenuatis nempe humoribus. Itaque febris

bris paulatim remisit, ægro intra triduum convalescente, auersis medicorum præceptis, & medicina ipsa, ut vere Preuotius in hæc verba proruperit: *Questo giouane è guarito al dispetto delli medici, e della medicina stessa.* Vino tamen parum diluto se quamplurimos à pleuritide subleuasse affirmat Polydorus Seraphinus Errore xvi: septuaginta annorum hominē à suppuratione restituit Cardanus, qui cum Rase vinum albū dulce ab ægro valde expetitum concocta materia concedit De malo medendi usu Cap. vi. Quid multa? Cæsar Criuellatus cum in febre maligna tū in petechiali medicis inuitis tantillo vini convaluit: cujus in plurimis postea usum deprehendit salutarem, ut fatetur ipse De usu vini in Acutis Cap. xxii. Imo gulæ resolutio febri ardentissimæ superveniens vini potu sublata, referente Zacuto Lusitano Prax. med. admir. Lib. i. obs. xciii.

XVII.

In Pleuritide vena lateris aperta.

ADrianus Spigelius nostra memoria sartorem Germanum cum discrimine à late-

lateris dolore decumbentem ſeruauit aperta lateris vena, quæ in conſpectum venit.

XIIX.

Vulnus thoracis graue ſanatum.

ANno CIↄIↄCXXXIV. Nouembris XXIII in publico ſtabulo equitem Illyricum vidi ſub coſtis ſiniſtris vulneratum enſe dextrũ hypochondrium penetrante. Dies erat vndecimus: præceſſerat vomitus biliofus ac ſpumoſus cum febre. Nullis jam grauatus ſymptomatibus, niſi dum ſeſe erigeret leui tuſſi, reſtitutus fuit.

XIX.

A Thoracis vulnere mictio cruenta.

PLazzonus vulnerata thoracis parte dextra quinque vel ſex dierum ſpatio merũ fere ſanguinem per vrinæ vias emiſſum vidit.

XX.

A Suppuratione mictio puris.

IDem ſuppuratum inviſit, qui pus cum urina copioſum reddidit.

Suſpi-

XXI.

Suspirium à siccitate pulmonis.

IAcobus Gallus IC in Academia Patauina celeberrimus diu suspirio torquebatur. Cui medicorum peritissimi decoctum ligni sancti ex jure galli nullo effectu suaserant, omnibus incassum tentatis ad materiæ crassæ attenuationem. Accessit frequens Nicotianæ usus, quo se laborans profecturum sperabat. Mali verò causam fuisse pulmonem à siccitate subsidentem ostendit eventus: quandoquidem in defuncti corpore sola restabat aspera arteria cũ pulmonum vasis fidium instar siccatis. In quam rem videatur Galenus De Marcore Cap. II. Respirationis difficultatem à pulmonum siccitate in juvene indicauit Petrus Salius Diuersus Annotat. in Altimarum Cap. XL. IIX. Nec omisit Scholæ Parisinæ ornamentum Ioannes Riolanus Enchiridii Anatom. Lib. III. Cap. VI. Cujusmodi vitio quum sublatus esset Patauii XVII. Ianuarii An. CIↃ IↃCXL Caterua Diamantinus politioris literaturæ Professor publicus, pulmones à diuturno ligni guajacini deco-

decocto exaruiſſe, in cadauere compertum fuit.

XXII.

Suſpirium pulmonibus inflatis.

ANno CIↃ IↃCXXIII. IX Aprilis Benedicto Siluatico præſente Hieronymus Sabionus Chirurgus celebris nobilem virũ diarrhœa cum ſuſpirio extinctum diſſecuit. Pulmones offendimus flatu adeo turgentes, ut omnem thoracis cauitatem implerent. Quod ex Auicenna quoque tradidit Ioannes Coſtæus De Potu in morbis Lib. III. Cap. XXX. notauit Rembert. Dodon. Obſ. LIV.

XXIII.

Reſpiratio difficilis, pulmonibus coſtis adhærentibus.

ANno CIↃ IↃCXXV, & duobus ſequentibus pulmonum ad coſtas agglutinatio in plurimis cadaueribus obſeruata eorum, qui ſuſpirio valde angebantur. Quam indicauit Hercules Saxonia Præl. Pract. Par. I. C. p. XXVII.

Reſ-

XXIV.

Respiratio difficilis ab omento pinguiori.

BOnoniæ dyspnœam in muliere deprehendit Fabricius Bartoletus ab omenti pinguedine, septum transuersum comprimente, dissentientibus medicis, qui pulmonum hydropem adesse cogitabant.

XXV.

Item, à Mesenterii glandula.

MEsenterii glandulam offendit ibidem ipse in muliere Bononiensi, quam plures annos gesserat. Vnde Dyspnœa, retracto per ventriculum diaphragmate. Mirum, ἀνάδοσιν haud interceptam fuisse.

XXVI.

Respiratio difficilis à compressione septi transuersi.

MInoris ordinis D. Francisci socius respirationis difficultate aliquamdiu laborans coli dolore subito e vita cessit. Intestina ejus adeo flatibus intumuere, ut ventre aperto in adstantes prosilirent.

Com-

Compreſſo igitur ſepto tranſuerſo pulmonibus movendi atque reſpirationis facultas cohibita fuit.

XXVII.

Orthopnœa ex ſero venarum.

PHarmacopoeus quidam Brixienſis, cui Ioannes Preuotius cum Nicolao Treuiſano Profeſſore Patauino conſuluit, quatuor horis tam grauiter ſpiritum trahebat, ut feneſtris apertis vix recreari poſſet. Intra quatuor & viginti horas meliuſcule habuit, emiſſis plus ſex & triginta libris urinæ; certo argumento, malum hoc ſine deſtillatione à capite ex accurſu ſeri in toto genere venoſo redundantis invaſiſſe. Ipſo enim demum oppreſſo in pulmonibus nihil à conſtitutione naturali fuit alienum.

XXVIII.

Orthopnœa curatio.

POſtquam Adrianus Spigelius plurimum deditus experimentis deprehendiſſet in orthopnoicis diſſectis inflammatã aſperæ arteriæ tunicam ob materiam tenuem

ac biliosam ipsi infarctã, diuturnæ Orthopnœæ accessiones medicamentis scammoneatis, ut pilulis cocciis, aureis, & hujus generis ceteris levauit.

XXIX.

Vocis abscisio ex vinaceis; itemque præ metu.

ANno cIↃ IↃC XXII. mense Septembri virgo sacris dicata in cœnobio S. Sophiæ ab odore vinaceorum obmutuit sensibus integris. Clystere injecto sanguis missus; inunctione ceruicis ex convenientibus medicamentis convaluit.

Anno similiter cIↃ IↃC XIX. Septembris XVI, quum Basileæ literis operarer, Viro prçclarissimo Gaspari Bauhino rusticus quidam oblatus, cui à spectro, ut ferebatur, perterrito, sensibus illæsis, & inoffenso linguæ motu, deperditus erat sermonis usus.

XXX.

Sputum sanguinis innoxium.

ANno cIↃ IↃC XXIV Pataui mulier singulis aut alternis mensibus impune sangui-

guinem exspuit: imo cessante hac vacuatione grauiter se habuit. Menstruo fluxu quin etiam suppresso sanguinis sputum biduo vel triduo incessit, sine omni pectoris offensa.

XXXI.

Copiosum sanguinis sputum sine noxa.

FEmina quædam Patauina inter vertebram spinæ tertiam & quartam ictu bombardæ læsa per os cruorem copiosum reddidit. Dictu mirum, euasit. Sed quod fidem superat, Ioannes Preuotius notauit sanguinis libras octo supra viginti intra horas tres rejectas.

XXXII.

Sanguinis sputum sine tussi.

IDem copiosum sanguinis sputum obseruauit sine tussi, cum quadam veluti exspiratione. Nimirum, temperatæ substantiæ sanguis facile adeoque sine tussi excernitur: non secus ac destillatio quandoque per asperæ arteriæ cauitatem, non irrigatis lateribus ipsius, sine tussi fertur.

XXXIII.

Sanguinis, purisque sputum sine tussi.

SAnguinem insigni copia sine tussi è pulmonibus ejectum bis meminit Dominicus Sala: puris pariter libras triginta; pectore vulnerato.

XXXIV.

Anniuersarium sanguinis sputum sine febre.

NOstra memoria ad pontem S. Sophiæ habitauit infector, qui omnibus annis aliquot sanguinis catinos exspuit sine febre, venis à tincturæ calido vapore apertis, pulmonibusque à fumo laxatis; præeunte totius corporis grauitate. Nullo valetudinis regimine vinum bibit, sine refrigerantium grumosue dissolventium usu.

XXXV.

Sanguinis sputum à sanato pedis ulcere.

ANno CIↃ IↃC XXIV Decembris XXIV narrabat Adrianus Spigelius, nouenni puellæ Viennensi pedis ulcus quum nulla ratione

ratione glutinare potuiſſent Anabaptiſtæ, parentum precibus id ſe tandem obtinuiſſe. Verum paulo poſt exſpuiſſe ſanguinem. In conſiliũ vocatus ille ulcerato prius loco fonticulum infixit, propinatoque ſimul decocto juvenculam non à tabe modo præſervauit, ſed in meliorem ſtatum reduxit. Quæ diu ſuperſtes fuit. Itaque ſedulo expendendus venarum & arteriarum conſenſus.

XXXVI.

Aneurÿſma pectoris à vomitu.

ANno CIↃIↃC XXXIV. Iulii x Piſaurenſis quidam in valetudinario D. Franciſci decubuit, cui à vomitorio ex antimonio geminum in pectore aneuryſma protuberabat.

XXXVII.

Puellula papillis lac emulctum.

ANno CIↃIↃC XXIV. Calendis Februarii in theatro Anatomico Spigelii juſſu obſtetrix puellæ octo dies natæ papillis lac expreſſit: Quod pinguioribus & laxioribus non eſt difficile. Eoque argumento conficere voluit, ſanguinem in venis gene-

XXXIII.

Sanguinis, purisque sputum sine tussi.

SAnguinem insigni copia sine tussi è pulmonibus ejectum bis meminit Dominicus Sala: puris pariter libras triginta; pectore vulnerato.

XXXIV.

Anniuersarium sanguinis sputum sine febre.

NOstra memoria ad pontem S. Sophiæ habitauit infector, qui omnibus annis aliquot sanguinis catinos exspuit sine febre, venis à tincturæ calido vapore apertis, pulmonibusque à fumo laxatis; præeunte totius corporis grauitate. Nullo valetudinis regimine vinum bibit, sine refrigerantium grumosue dissolventium usu.

XXXV.

Sanguinis sputum à sanato pedis ulcere.

ANno cIↃ IↃC XXIV Decembris XXIV narrabat Adrianus Spigelius, nouenni puellæ Viennensi pedis ulcus quum nulla ratione

ratione glutinare potuiſſent Anabaptiſtæ, parentum precibus id ſe tandem obtinuiſſe. Verum paulo poſt exſpuiſſe ſanguinem. In conſiliũ vocatus ille ulcerato prius loco fonticulum infixit, propinatoque ſimul decocto juvenculam non à tabe modo præſervauit, ſed in meliorem ſtatum reduxit. Quæ diu ſuperſtes fuit. Itaque ſedulo expendendus venarum & arteriarum conſenſus.

XXXVI.

Aneuryſma pectoris à vomitu.

ANno CIↃIↃC XXXIV. Iulii x Piſaurenſis quidam in valetudinario D. Franciſci decubuit, cui à vomitorio ex antimonio geminum in pectore aneuryſma protuberabat.

XXXVII.

Puellulæ papillis lac emulctum.

ANno CIↃIↃC XXIV. Calendis Februarii in theatro Anatomico Spigelii juſſu obſtetrix puellæ octo dies natæ papillis lac expreſſit: Quod pinguioribus & laxioribus non eſt difficile. Eoque argumento conficere voluit, ſanguinem in venis gene-

rari, confluente in eas lacte, quod exuberibus maternis haustum. Verior fortassis causa in venas referenda lacteas, quibus nuper Thomas Bartholinus mirandum naturæ meritum patefecit.

XXXIIX.

Pericardium à vulnere sanatum.

PAnniculus cor ambiens, quum solus afficitur, nullum adfert periculum, inquit Galenus De Loc. aff. Lib. v. Cap. 11. Anno CIϽ IϽC XXV. Ianuar. XXVII Spigelius pericardium vulneratum specillo tangens animi deliquium excitabat. Integras ipsius particulas cum pure excretas animaduertit, parte postica thoracis incisa, qua in papillam sica penetrarat. Saucium postquam graui periculo exemisset, cogitare cœpit, num sine pericardio homini vita posset constare. Spiculum in corde cerui repertum sine vitæ noxa refert Alphonsus Lopez in Galenum fol. 87. num. 15. Realdus Columbus Lib. XV. rei Anatomicæ scribit se in Academia Romana juvenem secuisse pericardio destitutum, qui tandem infesta sæpius syncope interiit. Miram vide historiã

Exer-

Exercitat. III. Guil. Haruei De Generatione Animalium. Nec Riolano Enchir. Anatom. Lib. III. Cap. IV. absurdum, sterno terebra perforato pericardium ab humore copioso suffocationem minante liberare.

XXXIX.

Cordis Vulnus durante aliquamdiu vita.

ANno CIↃ IↃC XXIV Miles quidam Mutinensis vulnere in cauitatem cordis penetrante, ut ex cadaueris dissectione patuit, cum insigni inflammatione dies nouem superstes fuit Anno CIↃ IↃC LIII. Alius in patria vulnerato dextro ventriculo ad sextum diem spirauit. De quo Thomas Bartholinus Histor. LXXVII. Cent. I. cui tunc aderat Henricus à Moinichen, adsiduus in præsens Patauii Herophili æmulator.

XL.

Cordis & Arteriarum omnium palpitatio.

IOannes Preuotius Baronem Kotz Bohemum à palpitatione cordis, omniumque arteriarum in modum anaurysmatis ex bile retorrida sero lactis & aquæ dulcis balneo

intra annum liberauit. Hoc etiam malo nobilis matrona Patauii affligebatur. Forsan ab utero. Quod & Ludouicus Duretus significauit Scholiis in Lib.I. Cap.XXIX. De Morbis Internis. Hanc pulsationem innuit Io. Fernelius Patholog. Lib. V. Cap. XII. Quam in Febre lenta puellæ notauit Felix Platerus obseruationum Lib. II.

XLI.

Cordis palpitatio soluta urinis, ac herpete.

IOannes Preuotius cordis palpitationem copioso lotii effluvio, & dextri cruris herpete finitam vidit.

XLII.

Pulsus priuatio.

BEnedictus Siluaticus virginem sacram cœnobii S. Claræ sine pulsu offendit. Quod in Serenissimo Duce Mantuano FERDINANDO Gonzaga, atque in Illustrissimo quodam Polono similiter obseruavit. Ioannes Riolanus medicorum Lutetiæ primus duos sine omni pulsu cum insigni virium debilitate sex & decē annos vixisse testatur

tur Enchirid. Anatom. Lib. IV. Cap. XLV. Hujus etiam affectionis exempla occurrunt apud Schenckium Obſ. CCXI.

XLIII.

Pulſus in Paralyſi occultus.

DOminicus Sala in paralyſi dextri lateris pulſum delitеſcentem ſex menſes, in ſiniſtri menſes duos notauit.

XLIV.

Pulſus in carpo nullus, vel in alterutro tantum.

ANno CIↃ IↃCXXII die Auguſti XIII. viro nobili Marino Sanguinacio nullus in carpo ſentiebatur pulſus: quem incliti Dominici Salæ ductu inter pollicem & indicem invenimus. Quo loco pulſus in quibuſdam viſu dignoſcitur; quando ſcilicet arteriæ ad ſummam emergunt cutem, ut in metacarpo Ioannis Bauhini, in Theodoro Zuingero inter pollicem & indicem dextrum. Quo etiam modo V.C. Paulo Andreæ Paulino Doctori Philoſophiæ ac Medicinæ meo ciui ſtudiorum quondam in Italia conſorti micabat.

Simi-

Simile quid sibi Nicolaus Tulpius vir celeberimus occurrisse tradit Obseruat. Lib. III. Cap. XLV. Matthæus de Gradibus etiam in IX Rasis Cap. XXXV scribit in utroque Doctoris cujusdam Neapolitani carpo nullum se pulsum percepisse. Quod in vetula quoque sibi obvenisse ait Marcell. Donat. Med. hist. Lib. VI. Cap. III. Nonnunquam in alterutro tantum deprehenditur. Quod elegantissimi ingenii Medico Ioanni Thomæ Minadoo aliquando contigit, qui à Preuotio accitus ad curam Ioannis Fraie Angli Tertiana Intermittente simplici laborantis cum grauissimis affectionibus, quum in dextro carpo nullum persensisset pulsum, mortem intra noctem prædixit. At die sequenti intermissionis adhuc vivum offendit: quem patria diu post coluit.

XLV.

Pulsus media systole retractus: interuallis aliquot intermittens longo tempore.

IN Reuerendo P. Octauiano Strambiato Rauennate, Ordinis Minorum Conventualium D. Antonii Lycei Patauini Professore Metaphysico sene obeso media systo-

le

le pulsus accurate dignoscebatur. Systole quippe raro obseruatur tam retracta, ut vulgo traditur. Preuotius quoque in rustico similem offendit. Etiam Paulo Sansono octogesimo ætatis anno in eodem cœnobio fidei Quęsitori pulsus erat inordinatus, imo pluribus annis aliquot interuallis deprehendebatur intermittens. Causa Centur. III. Obseruatione IV non obscura est. Cujus etiam mentio à me facta Mansissæ Anatomicæ Obseruatione IIX.

XLVI.

Deglutitio difficilis à caruncula gulæ.

OEsophagi ulcere ex lue Venerea sanato, caruncula suborta solidorum ac liquidorum deglutitionem cum dolore difficilem reddidit. Aeger diu vitam trahens tandem ad plures penetrauit.

XLVII.

Deglutitio difficilis à tumore scirrhoso.

ANno CIƆ IƆCXXVII Patauii nobilis virgo Deo sacrata jam septem ac decem annis vix aliquot guttulas liquoris demittit.

tit. Oesophago nempe ab ossiculo auiculæ olim saucio scirrhosus tumor affluente materia genitus.

Murani quoque alia ab intempestiuo refrigerantium ad inflammationem usu contracto gulæ scirrho assumta ægerrime deglutiebat.

XLIIX.

Deglutitio abolita.

ADolescentulo octenni per febrem ardentem abolita deglutitio ab œsophagi angustia: quæ tanta, præsente Ioanne Preuotio, ut gula cadauere aperto aquam non admitteret.

XLIX.

A pyro cocto deuorato mors.

ANno CIↃ IↃC XXVI Seruus quidam Patauinus pyro cocto auide vorato cũ grauissimis symptomatibus confestim interiit; adustis neruis, qui ventriculi orificio junguntur.

L.

A pyro crudo improuide deglutito suffocatio.

ANno CIↃ IↃC LIII. adolescens pyrũ crudum temere in ore agitat: rupto petiolo

tiolo in fauces inuito delabitur; quibus dum eximi nequit, spiritum intercipit.

LI.

Atramentum scriptorium impunè haustum.

ANno CIↃ IↃC XXXIIX Puer trimus Luciæ Bassanensis nepos, atramentum scriptorium confestim hausit; nec ullum percepit incommodum præter leuiusculum gulæ ardorem; post aliquot annos febre defunctus.

LII.

Ventriculi abdominisque inflatio subita.

ANno CIↃ IↃC XXVI. Illustrissimus Aloisius Delphinus Præsul Vicentinus, quum ad intemperiem capitis humidam chinæ decocto viginti diebus esset usus; pridie festi B. Virginis Deiparæ assumtis piscibus, ventriculus & abdomen confestim intumuere, nec ullis remediis flatus discutere licuit. Autumno sequenti primum in tympaniten, deinde in ascitem nouem mensium fatalem incidit. Res mira; quandoquidem inflatio morbosa plerumque sensim oritur.

Ven-

XXXIII.

Sanguinis, purisque sputum sine tussi.

SAnguinem insigni copia sine tussi è pulmonibus ejectum bis meminit Dominicus Sala: puris pariter libras triginta; pectore vulnerato.

XXXIV.

Anniuersarium sanguinis sputum sine febre.

NOstra memoria ad pontem S. Sophiæ habitauit infector, qui omnibus annis aliquot sanguinis catinos exspuit sine febre, venis à tincturæ calido vapore apertis, pulmonibusque à fumo laxatis; præeunte totius corporis grauitate. Nullo valetudinis regimine vinum bibit, sine refrigerantium grumosue dissolventium usu.

XXXV.

Sanguinis sputum à sanato pedis ulcere.

ANno CIↃ IↃC XXIV Decembris XXIV narrabat Adrianus Spigelius, nouenni puellæ Viennensi pedis ulcus quum nulla

ratione

ratione glutinare potuiſſent Anabaptiſtæ, parentum precibus id ſe tandem obtinuiſſe. Verum paulo poſt exſpuiſſe ſanguinem. In conſiliũ vocatus ille ulcerato prius loco fonticulum infixit, propinatoque ſimul decocto juvenculam non à tabe modo præſervauit, ſed in meliorem ſtatum reduxit. Quæ diu ſuperſtes fuit. Itaque ſedulo expendendus venarum & arteriarum conſenſus.

XXXVI.

Aneurysma pectoris à vomitu.

ANno CIↃ IↃC XXXIV. Iulii X Piſaurenſis quidam in valetudinario D. Franciſci decubuit, cui à vomitorio ex antimonio geminum in pectore aneuryſma protuberabat.

XXXVII.

Puellulæ papillis lac emulctum.

ANno CIↃ IↃC XXIV. Calendis Februarii in theatro Anatomico Spigelii juſſu obſtetrix puellæ octo dies natæ papillis lac expreſſit. Quod pinguioribus & laxioribus non eſt difficile. Eoque argumento conficere voluit, ſanguinem in venis gene-

rari, confluente in eas lacte, quod exuberibus maternis haustum. Verior fortassis causa in venas referenda lacteas, quibus nuper Thomas Bartholinus mirandum naturæ meritum patefecit.

XXXIIX.

Pericardium à vulnere sanatum.

PAnniculus cor ambiens, quum solus afficitur, nullum adfert periculum, inquit Galenus De Loc. aff. Lib. v. Cap. 11. Anno CIↃ IↃC XXV. Ianuar. XXVII Spigelius pericardium vulneratum specillo tangens animi deliquium excitabat. Integras ipsius particulas cum pure excretas animaduertit, parte postica thoracis incisa, qua in papillam sica penetrarat. Saucium postquam graui periculo exemisset, cogitare cœpit, num sine pericardio homini vita posset constare. Spiculum in corde cerui repertum sine vitæ noxa refert Alphonsus Lopez in Galenum fol. 87. num. 15. Realdus Columbus Lib. xv. rei Anatomicæ scribit se in Academia Romana juvenem secuisse pericardio destitutum, qui tandem infesta sæpius syncope interiit. Miram vide historiã

Exer-

Exercitat. III. Guil. Haruei De Generatione Animalium. Nec Riolano Enchir. Anatom. Lib. III. Cap. IV. abſurdum, ſterno terebra perforato pericardium ab humore copioſo ſuffocationem minante liberare.

XXXIX.

Cordis Vulnus durante aliquamdiu vita.

ANno CIↃ IↃC XXIV Miles quidam Mutinenſis vulnere in cauitatem cordis penetrante, ut ex cadaueris diſſectione patuit, cum inſigni inflammatione dies nouem ſuperſtes fuit Anno CIↃ IↃC LIII. Alius in patria vulnerato dextro ventriculo ad ſextum diem ſpirauit. De quo Thomas Bartholinus Hiſtor. LXXVII. Cent. I. cui tunc aderat Henricus à Moinichen, adſiduus in præſens Patauii Herophili æmulator.

XL.

Cordis & Arteriarum omnium palpitatio.

IOannes Preuotius Baronem Kotz Bohemum à palpitatione cordis, omniumque arteriarum in modum anauryſmatis ex bile tetorrida ſero lactis & aquæ dulcis balneo

intra annum liberauit. Hoc etiam malo nobilis matrona Patauii affligebatur. Forsan ab utero. Quod & Ludouicus Duretus significauit Scholiis in Lib.I. Cap.XXIX. De Morbis Internis. Hanc pulsationem innuit Io. Fernelius Patholog. Lib.V. Cap. XII. Quam in Febre lenta puellæ notauit Felix Platerus obseruationum Lib. II.

XLI.

Cordis palpitatio soluta urinis, ac herpete.

IOannes Preuotius cordis palpitationem copioso lotii effluvio, & dextri cruris herpete finitam vidit.

XLII.

Pulsus priuatio.

BEnedictus Siluaticus virginem sacram cœnobii S. Claræ sine pulsu offendit. Quod in Serenissimo Duce Mantuano FERDINANDO Gonzaga, atque in Illustrissimo quodam Polono similiter obseruavit. Ioannes Riolanus medicorum Lutetiæ primus duos sine omni pulsu cum insigni virium debilitate sex & decẽ annos vixisse testa-

tur

tur Enchirid. Anatom. Lib. IV, Cap. XLV. Hujus etiam affectionis exempla occurrunt apud Schenckium Obſ. CCXL.

XLIII.

Pulſus in Paralyſi occultus.

DOminicus Sala in paralyſi dextri lateris pulſum deliteſcentem ſex menſes, in ſiniſtri menſes duos notauit.

XLIV.

Pulſus in carpo nullus, vel in alterutro tantum.

ANno CIƆ IƆCXXII die Auguſti XIII. viro nobili Marino Sanguinacio nullus in carpo ſentiebatur pulſus: quem incliti Dominici Salæ ductu inter pollicem & indicem invenimus. Quo loco pulſus in quibuſdam viſu dignoſcitur; quando ſcilicet arteriæ ad ſummam emergunt cutem, ut in metacarpo Ioannis Bauhini, in Theodoro Zuingero inter pollicem & indicem dextrum. Quo etiam modo V.C. Paulo Andreæ Paulino Doctori Philoſophiæ ac Medicinæ meo ciui ſtudiorum quondam in Italia conſorti micabat.

Simi-

Simile quid sibi Nicolaus Tulpius vir celeberimus occurrisse tradit Obseruat. Lib. III. Cap. XLV. Matthæus de Gradibus etiam in IX Rasis Cap. XXXV scribit in utroque Doctoris cujusdam Neapolitani carpo nullum se pulsum percepisse. Quod in vetula quoque sibi obvenisse ait Marcell. Donat. Med. hist. Lib. VI. Cap. III. Nonnunquam in alterutro tantum deprehenditur. Quod elegantissimi ingenii Medico Ioanni Thomæ Minadoo aliquando contigit, qui à Preuotio accitus ad curam Ioannis Fraie Angli Tertiana Intermittente simplici laborantis cum grauissimis affectionibus, quum in dextro carpo nullum persensisset pulsum, mortem intra noctem prædixit. At die sequenti intermissionis adhuc vivum offendit: quem patria diu post coluit.

XLV.

Pulsus media systole retractus: interuallis aliquot intermittens longo tempore.

IN Reuerendo P. Octauiano Strambiato Rauennate, Ordinis Minorum Conventualium D. Antonii Lycei Patauini Professore Metaphysico sene obeso media systo-

le

le pulſus accurate dignoſcebatur. Syſtole quippe raro obſeruatur tam retracta, ut vulgo traditur. Preuotius quoque in ruſtico ſimilem offendit. Etiam Paulo Sanſono octogeſimo ætatis anno ih eodem cœnobio fidei Quęſitori pulſus erat inordinatus, imo pluribus annis aliquot interuallis deprehendebatur intermittens. Cauſa Centur. III. Obſeruatione IV non obſcura eſt. Cujus etiam mentio à me facta Manſiſſæ Anatomicæ Obſeruatione IIX.

XLVI.

Deglutitio difficilis à caruncula gulæ.

OEſophagi ulcere ex lue Venerea ſanato, caruncula ſuborta ſolidorum ac liquidorum deglutitionem cum dolore difficilem reddidit. Aeger diu vitam trahens tandem ad plures penetrauit.

XLVII.

Deglutitio difficilis à tumore ſcirrhoſo.

ANno CIↃ IↃCXXVII Patauii nobilis virgo Deo ſacrata jam ſeptem ac decem annis vix aliquot guttulas liquoris demittit.

tit. Oesophago nempe ab ossiculo auiculæ olim saucio scirrhosus tumor affluente materia genitus.

Murani quoque alia ab intempestiuo refrigerantium ad inflammationem usu contracto gulæ scirrho assumta ægerrime deglutiebat.

XLIIX.

Deglutitio abolita.

ADolescentulo octenni per febrem ardentem abolita deglutitio ab œsophagi angustia: quæ tanta, præsente Ioanne Preuotio, ut gula cadauere aperto aquam non admitteret.

XLIX.

A pyro cocto deuorato mors.

ANno CIↃ IↃC XXVI Seruus quidam Patauinus pyro cocto auide vorato cũ grauissimis symptomatibus confestim interiit; adustis neruis, qui ventriculi orificio junguntur.

L.

A pyro crudo improuide deglutito suffocatio.

ANno CIↃ IↃC LIII. adolescens pyrũ crudum temere in ore agitat: rupto petiolo

tiolo in fauces inuito delabitur ; quibus dum eximi nequit, ſpiritum intercipit.

LI.

Atramentum ſcriptorium impune hauſtum.

ANno cIↄ Iↄc xxxiix Puer trimus Luciæ Baſſanenſis nepos, atramentum ſcriptorium confertim hauſit ; nec ullum percepit incommodum præter leuiuſculum gulæ ardorem ; poſt aliquot annos febre defunctus.

LII.

Ventriculi abdominiſque inflatio ſubita.

ANno cIↄ Iↄc xxvi. Illuſtriſſimus Aloiſius Delphinus Præſul Vicentinus, quum ad intemperiem capitis humidam chinæ decocto viginti diebus eſſet uſus, pridie feſti B. Virginis Deiparæ aſſumtis piſcibus, ventriculus & abdomen confeſtim intumuere ; nec ullis remediis flatus diſcutere licuit. Autumno ſequenti primum in tympaniten, deinde in aſcitem nouem menſium fatalem incidit. Res mira; quandoquidem inflatio morboſa plerumque ſenſim oritur.

Ven-

LIII.

Ventriculi ab uvis adſumtis eroſio.

PVellus ab immodico uvarum eſu trium horarum ſpatio extinctus. Ventriculus perforatus copioſum ichorem viridem continebat. Qui procul dubio erat bilis æruginoſæ, cujus ingens eſt acrimonia.

LIV.

Inedia plurimorum dierum.

LIbro De Principiis, qui vulgo *De Carnibus* inter Hippocraticos refertur, *Plerique qui ſeptem diebus nihil edere aut bibere volunt, in his moriuntur: quod ſi qui eos ſuperauerint, nihilominus tamen moriuntur.* Etſi vero ipſius mihi fides cum Valleſio ſemper ſuſpecta fuerit, nec is Hieronymi Mercurialis judicio Hippocratis Coi germanus cenſeatur, huic tamen placito etiam refragatur magiſtra nobis experientia. Nam Ioannes Dominicus Sala cibi abſtinentiam ad undecimum diem ſine detrimento notauit. Mulierem quoque dies viginti ſine alimento ſuperſtitem vidit Horatius Augenius. Qua-

Quales etiam ſuæ commiſſos curæ memorat Antonius Muſa Braſauolus Commentar. in Hippoc. de rat. vict. in acut. Lib. I. Sect. XLIV. Patrem ſuum à nono ante obitũ die prorſus cibo abſtinuiſſe memorat Hieron. Cardanus De vita propria Cap. IV. Rarum inediæ exemplum Centur. II. Obſ. XLII edidit Fabricius Hildanus, mihi dum fuit de optima fide notus: pariter Ioſephus Quercetanus Diętet. polyhiſt. Sect. II. Cap. IV. Diuturnæ inediæ cauſas eruditiſſimo Commentario enucleauit Fortunius Licetus ingens æui & neceſſitudinis noſtræ decus.

LV.

Inedia decem dierum ſine ſenſu ac motu.

ANno CIↃ IↃC XXVI. ad Benedictum Siluaticum Brixia perſcriptum, virginem religioſam decem dies ſine ſenſu ac motu, & ſine alimento ſuperſtitem ad ſe tandem rediiſſe. Pleroſque ultra diem undecimum inediam toleraſſe notat Philippus Beroaldus in Lib. I. Tuſc. quæſt. Cic. Quod in pueris valetudinẽ recipientibus notauit Polydorus Seraphinus De Error. med; in verminantibus ad ſeptimum diem Trincauel.

de

de cur. aff. part. Lib. VII. Cap. V.

LVI.

Iuvenis nullo potu vitam agens.

ANno CIↃIↃC XXVII. Illustrissimi Antonii Canalis Prætoris Patauini filius viginti annorum omni potu abstinuit.

Anno CIↃIↃC XXXI. Iuvenis viginti & unum natus annos fructibus impense delectatus, potum nunquam est expertus; imo, ne juscula quidem admittit, etiamsi aromaticis & salsis vescatur; prævalescente nî fallor corporis humore viscoso, cui calor impar. Iouiani Pontani tempore dum vixit quendam vinum aut aquam nunquam libasse narrat Marcellus Donatus Histor. med. Lib. VI. Cap. III. Tullium Chrysogonum Dalmatam Patauii nihil unquam liquoris adsumsisse narrat Alexander Massaria Practicæ Lib. VI. Cap. I. Germanum quendam non bibisse Franciscus Pona Eques testatur De vitiata Respiratione Cap. VII. Priamum inter Galliæ proceres diu sine omni potu vitam traduxisse scribit Illustrissimus Aloisius Lollinus inter patricios Venetos nostri æui eruditissimus quondam

dam

dam Præsul Bellunensis Lib. IV. Epistol. Marchionem quoque à Gallorum Rege in Italiam ablegatum à teneris nihil penitus bibentem Basileæ sibi visum tradit Felix Platerus Obseruationum Lib. I. De Appetitus Defectu. De Iulio Viatore simile quidpiam refert Plinius Natur. Histor. Lib. VII. Cap. XIIX. De Magone Carthaginiensi, & Lasyrta Lasyonio Athenæus Deipnosoph. Lib. II.

LVII.

Malacia hæmorrhoidum fluxu sanata.

SCabie fœdatus malacia trimestrium cruciabatur. Oborto hæmorrhoidum fluxu, sine aliis præsidiis, quibus præ fortunæ tenuitate impar erat, die secundo ex morbo evasit. Nimirum, materia in venis hærente nerui ventriculi afficiebantur: qua subtracta, æger liberatus fuit à molestia. Ex quo manifestum est, in hoc affectu materiam non semper neruis impingi.

LVIII.

Casei auersatio miranda.

IOannes Preuotius Professor Patauinus optimi temperamenti, & ventriculo ad

quæuis esculenta firmo, caseo secto vescebatur satis commodule, tritum sine vomitu & ventriculi fluctuatione vix degustabat.

LIX.

Ruminationis humanæ causa.

Vitio plane belluino humanis calamitatibus nouitas pondus adjecit. Nimirum inuito cibi à ventriculo non confecti in os retrocessu cum voluptate mandendi, æ leui expultricis motu irritatæ ab asperiori & vix attrito ob ingluviem cibo. Causa tandem verior innotuit paucorum fato.

In cœnobio D. Iustinæ Patauii Monachus quidã cũ voluptate cibos ruminauit. Ioannes Thomas Minadous ceteriq; primi nominis medici brutorum more gemino ventriculo præditum putabant. Ipso morte sua defuncto, Franciscus Plazzonus, Antistite ac Minadoo præsentibus, œsophagum reperit undiquaque carnosum instar musculi, reliquis vniuersi corporis partibus se recte habentibus. Marcore interiisse notat Hieronymus Fabricius ab Aquapendente De varietate Ventriculi. Vbi & alterius addit ruminationem, cui ven-

ventriculus fuit ingens, membrana interiore admodum aſpera. Hac etiam patrē juxta filium in Germania quondam affectum ad C.V. Ioannem Burgouerum amicum noſtrū perſcribit Gregorius Horſtius Epiſtol. Medic. Lib. III. Sect. III.

LX.

Singultus à pituita difficilis curatus.

SVtori Patauino ſeptem dies grauiter ſingultienti Hieram cum oxymelite præbuit Benedictus Siluaticus. Excretis pituitæ unciis duodecim, & quod excedit, plane ſanatus fuit. Ecce, quanta vis medicamenti etiam leuiſſimi opportune dati: ut non opus ſit ſubinde operoſa conquirere. Simile quid à ſe tentatum monet Duretus Enarrat. Cap. XXXIII. Lib. I. Holler. de morb. intern.

LXI.

Singultus continuus.

ANno CIↃ IↃC XLIII Patauii Germanus adoleſcens compreſſa thoracis vertebra vndecima, quę ventriculi orificio ſuperiori objecta, perpetuo grauiſſime torque-

gultu, nec ullus remediis locus fuit. Vicinum etiam Bartholinus conſpexit.

LXII.

Vomitus eſſentialis copioſus.

VIrgo veſtalis è familia Zabarella in cœnobio D.Blaſii ſuppreſſis anno quadrageſimo purgationibus menſtruis in octogeſimum ſeptimum quotidie triplum ad aſſumta, nempe ultra libras tres bilis, cum tolerantia per os reddidit: ceſſante vacuatione vertiginem ſibi moleſtam aliaq; accidentia fuit perpeſſa.

LXIII.

Vomitus à gemino ventriculi ſteatomate perpetuus.

IOannes Preuotius in cadauere quodam vidit Steatoma parti internæ orificii ſuperioris ventriculi magnitudine oui adnatam, quo propendente vomitus continue infeſtabat; alterum digiti longitudine ad ſiniſtrum quoque orificium, ejuſdem mali cauſam.

LXIV.

Vomitus sanguinis salubris.

ANno cIↄ Iↄc xxv Patauii duæ vixerunt feminæ, una Deo dicata, altera cœlebs. Imminente fluxu mensium pridie sanguinem innoxie rejecerunt, imo vomitum præsensere. Quem si medicus cohibere tentaret, varia suborta sunt accidentia, ipso vomitu sublata.

LXV.

Vomitus cruentus cum dejectione bilis atræ.

ANno ↄIↄ Iↄc xxvII Virgo sacra cœnobii Omnium Sanctorum muliercularum consilio ulceri antiquo ac tetro tibiæ dextræ adstringentia quædam & siccantia admouerat. Inde sanguinis vomitus, cum dejectione ac vomitu atræ bilis, quæ atramentum scriptorium nigritie superabat. Recrudescente per autumnum malo cum cardialgia fatis cessit.

LXVI.

Vomitus missione sanguinis curatus.

IVvenis quidam Patauinus boni habitus prorumpente materia feruida ex hypochondrio dextro in vomitionem conjectus nullis potuit sanari auxiliis præterquam sanguinis vacuatione, tametsi de ea multum dubitarent medici. Ab hac nempe jecinoris intemperies desiit.

LXVII.

Vomitus eodem remedio sedatus.

NAutæ pariter ad D. Ioannem puri alimenti siue cibi vomitus cum appetitu cucurbitula ad ventriculi fundum affixa reprimi non potuit: sed sola sanguinis detractione. Sic enim calida jecoris evaporatione imminuta, quæ superius ventriculi orificium vellicabat, laborans ad pristinam valetudinem rediit.

LXVIII.

Vomitus pane bis cocto repressus: qui etiam destillationi remedio.

VOmitum diuturnum ab insigni laxitate ventriculi refrenauit mercator Patanus

minus aſſumtis quotidie per dies quadraginta mane jejuno vētriculo ſine potu quatuor aut quinque horis ante prandium panis bis coɛti duabus vel tribus unciis. Humore namque conglobatus in pilæ modum ventrem mollit, ac ventriculum inſigniter corroborat. Huic remedio præluxit Plin. Lib. xxii. Cap. xxv. contra deſtillationem. Quam Nicolaus Fabricius Peireſchius Galliæ atque ſeculi ornamentum buccella cruſtæ ſicci panis cum tragemate odorato compeſcuit, referente V. C. Petro Gaſſendo in vita ipſius Lib. vi.

LXIIX.

Cholera periodica.

ANno cIɔ Iɔc xxiix. iv Ianuarii Ioannes Preuotius pro lectione retulit, quendam aſſumto antimonio non ſatis correcto ſingulis ferme hebdomadis per biennium aliquot horis cholera moleſtiſſima fuiſſe vexatum.

LXX.

Cardialgia à flatu.

PHarmacopoeus quidam à flatu diſtendente ſuperius ventriculi orificiū car-

dialgia correptus cum difficili respiratione, serò copiosissime per urinas excreto intra quatuor ac viginti horas conualuit. Cuius etiam hujus Centuriæ Obseru. XXII. memini. De graui inflatione ventriculi consulatur Epiph. Ferdinandus Hist. LXXVI.

LXXI.

Cardialgia ex potu frigidæ.

IVvenem gracilem, & in febre Tertiana à vomitionibus biliosis extenuatum cardialgia invasit exquisita à potu frigidæ, contractis orificii ventriculi neruis.

LXXII.

Cardialgia ab hirudinum morsu; item à serpente.

IOannes Preuotius ab Hercule Saxonia summo viro aquæ salsæ potu confestim sedatam vidit Cardialgiam à morsu hirudinum, quæ naribus adhibitæ chirurgi negligentia in gulam irrepserant. Sal enim istis animalculis adversum. Quo nomine hirudines muria excutit autore Dioscoride Lib. VI. Cap. XXXII. A serpente per os ru-

stica

ſticæ in ventriculum ſubrepente idem malum Benedicto Siluatico animaduerſum.

LXXIII.

Cardialgia à Vermibus.

ANno CIↃIↃC XXX. IV Ianuarii puella habitior trium & viginti annorum Cardialgia infeſtata, quum propinatæ fuiſſent ipſi mellis roſacei unciæ quinq;cū pulpa tamarindorum ex aqua rutæ caprariæ, ventre purgato viginti vermes viuos evomuit. Menſibus inde retentis hypochondrium ſiniſtrum cum ſenſu pulſationis intumuit. Ad avertendam igitur lienis inflammationem mox eadem veſpera è ſaphena ſiniſtra ſanguinis unciæ ſex miſſæ. Vermem vomitu rejectum notauit Antonius Benivenius De Abditis ac mirandis morborum & ſymptomatum cauſis Cap.II. & LXXXIIX. Qualem etiam hujus Cent. Obſ. XII indicaui.

LXXIV.

Inteſtinorum lapis homini cum veterino communis.

LApidem ab inteſtinis ſibi viſum pernegat De locis affect. Lib. VI. Cap II Galenus,

lenus, quicquid ei adſcribat Aegineta Lib. III. Cap. XLI; coli rarum advertit Aetius Tetrab. III. Serm. I. Cap. XXX. itemq; Bernardus Gordonius Part. V. Cap. XIIX. Poſteris tamen aliquoties occurrit. Realdum Columbum Anatom. Lib. XV teſtem habeo, ac Petrum Salium Annot. ad Altimar. Cap. LXXIX, itemque Ambroſium Paræum Chirurg. Lib. XXIV. Cap. XIX. Franciſcus Frigimelica dolori colico ſæpe obnoxius pila duriſſima oui gallinacei magnitudine per aluum excreta convaluit, annotante Aloiſio Bellacato. Quod etiam in literas retulit Hieronymus Capiuaccens Pract. Lib. III. Cap. XIII. Globum tophaceum à muliere nobili dejectum autor eſt Iacobus Hollerius Schol. Cap. LVI. Lib. I. de Morbis internis. Malo Punico ſimilem ſibi conſpectum ſcribit Riolanus pater Meth. Gener. Lib. II. Sect. II. Cap. II; ouo parem Anſelmus Boetius à Boot De Gemmis Lib. II. Cap. CCXCIX. Viderunt etiam calculum aluo redditum Matth. de Grad. Cap. XIV. Rodericus Fonſeca de Calcul. Remed. Lib. I. Cap. V. & Zacutus Luſitanus Prax. med. admir. Lib. III. Obſeru. CXXIX. Quinto geſtationis menſe poſt ingentia ventris tor-

mina

mina mulier tres calculos cinereos & spongiosos dimidii oui magnitudine tribus partibus junctos pondere semunciæ reddidit obseruatione Ioannis Matthæi Casu II. Plures lapillos nullo dolore deturbatos nucis juglandis & castaneæ magnitudine deprehendit Fernelius Patholog. Lib. VI. Cap. IX; pisi ac hordei Ludouicus Augenius patens, ut refert Horatius in Comment. Artis Curat. ad Glauconem Galeni. Cujus generis Diarrhœam calculorũ notarunt Hercules Saxonia Pract. Par. II. Cap. XIX. Sect. I. Alexander Massaria Pract. Lib. III. Cap. XIIX. Ioannes Thomas Minadous ad Gal. de loc. affect. Lib. IV. Cap. II. qui apud me seruatur, Ioan. Hayn de Morbis Astralibus Cap. V. Adde, si libet, Cornelium Gemmam Cosmocrit. Lib. I. Cap. VI. Victorem Trincauell. de cur. aff. part. Lib. X. Cap. VI. Marcel. Donatum Med. hist. mir. Lib. V. Cap. IV. Ioan. Hornung. Epist. CCXXIX. Petrum Poterium Obseruat. singular. Cent. I. Curat. LXXXII. Henricum Rufum ad Lazarum Riuerium Obser. IV. & Danielem Sennertum Pract. Lib. III. Par. II. Sect. I. Cap. I. Quibus jure accedet Antonius Fracancianus in Prælect. ad IX Rasis de Colica, si quando

lu-

lucem apud me impetrauerit. Mea quoque memoria Anno cIↃ IↃC XXVI Nobilis quidam Foro-Iuliensis Diacrydio assumto calculum dejecit duas ferme uncias pendentem, Preuotio teste, cujus uberiorem nobis usuram fatum præripuit. Benedictus Siluaticus etiam vidit matronā nobilem post ingentes coli dolores injecto clystere binos oui columbini magnitudine per aluum calculos posuisse. Cujus meminit Cent. III. Cons. VII. & LVI. Nec humanum duntaxat genus hæc offensa prægrauat; quin etiam veterinum. Francisco Bottanæ honorato negotiatori Anno cIↃ IↃC XXXIX. Veronæ equa cito alui turbine calculorum quartarium cinerei coloris cicerum forma reddidit plurimis post annis hero commoda. Eorum mihi copiam fecit Poliater celeberrimus Petrus à Castro crebris exercitationibus optime de Medicorum filiis meritus.

LXXV.

Membrana intestinorum excreta sine noxa.

IOannes Preuotius Nobilis Ragusei Dysenteria decumbentis curationi præfectus ingenti mole intestinorum membranas

nas vidit ægeri. Nec tamen ægerinteriit.

LXXVI.

Inteſtini coli Scirrhus.

ANno CIↃ IↃC XXIII. IX Iunii cum Adriano Spigelio inviſi monachum Caſſinenſem ex flatibus Hypochondriacum: in quo ſcirrhus coli manifeſtus, mobilis, nec jocinoris figurā ſeruans: quibus notis ab iſtius viſceris obſtructione diſcernebatur. Contactum eius hemicrania ſequebatur. Clyſtere emolliente bis terue in hebdomada iniecto plurimum profecit. Vnguentum ex medulla bouis & oleo cumini cum ſuccida ſuper impoſitum. Inteſtini cæci ſcirrhum in cadauere hominis ileo extincti occurriſſe reliquit Fabricius Hildanus Cent. I. Obſ. LXI. Ilei ſine iliaca paſſione in muliere octoginta annorum tradit Hippolytus Boſcus Sect. I. de facultate Anatomica.

LXXVII.

Coli dolor inteſtinis conglutinatis.

NObilis Patauinus prope Seruitas Auguſtinus Piazzolus inteſtinis à dyſenteria

lucem apud me impetrauerit. Mea quoque memoria Anno cIↄ Iↄc xxvI Nobilis quidam Foro-Iulienſis Diacrydio aſſumto calculum dejecit duas ferme uncias pendentem, Preuotio teſte, cujus uberiorem nobis uſuram fatum præripuit. Benedictus Siluaticus etiam vidit matronã nobilem poſt ingentes coli dolores injecto clyſtere binos oui columbini magnitudine per aluum calculos poſuiſſe. Cujus meminit Cent. III. Conſ. vII & LvI. Nec humanum duntaxat genus hæc offenſa prægrauat; quin etiam veterinum. Franciſco Bottanæ honorato negotiatori Anno cIↄ Iↄc xxxIx. Veronæ equa cito alui turbine calculorum quartarium cinerei coloris cicerum forma reddidit plurimis poſt annis hero commoda. Eorum mihi copiam fecit Poliater celeberrimus Petrus à Caſtro crebris exercitationibus optime de Medicorum filiis meritus.

LXXV.

Membrana inteſtinorum excreta ſine noxa.

IOannes Preuotius Nobilis Raguſei Dyſenteria decumbentis curationi præfectus ingenti mole inteſtinorum membranas

nas vidit egeri. Nec tamen æger interiit.

LXXVI.

Intestini coli Scirrhus.

ANno cIↄ Iↄc xxiii. ix Iunii cum Adriano Spigelio inuisi monachum Cassinensem ex flatibus Hypochondriacum: in quo scirrhus coli manifestus, mobilis, nec iocinoris figurā seruans: quibus notis ab istius visceris obstructione discernebatur. Contactum eius hemicrania sequebatur. Clystere emolliente bis terue in hebdomada iniecto plurimum profecit. Vnguentum ex medulla bouis & oleo cumini cum succida super impositum. Intestini cæci scirrhum in cadauere hominis ileo extincti occurrisse reliquit Fabricius Hildanus Cent. I. Obs. LXI. Ilei sine iliaca passione in muliere octoginta annorum tradit Hippolytus Boscus Sect. I. de facultate Anatomica.

LXXVII.

Coli dolor intestinis conglutinatis.

NObilis Patauinus prope Seruitas Augustinus Piazzolus intestinis à dysenteria

ria conglutinatis sæuissimis Coli doloribus excruciatus tanti mali causam ab interitu detexit.

LXXIIX.

Coli inflammatio letalis.

ANno ɪↄcc ɪↄ xxɪɪɪ. Dec. ɪɪ. Adrianus Spigelius monuit senibus quandoque costam spuriam incurvescere, eaque colon intestinum pungente inflammationem ac mortem insequutam.

LXXIX.

Iliacus dolor cum dejectione.

FIgulus quidam Patauinus Iliaca passione correptus paulo ante obitum ventrem exonerauit. Anno ɪↄcc ɪↄ xxɪv mense Majo idem Iurisconsulto Patauino ætatis anno supra octogesimum sexto tribus ante obitum horis accidit, fatiscente jam natura, solutaque vi retentrice. Ita mulier ad Tisamenum alui recrementa cruda, tenuia, pauca reddens nihil juvantibus remediis periit, sene Coo teste De morbis popularibus Lib. ɪɪɪ. Sect. vɪɪ. Aegr. ɪx. Id etiam sibi visum affirmat Petrus Salius De

Affect.

LXXX.

Volvulus hydrargyro propinato curatus.

ANno ↀCCIↃXXIII Februarii IIX memorauit Aldrighettus de Aldrighettis Brixiæ medicum longo usu famigeratum Hydrargyri unciis quatuor cum melle rosaceo solutiuo propinatis Iliacum dolorem ab inversione intestini deploratum compescuisse.

LXXXI.

Alui suppressio indemnis.

NObilis Germanus corpore valido Baronis à Sinzendorf Ephorus dies quatuor & viginti nihil per aluum reddebat, sine omni valetudinis offensa, ventriculo tam firmo, ut jam pransus medium capum absumeret. Puellam trimestri spatio vix semel aluum posuisse notat Io. Heurnius in Hippocr. de Purgantib. Remed. Tex. XIV.

LXXXII.

Alui adstrictio letalis.

MIliti cuidam Pataui Dysenteria laboranti mutuo utriusque lateris ulcerati contactu intestina coaluere. Venter suppressus tandem mortem acciuit.

LXXXIII.

Alui retentio ab usu decocti.

ALii intestina ab usu decocti columbi cum sassafras arefacta concidere. Idipsum à calidis medicamentis contigisse refert Marcellus Donatus Med. Hist. Lib. IV. Cap. X.

LXXXIV.

Diarrhœa ab urinæ suppressione.

LOtio à caruncula urethræ post gonorrhœam suppresso Diarrhœa successit in generoso Polono, cui Benedictus Siluaticus aderat.

LXXXV.
Diarrhœa sanguinea Critica.

ANno CIↃCIↃXXIII. Febris malignæ ardentis, qua decumbebat Vladislai Episcopi Poloni nepos, die septimo & decimo fluxus alui magno cum fœtore tam ingens supervenit, ut sesquihoræ spatio supra triginta octo libras excretus fuerit per aluũ sanguis niger. Ex quo æger sibi restitutus, Ioanne Preuotio curam gerente. Natura nempe sanguinem circa jecoris cauitatem corruptum deposuit, facultate excretrice admodum valida. Ideoque in Diarrhœa cruenta nequicquam animum despondere convenit. Matronam quoque Patauinam obseruauit Preuotius die febris acutæ decima septima post fluxum biliosum euasisse: itidemque hoc morbi die Iurisconsultum Patauinum.

LXXXVI.
Dysenteria à potu lixiuia perniciosa.

PVerum lixiuia imprudenter hausta dysenteriam sibi perniciosam contraxisse,

testis mihi Benedictus Siluaticus.]

LXXXVII.

Dysenteria diuturna cum febre, ac Paralysi.

ANno CIↃ IↃC XXIII. Septembris XI cum Ioanne Preuotio invisi juvenem Polonum, menses tres Dysenteria laborantem, quæ alternatim tanquam in Paralysin mutabatur, aluo segni podagram minata. Bilis ac puris plus triplo reddidit, quam alimenti assumsit. Idque febre intensiori. Ophthalmiam & articulorum dolorem à Dysenteria prodidit Ioannes Matthæus Obseru. Medic. Casu IX. Ex quo subtilissimi Fernelii sententia De Part. Morb. & Sympt. Lib. VI. Cap. XIIX. non semper firma, Podagræ materiam per cutis partes deriuari, sed per venas etiam patentiores.

LXXXIIX.

Dysenteria cum febre, sine dolore.

ANno CIↃ IↃC XXII. XIII Augusti cum Ioanne Dominico Sala duos vidi nobiles Patauinos Dysenteria cum febre sine dolore decumbentes. Quæ huius morbi spe-

ſpecies Patauii frequens eſt.

LXXXIX.

Puris per aluum excretio, à dextri brachii ulcere; itemq; à medicamento, à ſuppuratione, uteriq; abſceſſu.

PVuer nobilis Venetus annos quinque natus, dextri brachii ulcere vexatus cum convulſione, pus merum quandoque per aluum excernebat, illæſo ventriculo, inteſtinis tamen minime integris, quandoquidem pus etiam per umbilicum ſtillabat, certoq; ulcerationis indicio per ipſum nuclei pini & uvarum acini prodibant. Valetudinem recuperauit ſpectante Siluatico: qui nuper hiſtoriam vulgauit Cent. II. Conſ. LXXXIX.

Exhibitis viro Illuſtriſſimo mellis violacei ſolutiui ſex unciis, puris libræ ſex per aluum dejectæ.

Nobilis Patauinus à Pleuritide ſuppuratus ultra ſex libras puris aluo depoſuit; & ſacra virgo ex uteri abſceſſu plus quam decem.

XC.

Vrina per aluum emissa.

ANno cIↄ Iↄc xxx. urina ab urethræ caruncula cœnobitæ suppressa per intestinum rectum clare fluxit, donec sublata obstructione ad consuetam viam natura duceret. Simile malum prodidit Benedictus Siluaticus Cent. II. Cons. xcv. Praxagoras etiam apud Ruffum Ephesium De Ves. Aff. Cap. IIX quendam vidit annis duodecim urinam per sedem reddidisse. Ioan. Schenchius Lib. III. Sect. post. Obs. cccxLIV. huic historiæ alias adnectit. Quod genus pariter notauit V. C. Gregorius Horstius apud Fabricium Hildanum Cent. v. Obseru. xLVII. Ab urinæ suppressione obseruauit Hildanus de Lithotomia Cap. v.

XCI.

Feces per muliebria egesta.

ANno cIↄ Iↄc xxII Augusti xxxI mulier in valetudinario D. Francisci utero ac intestino recto erosis à fluxu albo cum lue Venerea parte anteriore feces reddidit, po-

postica lotium, ordine naturæ inuerso. Quod Aldrighettus jam tertium viderat. Septembris XXIX vita recessit. Simile quid obseruauit etiam Cent. II. Curat. X Amatus Lusitanus. De Hebræi puella Patauii talem historiam recitat elegantissimus Hieronymus Mercurialis De Morbis Puerorum Lib. I. Cap. IX. Nec omisit diligentissimus Daniel Sennertus Pract. Lib. IV. Part. I. Sect. I. Cap. I. Prodidit etiam Benedictus Siluaticus Cent. III. Cons. XVII. Antonius Beniuenius De Abditis morbor. caus. & curat. Cap. LXXXVI. puellam vidit, quæ clauso ani meatu nata octauo quouis die recrementa è naturalibus reddebat. In Gallia & Dania talem excrementorum viam bis deprehendit Thomas Bartholinus Cent. II. Hist. LXIII. Plures hujus generis historias prosequitur Ioan. Schenchius Lib. III. Sect. I. Obs. CCLIIX.

XCII.

Feces ex inguine reddita.

INrestino tenui dissecto à curione, qui se bubonocelen curaturum profitebatur, Ioannes Preuotius rusticum vidit ex ingui-

ne toto vitæ cursu alui feces vasculis excipientem. Similem affectum narrat post Galenum de loc. aff. Lib. 1. Cap. 1. Hildanus Cent. 1. Obs. LXXIV. Qualis etiam rustici fuit in valetudinario D. Francisci Patauii decumbentis, cui intestinum in inguen prolapsum una cum scroto computruerat. Virum integerrimum Carolum Offredum testem advoco.

XCIII.

Hæmorrhoidum fluxus ingens.

PAtauii Anno CIↃ IↃCXXIIX Clericorum Regularium ministrum noui, cui supra decimum jam annum per hæmorrhoides quotidie sanguinis fere quatuor unciæ manabant, sine labe viscerum, aut facultatis naturalis debilitate.

Mulier ibidem suppressis menstruis quatuor menses integros ultra quatuor sanguinis uncias excreuit quotidie per hæmorrhoides; adeoque hoc temporis spatio libras unde triginta: imo fluxu ad horam saltem cessante, mox in animi deliquium incidit. Hispanum integra valetudine sanguinis libram quouis die per hæmor-

mor-

morrhoides emisisse scribit Dominicus Panarolus Pentecoste II. Obs. XLVI. Ioannes Baptista Montanus Consil. CLIII interdum libras decem, quandoque duodecim, nonnunquam vigintiquinque, imo paucis diebus triginta sex, & quadraginta manasse refert à nimia sanguinis copia.

XCIV.

Hæmorrhoidum excrescentium curatio facilis ac tuta.

MEdicamenta adurentia Celsi Lib. VI. Cap. XIIX, & ab Aegineta Lib. VI. Cap. LXXIX ex Leonide repetita parum tuta. Mitissima heic medendi ratio erit, præmisso medicamento leniente è syrupo rosaceo solutiuo & syrupo de polypod. composito dissolutis in decoctione tamarindorum ex aqua plantaginis, & syrupo alterante ex jure pulli cum acetosa, cichoreo, soncho, & agrimonia parato, additis syrupi de pomis & acetosi simplicis partibus æqualibus, vaporare hæmorrhoides alternatim spongiis duabus expressis è lactis vaccini chalybeati libra, in qua foliorum hyoscyami manipulus semis ad quartas ebullierit,

addita ſucci cydoniorum uncia. Perſeuerante autem dolore, vim ejus remiſſiorem deprehendi, ſi pro hoc fotu rad. althææ uncia, foliorum verbaſci manipulus ſemis ex aquæ chalybeatæ percolatæ vinique rubri ſingulorum unciis octo ad conſumtionem tertiæ coquantur, additis colaturæ expreſſæ ſucci hypociſtidis drachmis duabus, & opii granis quinq;. Lamina candente mox admota cominus hæmorrhoides contrahuntur ac veluti corrugantur. Quæ in ſuum repoſitæ locum, ne denuo procidant, annulo ferreo dextre cohibentur: quem ſummi ingenii viro Paulo Seruitæ Veneto plures magno commodo acceptum referunt. Annulum vero aluta utrinque continet, quæ perinæum & clunes verſus faſciis quatuor ejus capitibus adſutis lineo cingulo innexis firmatur.

XCV.

Meſenterii abſceſſus ſine febre.

ANno cIɔ Iɔc xxvi. Iulii xxv Franciſcus Caſtellus Patauinus Chirurgus dexterrimus ad ſenium vergens temperamenti bilioſi anno ſuperiore menſes decem fluxu he-

hepatico implicitus continuo ſucci cichorei & abſinthii uſu cum maſtiche & rhabarbaro reſtitutus, nunc initio ſanioſa, deinde bilioſa & pituitoſa cum dolore viriumque debilitate reddidit. Feces, præter eas quæ clyſteribus evocatæ, nihil puris habebant. Vrinæ conſtitutio naturalis. Pompejus Caimus putabat eſſe jecinoris ἀτονίαν ſiue infirmitatem, ex qua chylus ita crudus ad inteſtina remearet. At fluxus iſte jam deſierat. Ioannes Preuotius credidit meſenterii abſceſſum adeſſe. Nec abſonum, eo rupto, loco nempe interiore, nullam perſenſiſſe febrem, à qua, ut & à torminibus, plane immunis erat. Recte diuinaſſe docuit eventus, quum paulo poſt is medio exceſſiſſet.

XCVI.

Meſenterii pars oſſea.

PVella quædam ſatis boni habitus Ictero fœdata diuturno: tandem poſt initum aperientium aliorumque præſidiorum uſum vita ipſam defecit. In cadauere præter veſicam felleam ejuſque meatum in duodenum inteſtinum bona meſenterii pars fuit pla-

plane ossea. Itaque recedente in ventriculum bile, assumto cibo dolor vehemens à materiæ commotione cruciabat.

XCVII.

Pancreas scirrhosum.

PAncreas aliquando in scirrhum & cartilagineam duritiem facessit, ut Mantuæ in filio Marchionis cujusdam. Ab eo si comprimitur vas breue, humor melancholicus in ventriculum & intestina remeat. Hinc vomitus, & dejectio nigra. Ex eo quoque gangræna, ut in famulo mensarii Bononiensis.

XCIIX.

Abdominis tumor.

ANno ccIↃ IↃC XXII Puero in valetudinario D. Francisci apertus abdominis tumor, qui latebat intra musculos. Effluxere puris libræ tres, sine ulla noxa.

XCIX.

Vmbilici calculus: tum Abdominis.

ANno ccIↃ IↃC XXIIX. Ianuarii XXVI Mantuæ in theatro anatomico memorabat

Fa-

Fabricius Bartoletus se Bononiæ in satellite quodam defuncto in valetudinario offendisse umbilici lapillum nucis auellanæ magnitudine: item in ministro nummularii, qui erumpente calculo post suppurationem conualuit. Lapillos etiam umbilici notauit Columbus Anatom. Lib. xv. Calculum ex umbilici abscessu prosilientem conspexit Aldrighettus de Aldrighettis nostra memoria sollers Pataui medicinæ professor. Viderunt & alii apud Schench. Lib. III. Sect. post. Obs. CCCLXIV. Quod neque Veslingius præteriit Systematis Anatomici Cap. v. Quid quod Veronæ Ioannis Baptistæ cauponis uxori ad portam Episcopi, post diuturnam toto autumno febrem erraticã & insignem ventris duritiem succedente ad mensem ferme copia notabili alui fluore mucoso, qualis renum esse consueuit, quo cessante febris invalescebat, redeunte desinebat, dolore graui ac diuturno è regione renis dextri ad ilium protenso, tandemque sublato, tumor ingens abdominis ad ilium ortus, quo cum dolore acerrimo in pus verso & aperto, intra quindecim dies cum pure prodierint cicerum magnitudine calculi ferme quadringenti subcrocei coloris, non

ad-

admodum duri, quorum meditullium album & nigrum deprehendit Petrus à Castro Poliater. Abſceſſu glutinato valetudinem recepit ſine omni ventris duritie.

C.

Inueterata hypochondriorum obſtructio curata.

FRancisci Contareni Sereniſſimi Venetorum Ducis noſtra memoria feliciter inaugurati frater Nicolaus feminæ cuiuſdam conſilio Rhabarbari in aqua leuiter decocti potu inveteratas hypochondriorum obſtructiones remouit; jamque hoc ipſo remedio ex eo tempore familiam ſuam à diuerſis affectionibus incolumem ſeruat. Nec immerito Io. Baptiſta Montanus de Febribus Conſ. x. in obſtructione pertinacem eiuſdem uſum ex aqua endiuiæ imperat.

CEN-

CENTVRIA III.

I.

Hypochondrii dextri tumor curatus.

Nno cIↃIↃc xxvI. xIII Ianuarii feminæ robuſtæ, conſiſtentis ætatis, fuſci coloris, jam ſexto & quadrageſimo die febre continua in valetudinario D. Franciſci afflictæ dextrum hypochondrium cum tumore rubicundo valde tenſum erat. Muſculorum fuiſſe, non uteri, vel jecoris, perſuaſit doloris ad contactum exacerbatio. Pulſus nequicquam frequens aut celer, qualis indicat viſceris inflammationem, quæ ſine abſceſſu, imo ſine morte, tanto tempore vix perduraſſet. Sanguinem è venis maioribus duci vetuit imbecillitas virium. Itaque è ſaluatella duas ſanguinis uncias placuit extrahi, deinde è ſaphena, ne materia in locum affectum duceretur: inde malagma emolliens impoſitum. Sexto hinc die Petrus de Marchettis ferro abſceſſum aperuit, ulcuſque curauit, ægra convaleſcente.

Ve-

admodum duri, quorum meditullium album & nigrum deprehendit Petrus à Castro Poliater. Abſceſſu glutinato valetudinem recepit ſine omni ventris duritie.

C.

Inueterata hypochondriorum obſtructio curata.

FRancisci Contareni Sereniſſimi Venetorum Ducis noſtra memoria feliciter inaugurati frater Nicolaus feminæ cuiuſdam conſilio Rhabarbari in aqua leuiter decocti potu inveteratas hypochondriorum obſtructiones remouit; jamque hoc ipſo remedio ex eo tempore familiam ſuam à diuerſis affectionibus incolumem ſeruat. Nec immerito Io. Baptiſta Montanus de Febribus Conſ. x. in obſtructione pertinacem eiuſdem uſum ex aqua endiuiæ imperat.

CEN-

CENTVRIA III.

I.

Hypochondrii dextri tumor curatus.

Nno cIↄIↄc xxvI. xIII Ianuarii feminæ robustæ, consistentis ætatis, fusci coloris, jam sexto & quadragesimo die febre continua in valetudinario D. Francisci afflictæ dextrum hypochondrium cum tumore rubicundo valde tensum erat. Musculorum fuisse, non uteri, vel jecoris, persuasit doloris ad contactum exacerbatio. Pulsus nequicquam frequens aut celer, qualis indicat visceris inflammationem, quæ sine abscessu, imo sine morte, tanto tempore vix perdurasset. Sanguinem è venis maioribus duci vetuit imbecillitas virium. Itaque è saluatella duas sanguinis uncias placuit extrahi, deinde è saphena, ne materia in locum affectum duceretur: inde malagma emolliens impositum. Sexto hinc die Petrus de Marchettis ferro abscessum aperuit, ulcusque curauit, ægra convalescente.

Ve-

II.

Vesica fellea calculi.

ANno CIↃIↃC XXXVII Ianuarii XXI in cysti fellea binos conspexi calculos nigricantes.

Anno CIↃ IↃC XXV. XIIX Ianuarii in valetudinario D. Francisci mulieri etiam hydrope sublatæ quatuor lapillos angulares virides atque in nigrum desinentes colorem. Cuius in Obseruationibus Anatomicis V.C. Thomæ Bartholino dicatis à me facta mentio Hist. XXIII.

Anno CIↃIↃC XXIIX. Cal. Februarii Mantuæ in Anatome Fabricius Bartoletus retulit se in vesica fellea nobilis feminæ reperisse trecentos lapillos magnitudine ciceris. In Principe Mantuano FERDINANDO GONZAGA munificentissimo eruditissimoque Academiæ autore ad orificium vesicę triangularem calculum offendit. Salem urinæ volatilem cum spiritu sulfuris summum heic remedium existimauit. Tales olim visi in vesicula CHRISTIANI III. Daniæ Regis mitissimi, Ioanne Kentmanno teste in Libello de Calculis humani corporis, etiam

Pa-

Patauii in cadauere Germani febre continua mortui trianguli, quadranguli, omniũque formarum carbonis in modum nigri. Itemque in Friderico Ferrarolo equite Brixienſi, & Reuerendiſſimo Aloiſio Priolo, ut notauit ſua manu Aloiſius Bellacatus Lycei Patauini quondam Doctor celebris ad Antonium Benivenium De Abditis Morborum & Sanationum cauſis, quem V. C. Angeli Montagnanæ Patauini Profeſſoris munere teneo. Nec diffitetur Columbus Anatom. Lib. xv ſe plures colore atque figura diſcretos vidiſſe. In muliere nouem lapides fabæ magnitudine, coloris citrini, corticibus cepæ in modum concretos, in alia duos cinereos à ſe repertos tradit Hippolytus Boſcus De Facultate Anatomica Lect. I. In veſicula fellis matronæ admodum nobilis duos & viginti lapillos gagatis forma repertos autor eſt Duret. Annot. Enarrat. in Holler. Cap. XLIIX. Lib. I. De morb. int. Solenander etiam Sect. v. Conſ. xv. Num. II. lapides heic ſibi viſos commemorat: pariter Carolus Piſo de Seroſa Colluvie Sect. II. Par. II. Cap. IV. Obſer. XVII. In folliculo Friderici Saxoniæ Ducis tres iuſtæ molis calculos fuiſſe ſcribit Ioannes

nes Langius Lib. II. Epist. LVII. eoque illæso in virgine Vestali ponderosum satis, qui motu intestinum attriuerat. Vesicula nobilis matronæ ampla & nigra sine bile innumeros lapillos exemit V. Cl. Thomas Platerus, ut refert Felix frater Obseruationum Libro III. In alia calculum, qui cylindri figura folliculum felle destitutum replebat, Ioannes Plachetius Gregorio Horstio significat Epist. Medicin. Lib. III. Sect. IV. Veronæ non ita dudum in Antistita prægrandis oliuæ forma Petrus à Castro reperit. Ioanne Baptista Soncino Professore medico præsente, in cadauere cucullati cœnobitæ febre maligna extincti Offredus noster septem calculos angulares nucis auellanæ magnitudine obseruauit.

III.

Vesica fellis ossea.

PVella ictero diuturno confecta vesicam felleam repræsentabat plane osseam. De qua Cent. II. Obs. XCVI.

IV.

Hydrops jecore sano.

ANno cIↄ Iↄc xxv. Ianuarii v. Benedicto Siluatico & Iacobo Zabarella Professoribus clarissimis præsentibus, in cadauere Capucini Anasarca extincti jecur sine omni labe inventum, sed admodum ingens. Lien erat semiputris, ac velut in saniem versus. Sanguis crassus, & adustus. Laborauit igitur intemperie, non mutato colore substantiæ, qui ipsi naturalis erat.

Cujus generis Hydropem spurium, jecore non primum affecto, sed ventriculo, in matrona quadam Anno cIↄ Iↄc xxvI Maji xxIx obseruare licuit, quæ pristinæ valetudini restituta.

Anno cIↄ Iↄc xxvII. April. xIx Ioanne Dominico Sala & Ioanne Preuotio D. Antonii Medicis astantibus Ioannes Veslingius jam tum mortuorum lacerationi deditus Reuerendo admodum Paulo Sansono folliculum dextra cordis auricula eduxit, venulis ei ad nutritionem annexis; in quo nihil puris, licet id initio morbi excreuisset. Dextro cordis ventriculo cir-

ca initium pinguedo adhærebat. Iecur nulla infectum labe. Itaque virum sustulit à solo cordis vitio hydrops, quod ad sanguinis quidem generationem facit, etiamsi de primaria ipsius officina cathedrarii contendant. Aristoteli vero partis primatum Cæsar Cremoninus neruose vindicauit. Pinguedinem quoque candelæ sebaceæ similem in sinistro cordis sinu vidit Hippolytus Boscus Lect. 1. de facultate Anatomica. Idem in quodam nobili Scoto Leidæ renum vlcere extincto notauit V. C. Paulus Schlegelius Hamburgensis, itemq; in juvene Parisino, cui nullæ unquam præcesserunt querelæ. Quin & mense Februario, quo hæc in lucem parantur, theatro frequente V. C. Petrus Marchettus in femina hydrope defuncta calculum hac magnitudine ac figura venæ arterialis principio inhærentem offendit: qui facie triplici spectatur. Hujus procul dubio rudimentum arenæ, quam cum sanguine missam tradidit Zacutus Lusitanus Prax. admirandæ Lib. III. Obs. LIII.

Sed & in cadauere mulieris An. cIↃ IↃC XXV. Ianuarii XIIX in valetudinario mortuæ nullius viſceris aderat vitium. Solus humor ſeroſus à nimio potu mali cauſa deprehendebatur; quem largius ingeſſerat ob inſignem æſtum ab ulcere ventriculi, cujus fundus cum pyloro erat exulceratus.

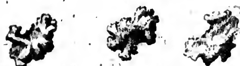
V.

Hydrops ab hæmorrhoidum ſuppreſſione.

HAemorrhoidibus internis non fluentibus interdum Hydrops naſcitur, materia, quæ qualitate & copia peccat, reſtagnante ad colon, quo inflammato dolor, ac ſitis. Hinc aqua liberalius hauſta, læſa prima coctione, quæ ſecunda non emendatur, perturbatio, ac hydrops. Nec ſola melancholia, ut cenſuit Galenus in Comm. VI. Aphor. XII. Hippocratis, verum & bi-

ca initium pinguedo adhærebat: Iecur nulla infectum labe. Itaque virum sustulit à solo cordis vitio hydrops, quod ad sanguinis quidem generationem facit, etiamsi de primaria ipsius officina cathedrarii contendant. Aristoteli vero partis primatum Cæsar Cremoninus neruose vindicauit. Pinguedinem quoque candelæ sebaceæ similem in sinistro cordis sinu vidit Hippolytus Boscus Lect. I. de facultate Anatomica. Idem in quodam nobili Scoto Leidæ renum vlcere extincto notauit V. C. Paulus Schlegelius Hamburgensis, itemq; in juvene Parisino, cui nullæ unquam præcesserunt querelæ. Quin & mense Februario, quo hæc in lucem parantur, theatro frequente V. C. Petrus Marchettus in femina hydrope defuncta calculum hac magnitudine ac figura venæ arterialis principio inhærentem offendit: qui facie triplici spectatur. Hujus procul dubio rudimentum arenam, quam cum sanguine missam tradidit Zacutus Lusitanus Prax. admirandæ Lib. III. Obs. LIII.

Sed

Sed & in cadauere mulieris An. CIƆ IƆC XXV. Ianuarii XIIX in valetudinario mortuæ nullius visceris aderat vitium. Solus humor serosus à nimio potu mali causa deprehendebatur; quem largius ingesserat ob insignem æstum ab ulcere ventriculi, cujus fundus cum pyloro erat exulceratus.

V.

Hydrops ab hæmorrhoidum suppressione.

HAemorrhoidibus internis non fluentibus interdum Hydrops nascitur, materia, quæ qualitate & copia peccat, restagnante ad colon, quo inflammato dolor, ac sitis. Hinc aqua liberalius hausta, læsa prima coctione, quæ secunda non emendatur, perturbatio, ac hydrops. Nec sola melancholia, ut censuit Galenus in Comm. VI. Aphor. XII. Hippocratis, verum & bi-

 liosa

liosa, atque pituita salsa. Cujusmodi plures in Germania obvii fuere Spigelio, pituita salsa per renes atq; arterias hæmorrhoidales internas & externas fluente. Quod sedulo notandum ad memoratum vetustissimi autoris locum.

VI.
Hydrops nothus.

HYdropem spurium inter abdomen proprie dictum & musculos qui introrsum quasi incuruantur Olomutii An. cIↃ IↃC XIV in femina jussu magistratus à se dissecta notauit Adrianus Spigelius optimatum in Morauia tunc medicus, ex qua humoris nigri libræ decem promanarunt.

VII.
Hydrops particularis à Coli abscessu.

EX intestini coli abscessu in febre Semitertiana hydropem deprehendit idem in mercatore Viennensi.

Halitus

VIII.

Halitus pueri hydropici ſulfureus.

ANno cIↄ Iↄc xix Chriſtophorus Heinichius bonæ memoriæ, vir probus ac doctus, quum Baſileæ medicinam faceret, puero hydropico adhibitus halitum ipſius perſenſit ſulfureum. Quod ubi mecum familiariter communicaſſet, in memoriam venit Plinius Valeriani titulo hactenus eruditorum pleriſque nominatus, qui Lib. III. Cap. XII. in Leucophlegmatia tradidit mali odoris exſpirationem; non, ut in vulgatis libris exſtat, *inſpirationem*. Sulfuris odorem ſuis in brachiis obſeruatum prodidit Cardanus in vita ſua Cap. XXXVII. quam viri optimi Gabrielis Naudei, nobis dum vixit conjunctiſſimi, curæ debet poſteritas: in pueri capite Romæ Alexander Taſſonus Medit. Lib. v. Qu. XXXVI.

IX.

Leucophlegmatia inunctione mercuriali per urinam ſoluta.

QVum nobilis Patauinus lue Venerea & Hydrocele affectus nuper inun-

ctione mercuriali ab utroq; morbo euasisset, Aldrighettus de Aldrighettis Professor Patauinus vir curiose doctus in valetudinario D. Francisci suæ curæ commisso, XIV Maji An. CIↃ IↃC XXIII feminam statæ ætatis validam leucophlegmatia tumentem eodem exemplo similiter obliniri jussit. Vrina copiose prodiit, sine ulla saliuatione: colli tamen qualemcumque dolorem percepit: integre conualuit. Simile quippiam obseruauit Ioannes Thomas Minadous, qui De Arthritide Cap. X memorat Patauii matronæ cuidam nobili aquam intercutem urinis vacuatam.

X.

Paralysis à sinistro Leucophlegmatiæ remedio.

VEstali Patauii cruribus in tritici aceruo detentis leucophlegmatiam curaturæ materia ad neruos retrusa Paralysis successit.

XI.

Hydropis promtum remedium.

HYdropicus tenuioris fortunæ Patauii comestis verno tempore tenerioribus

rusci

rusci germinibus, quem imperitum rei herbariæ vulgus heic *Sparago di montagna* vocat, intra mensem ab hydrope liber evasit. Radicis rusci decoctione mendico idem factum scribit Lazarus Riuerius Cent. III. Obs. LII.

XII.

Hydrops vini generosi potu & abdominis inconsulta perforatione curatus.

R. M. P. Clemens Porettus Patauinus in cœtu D. Antonii An. CIↃIↃCXXVI ab hydrope cucumeris siluestris decocto aliisque remediis in meliorem statum restitutus, postea crebris in Germania vini meraci potationibus omnino convaluit. Patriæ redditus ventrem denuo turgentem quum sibimet scalpello non consultis medicis pertudisset, emissa ingenti aquæ copia, plures annos mihi notus incolumis duxit. Senior tamen genio liberius indulgens, recurrente morbo tandem naturæ debitum soluit die IV Octobris Anni CIↃIↃCXXXIV.

XIII.

Ascites vino absinthite curatus.

PResbytero cuidam Patauino mense Octobri Anno CIↃ IↃC XXVII Tertiana decumbenti suasit Preuotius absinthii usum, ne nimio refrigerantium usu in hydropem ageretur. Dissentiente medico domestico ob febris ardentis metum, venter ægri cum pedibus intumuit. Corpore igitur lenioribus vacuato, iteratisque mitioribus Hydragogis, solo vini absinthitis potu rectaque victus ratione restitutus est. Alter itidem Sacerdos, propinatis diebus alternis vini absinthitis unciis duabus, in quibus cucumeris asinini radix drachmæ pondere macerata.

XIV.

Ascites paracentesi sanatus.

ANno CIↃ IↃC XXXV. Aprilis XXIX in valetudinario D. Francisci Petrus de Marchettis rusticæ juveni habitu satis pleno cum mediocri virium robore ascite laboranti sub umbilico trium digitorum inter-

teruallo læuam versus inciso abdomine falcato cultello evocauit aquæ flauescentis prope libras quatuor. Obturata plaga sequenti biduo à medela cessatum, postquam venter detumuisset. Interea ventriculo & hepati aperientibus atque corroborantibus consultum fuit. A morbo evasit, anno sequenti filium enixa.

XV.

Ascite laborans medicamentis vehementioribus purgata masculum peperit.

ANno CIↃ IↃCXXV die Octobris XXV mulier ætatis provectæ Anasarca & Ascite correpta censebatur, puellum enixa vegetum: quum validis antehac medicamentis tertium fuisset vacuata.

XVI.

A destillatione Anasarca.

ANno CIↃ IↃC XXVI. die Februarii XVII Illustrissimus Iacobus Vuolfgangus à Dietrichstein Baro Styrus ætatis quinto supra trigesimum anno parte dextra capitis dolore bienni cruciatus, quum duabus

ante

ante intempeſtam noctem horis ſub dio flante aquilone ambulaſſet, poſtridie vehementi deſtillatione correptus collo, pectore, imo ventre, artubuſq; intumuit. Decumbenti artus detumeſcebant, erecto vel incedenti valde turgebant, horiſq; matutinis à ſomno partium ſuperiorum tumor invaleſcebat; qui corpore tunc purgato aliquoties, prolectoque ſudore, aliquantulum remiſit. Purgatione menſe Auguſto repetita, poſt balnei ſulfurei ad complures dies uſum, aſſumto ſexaginta diebus decocto ligni guajacini cum ſudore, deſtillatio, tumorque colli, faciei, atque manuum plane receſſit; etiam crurum ac pedum paululum remiſit, perſeuerante abdominis uniuerſi tumore inſigni, quem à prima curatione materiæ copioſæ & aquoſæ profluuium viginti ferme dies perdurans amouerat. Eo jam protuberante flatibus, aqua, & pituita, non licuit explorare viſcerum conditionem. Facie florida, nonnihil tamen tumida, ſiti rarius afficiebatur, moderatiſſimo vini albi, tenuis, odorati, ſine dulcedine, potu contentus, nullum medicamenti genus detrectabat. In patriam reuerſus non multo interuallo naturæ conceſſit.

Mal-

XVII.

Malleolorum scarificatio periculosa.

NOstra tempestate Patauii à duabus tantum incisionibus malleoli aqua tam vehementer fluxit, vt mulier protinus exspirauerit. Subtracto etiam sanguine caloris fomite, nonnunquam gangræna succrescit.

XIIX.

Copiosa vacuatio seri non semper exitialis.

LArgum tamen seri effluuium hydropicis non semper damnosum, modo vires adsint integris visceribus, suo exemplo confirmauit agrestis in valetudinario Diui Francisci, qui perforatus excusso per quietem canaliculo profusiore humoris effluxu ab hydrope sanatus fuit. Sic etiam Patauii in hypocausto Marsilii balneatoris à Nobili Brixiano lue Venerea infecto Bassanensis quidam in ventre vulneratus vacuato confertim humore ab ascite liberatur. Similem ferme historiam ex Francisco Rousseto de partu Cæsareo habet Ioannes Schenkius Lib. III. Sect. poster. Obs. CXLVI.

Icterus

XIX.

Icterus à dolore Colico.

ANno cIↄ Iↄc xxvI Martii IIX Mulier quædam in valetudinario D. Francisci à copioso pomorum crudorum esu post coli dolorem ictero correpta fuit, nempe compresso ductu biliari. De hoc affectu Hercules Saxonia Prælect. Pract. Lib. II. Cap. xxvI.

XX.

Icterus ab esu herbarum.

IVvenis pariter ictero diuturno Patauii extinctus universum jecur habuit viride. Qualem ejus colorem assiduo herbarum ac biliosorum esu acquisiuerat. *Fieri vero etiam potest, ut jocinoris secundum naturam temperie mutata humores huiusmodi vitio afficiantur, & quidem citra obstructionem, aut inflammationem, aut scirrhum*, Galeno monente De Locis affectis Lib. v. Cap. vII.

XXI.
Icterici jecur subviride.

FAmiliæ D. Francisci religiosus toto corpore subviridis referebat colorem, qui Gallis *feuille morte.* In cadauere defuncti nulla obstructio aliaue reperta fuit ejus caussa præter parenchyma jecinoris concolor. Hujus forsan commatis urina viridis, cujus post Actuarium De Vrinar. Differ. Cap. IIX. atque Theophilum de Vrinis Cap. V. meminit Ludouicus Lemosius De optima prædicendi ratione Lib. II. Cap. XI: qualem vidit olim Patauii Tancredus Lælius ciuis intimus non ita pridem ob singularem peritiam celeberrimus; qui etiam interiora denati æruginosa bile infecta cum abscessu in jecinoris cauo deprehendit. V.C. Petro à Castro etiam herbarum succo similis obseruata in febre maligna puellæ mortifera. Quam prauæ cujusdam corruptæque bilis exustionem significare tradit Actuarius Meth. Med. Lib. I. Cap. XIII, auriginem Theophilus De Vrinis Cap. VI. Celsus Lib. II. Cap. VII. viscerum tumorem doloremque cum aliquo periculo, aut

certe

certe corpus integrum non esse; Galenus De Crisibus Lib.I. Cap. XII. perniciosam; in febre non intermittente letalem Ludouicus Lemosius De optima prædicendi ratione Lib. II. Cap. XI. Nec fortassis ab hac alienus, qui septimo die febris admodum ardentis erupit sudor croceus, teste Fabricio Hildano Cent. VI. Obs. LXXVII.

XXII.

Renis colliquati Calculus.

ANno CIↃ IↃCXLIV Ianuarii XVII in cadauere mulieris ætatem senilem prospicientis ren dexter totus erat flaccidus marsupii modo, calculis undique incrustatus minimis, qua pori conspiciebantur; magnus insuper lapis & inæqualis impactus ureteris principio. Calculi vero materia potissimum est bilis ac pituita, sale permixto, qui superest in linteo soli exposito, per quod urina fuerit trajecta. Ejusmodi renem sinistrum in Præsule Aquini observauit Lælius à Fonte Consult. XXXVII. dextrum in Domino Mancy notauit Iacobus Hollerius in Schol. Cap. XLVII. De morb. Intern.

Dolor

XXIII.

Dolor nephriticus epithemate frigido ſedatus; pariter Ventris: urina frigidæ beneficio prolecta.

IOannes Bellonus ciuis Venetus Patauii Philoſophiæ Naturalis Profeſſor publicus, cui jam ſeni Anno CIↃ IↃC XXII calculus inſignis magnitudinis exciſus, dolores nephriticos non alio remedio quam frigidæ fotu compeſcuit.

Ventris itidem ſublatum dolorem teſtatur Benedictus Siluaticus Centur. I. Conſil. LXIX. Colicum à frigidis flatibus in habitu carnoſo frigidæ affuſione â ſe propulſatum tradit Sanctorius de Sanctoriis ad Cap. Art. medic. Galeni LXXXIIX.

Aldrighettus de Aldrighettis pariter aquæ frigidæ communis ſtillicidio dolore ſedato Illuſtriſſimo Auguſtino Nani Senatori Veneto ac D. Marci Procuratori lotium provocauit. Riſumne movebit, an admirationem cœnobitæ cujuſdam è Caſſinenſibus D. Iuſtinæ conſuetudo, cui dum cymba veheretur nunquam urina proceſſit, niſi prius loro in frigidã vel niuem immiſſo.

Viden'

Viden', ut frigoris objectu calor excitatus materiam extenuet, adeoque dolorem compescat, simulque facultatem expultricem roboret? Rarissimũ est, quod Petrus à Castro fidei plenus memorauit, partibus in urinæ ardore contractis quum nihil excerneretur, ab injecto ex decoctione & oleis convenientibus clystere niue perfrigerato laxatis viis cum lotio turbido ingentem calculorum copiam laborantis commodo prorupisse. Nec sane Hieronymus Mercurialis maximus Medicorum hoc præsidium in febre ardente aliquando Pisis damnauit. Aegre tamen in exemplum admiserim, nisi ætate vegeta, firmis viribus, & fauente anni tempore. Cujus infelicem euentum Thomas Bartholinus Cent. I. Histor. LXXVI consulto narrauit.

XXIV.

Calculi vesicæ numerosi.

ANno CIↃIↃC XXIII. Franciscus Plazzonus in vesica cujusdam ex aula Præfecti Patauini nucis juglandis magnitudine in modum cretæ albicantes calculos nouem ac triginta numerauit.

Vleus

XXV.

Vlcus veſicæ ſanatum.

IOannes Dominicus Sala in aula Prætoris ulcus veſicæ incœptum ſola aqua B. Virginis montis Ortoni injectione intra duodecimum diem perſanauit.

XXVI.

Lotium à Veſica callo ſuppreſſum.

ANno CIↃ IↃC XXVI. XXVI Ianuarii Aediculæ ad Collegium Societatis Ieſu curio Ventura Veſpaſianus ſeptimo ſupra ſeptuageſimum ætatis anno ſatis vegetus refrigeratis pedibus vndecimo hinc die vrinæ retentione cruciatus, oborta ſenſim febricula omnibus à Preuotio in caſſum tentatis exſpirauit effluente poſt lotio. Corpore à Petro de Marchettis euiſcerato Renes ceteræq; generationis partes recte ſe habuerunt. Soli veſicæ orificio appendicula calloſa interius adnata, & verius interior ambitus orificii membranoſus in articuli magnitudinem excreuerat, quæ antehac mi-

ctionem ceteroquin difficilem sensim producens, affluente post muco pituitoso, sic viam angustauit, ut ne catheterem quidem admiserit. Vesica erat lotio repleta, renes pariter, præclusa inferiore via: Vesica quin etiam cum intestinis flatibus turgens ab extensione adeo attenuata, ut contactu fuerit disrupta. Inflammatio nulla initio, nec febris notata, quam progressu morbi deprehendimus.

XXVII.

Vrina retenta compresso vesicæ orificio.

PAucis notatum, quod Fabricius Bartoletus Pisis obseruauit, in corpore glanduloso à semine retento genitum fuisse calculum, quo vesicæ orificium comprimente, urina fluere desiit.

XXVIII.

Vrina diu suppressa.

IOannes Dominicus Sala V.C. qui ætatem inter experimenta consumserat, semel omni vitæ spatio se urinam quindecim diebus

diebus in viro ſuppreſſam vidiſſe monuit, venis ad pollicis amplitudinem intumeſcentibus, quæ fluente denuo urina in ſtatum naturalem rediere. Secus, urinam ſupra quinque vel ſex dies nunquam meminerat retentam.

XXIX.

Vrina plurimis diebus nullo dolore retenta.

ILluſtriſſimus Petrus Capellus infundibulo utriuſque ureteris obturato per octo dies nihil urinæ reddidit ſine dolore inſigni, quod calculi nondum eſſent in ureteres detruſi. Quum ſtaret erectus, partium inferiorum venæ plurimum tumebant. Decumbens autem ſi crus alterum eleuaret, ſuperiora non minus turgebant. Hypogaſtrii tumor nullus, ut in retentione vrinæ à calculo. Expulſis tandem vi medicamenti duobus calculis urina large profluxit. Hydrops hic ſpurius, ſeu potius ex Galeni ſententia De Symptomatum Cauſis Lib. III. Cap. II. repentinus hydropum ſtatus admodum rarus: cujus etiam meminit Petrus Salius

De Affect. particul. Cap. IX. Preuotius huic à valetudine fuit. Vesica non affecta Ischuriam hanc impropriam monet Epiphanius Ferdinandus Histor. XCVII. post Salium Diuersum De Affectib. Particular. Cap. XIV. cuius addendæ Annot. in Alt. Cap. c.

XXX.

Lapidis nephritici vis eximia in suppressione urinæ.

ANno CIↃIↃC XXVI. Nicolaus Treuisanus Medicinæ Theoreticæ Professor jam ætate confectus à vesicæ calculo urinæ vexabatur suppressione. Iacobi Zabarellæ V.C. tunc Professoris medici munere atque consilio quum lapidem nephriticum brachio aptasset, calculum excreuit: nec quicquam ex eo percepit incommodi, postquam ipsum perpetuo circumferret. Eandem ejus efficaciam Vir Amplissimus Ioannes Andreas Schogardus popularis meus ac primæ notæ amicus, plurimis post annis Constantinopoli celebris medicus in agricola fuit Patauii expertus, qui vrina retenta dum valde torqueretur, lapide isto coxæ interiori admoto, ea protinus effluxit.

xit.

xit. Miras præterea ipſius dotes Nicolaus Monardes Libello de Simplicibus medicamentis ex Occidentali India allatis Carolo Cluſio interprete pluribus exemplis comprobat. Quibus Anſelmus Boetius à Boot Gemmarum Hiſtoriæ Lib. II. Cap. cx. ſymbolam confert. Igiada quoque carpo ſiniſtro alligata renũ calculos deturbari, autor Guilielmus Laurenbergius in Diſſertatione Epiſtolica de Calculo Veſicæ. Lapidi vim omnem aquæ dulcis balneo ademtam ſua obſeruatione Olaus Vormius in Muſeo annotauit Lib. I. Sect. II. Cap. XI.

XXXI.

Vrina nigra non ſemper ſiniſtri iudicii.

PAulus Borella Patauinus Theol. D. An. CIↃ IↃC XXVI. D. Sophiæ templi moderator per febrem ſemper urinam mejebat nigram ad uniuerſalem morbi remiſſionem, obſtructo vaſe breui à compreſſione ob tumorem pancreatis. Imo Petrus Gambarus Patauinus V.C. Antonii Profeſſoris medici nuper defuncti parens à prima pueritia uſq; ad ſeptimum ac decimum ætatis annum lo-

tium ſemper emiſit nigrum: inde ad ſecundum ſupra quinquageſimum, quo febre tertiana duplici Anno cIↃIↃc xxv extinctus lacteam etiam integra valetudine; aluo ſimilia quotidie reddidit. In melancholiam & iracundiam pronus, carnes auerſatus piſcium fructuumque eſu, & liberaliori potu vini delectabatur.

Anno cIↃIↃc xxvII menſe Aprili monachum vidi in cœnobio D. Antonii habitus melancholici; cui ſano urina ſemper nigra. Hic tamen poſt criticam ſeroſi humoris per aluum euacuationem lotium cum ſedimento craſſo biliofum fecit.

Anno cIↃIↃc xxIx menſe Majo Aloiſius Roatus nobilis Brixienſis febre maligna decumbens in collegio Brixienſi urinam valde copioſam & nigrã excernens præter omnium expectationem ſedula Preuotii cura evaſit. Qualem & Fernelius Pathologiæ Lib. III. Cap. XIII. cum in acutis tum in diuturnis morbis & melancholicis decretorio die in laborantis ſalutem excidere tradit. Ludouicus Lemoſius de opt. prædic. rat. Lib. Iv. Cap v. etiam plures ita liberatos fatetur, quos papulæ invaſerant: ut ut Galen. De Criſ. Lib. I. Cap. XII. fatetur

tur ſe neminem unquam ſeruatum vidiſſe, qui totam urinam denigratam reddiderit. Quod virium robori tribuit Auicenna Lib. I. Fen. II. Doctr. III. Cap. II.

XXXII.

Vrina lactea. Sanguis ejuſdem coloris.

ANno CIↃ IↃC XXIV puellæ ſedecim annorum ſuppreſſis menſibus in ſynocho quaſi maligna Benedicto Siluatico jubente ſanguis ter miſſus ſemper lacteus comparuit: quem bonæ concoctionis argumentum putat Fernel. Meth. Med. Lib. II. Cap XVII, Theodoro Zuingero in Phyſiologia Medica non ignotum: ejuſdem quoq; coloris fuit urina. Ioannes Preuotius hanc adſcripſit impuris circa uterũ humoribus, non pituitæ; cujus nullæ aderant notæ, nec ſanguis tenax, aut ulla febris ei reſpondens; minus lacti, quum virgo eſſet; adeoque nec ſeminis profluvio, cuius lotium duntaxat in fundo ſubſidit. Ejuſmodi vero urinam eorum, qui diu fœda profluvie venerea conflictati, autor eſt Ioannes Baptiſta Minadous Ioan. Thomæ parens in Appendice Diſſertationis de abuſu non mit-

 tendi

tendi ſanguinis in febribus malignis, etiam apparentibus peticulis ; ubi de falſo renum ulcere agitur. Virili tamen ætate poſt matrimoniũ ultra quadraginta annos ſine ulla renum aut veſicæ morbo aliiſue incommodis talem urinam excreuit Felix Platerus, ut ipſe autor Obſeruationum Lib. III. cujus etiam mentio apud Galenum Lib. alt. de Dynamidiis. Vxori centurionis in Cantabria puerum lactanti, quum febre continua mali moris laboraret, aperta baſilica merum lac effluxiſſe notauit Petrus à Caſtro; quod morbo per ſudorem ſoluto in mammas rediit. Idem Veronæ contigit mulieri mali habitus filiam enixæ ſuppreſſis purgamentis ac urgente febri, quum ſaphena dextra tunderetur. Lac autem fuiſſe, non pituitam, coagulo fuit compertum. Ipſa poſt paucos dies naturæ ceſſit.

XXXIII.
Vrina mucoſa.

MVcoſum urinæ contentum non ſolum nec omne Renum aut Veſicæ ulcus ſequitur, verum ſuperioribus etiam partibus debetur; quamuis ſubtiliſſimus Fernelius diſſen-

dissentiat Pathol. Lib. III. Cap. XVI. Sedimentum quippe tenax & mucosum renibus atque vesica neutiquam læsis observauit Preuotius in Petro Gennaro Sacerdote, qui anno CIϽ IϽC XXI suæ valetudinis causa Patauium accessit, postquam ischuria cum urinæ ardore summaque difficultate laborasset, ac tanquam plumbei ponderis grauitatem in vesica percepisset, ut non nisi cruribus eleuatis mejeret. Sedimentum vero lotii tam glutinosum erat, ut è fenestris sublimioribus effusum in terram continue pertingeret. Quale ad libras tres quotidie prodiit, certo argumento, non fuisse à renibus, aut vesica: quod eæ partes ab excremento usque profuso tandem fuissent colliquatæ. Ipso demum vrinæ suppressione Patauii sublato, præter mucum in renibus, ureteribus, & vesica nihil in cadauere inuentum à naturali constitutione alienum.

Simile quid Ludouico Federici nobili Brixiano accidit anno CIϽCIϽXXIV, qui puer quinquennis diebus canicularibus a tergo fratris equitans renibus solis feruore incalescentibus sanguinem minxit, accedente insigni ardore, cum effluvio materiæ

cujus-

cujusdam albæ. Refrigerantium usu liberatus ab eo malo postea capite valde humido, & jecore calido circa vicesimum ætatis annum raro & per intervalla diuturna cum sedimento vrinæ albo, tenacissimo, & copiosissimo, cœpit ischuria urgeri, qua Patauii altero post anno sublatus, euentu dissimili à priore. Nam scrotum intra duas horas in magnitudinem capitis cum scirrho intumuit; unde subita gangræna, & mors. Sanguinis è basilica nuper missi pars tertia referebat serum, altera pituitam velut oui albumen concretam, tertia nigricans erat. In defuncti corpore nihil nisi mucus in vesica & urinæ viis occurrebat. Vrinæ mucosæ meminit Marcellus Donatus Med. Hist. Lib. IV. Cap. XXX. Qualem etiam Hollerius inter quædam rara describit. Gelatinæ more coagulatam obseruauit Petrus à Castro medicus longo usu consummatus.

XXXIV.

Vrina purulenta.

ANno CIↃ IↃC XXII Adriano Spigelio curæ adhibito, quidam in lumbis globo vulneratus, renibus & vesica neutiquam

quam ſauciis, per duos menſes pus copioſe minxit.

Anno CIↃ IↃC XXIV. IIX. Ianuarii memorabat ipſius Collega Franciſcus Plazzonus alium thorace vulnerato ingentem puris copiam per urinæ vias reddidiſſe.

XXXV.
Vrinæ vermiculi.

ANno CIↃ IↃC XXVI. Ianuarii XIII. in urina nobilis Poloni articulorum dolore atq; hypochondriorũ æſtu vexati vermiculi fuſci, cornuti, morſicantes amplius quinquaginta viſi. Nigros & cornutos acus longitudine cum vehementi renum dolore projectos ad Lazarum Riuerium tranſmiſit Petrus Pachequus Lunellenſis Medicus Obſeru. XL. Quibus non abſimiles Benedictus Siluaticus ad curationem viri cujuſdam nobilis evocatus obſeruauit, & cauda bifida inveſtali Vicetiæ bis animaduertit. Hafniæ ſemel ſibi viſos in lotio vermes, teſtis Thomas Bartholinus Cent. I. Hiſtor. LXXXIX. Eos autem extra corpus etiam à materia urinæ putrida & calore miti produci poſſe, à vero minime alienum videtur.

videtur. Putris enim materia vermium generationi apta nonnunquam cum urina fertur,ex qua in fundo matulæ vermiculi albi ascaridibus minores facta hypostasi illico producuntur. Interdum tales in corpore nati cum sero prodeuntes mox in urina comparent. Hac ratione toto morbi decursu, qui nonaginta erat dierum, in excrementis Alexandri Vigontiæ Professoris Medici superficie tenus vermes pediculorum magnitudine geniti. Si enim aluo eos reddidisset, fecibus fuissent permixti. Vermes in urina capillares sibi occurrisse scribit Rondeletius De Piscibus Lib. XII. Cap. XXV; qui etiam Griffium eos monstrasse scribit De dign. morb. Cap. XVII. quales & Fernelius Patholog. Lib. VI, Cap. X. obseruauit; simulque indicat Hollerius Schol. Cap. L. & LIV. Lib. I. cum urina excretos notauit Aloisius Mundella Dialogo VI. in vesicæ abscessu cum urina purulenta Fabricius Hildanus Cent. I. Obs. LVI. Quorum remedium tradidit Ioan. Hayu De Morbis Astralibus Cap. VII.

XXXVI.
Mictio lumbrici.

RArius eſt, cum lotio excerni vermes, qui figura, longitudine, & colore ad lumbricos teretes accedunt; qualem Anno ciↄ ıↄc xxix. Iulii iv Paulus Groe Noribergenſis I. C. Febre acuta mali moris colluctatus, ſedimento urinæ vere pituitoſo non multum copioſæ die quinta morbi, ſine dolore ac effatu digna difficultate, nullo præcedente renum aut veſicæ vitio, mediæ magnitudinis, longiorem ſpithama, vivum, & in ſpiras tortum reddidit. Nec unquam perſanata febre mictio moleſta fuit. In difficili mictione lumbricum etiam cum lotio excretum ſyrupo althææ ex aqua fœniculi propinato literis commiſit Ioannes Matthæus Obſeruat. Medic. Caſu III. Idem vidit Gentilis Fulginas referente Hieronymo Mercuriali De Morb. Pueror. Lib. III. Cap. III. notauit pariter Balduinus Ronſſeus Ep. med. x. Aloiſius Mundella Dialogo VI. etiam in Nobili Veneto Hercules Saxonia ſe memorat obſeruaſſe Pract. Part. II. Cap. XXXV. §. VI; itidemque incertus

quidam

quidam Medicus Pisanus, forsitan Philippus Montaltus, ad Hippocratis Lib. IV. De Morb. adscripsit, qui apud me seruatur. Aloisius Bellacatus medicus Patauii sua ætate celebris in schedis reliquit, adolescentulum quendam Curtii presbyteri nepotem, post difficilem quinque dierum mictionem cum insigni dolore pungente ad ceruicem vesicæ, propinata chelidonii aqua mox convaluisse, postquam copioso lotii profluuio tæniam reddidisset viuam. Mira certe historia: nisi, quod crediderim, lumbricum fortassis innuerit. Quem hac via prorupisse vix sibi persuaderi passus fuit Cæsar Cremoninus, animi ceteroquin haud usque pertinacis philosophus. Hoc autem non magis mirum, quam quod commemorat Plutarchus autor grauissimus Symposiac. IIX. Quæst. IX. qui Athenis hospitem suum nouit, cui bestiola hirsuta (θηρίδιον δασὺ, non ut Xylander interpretatus *aspera*) multis pedibus celeriter ambulans ejecta cum urina genitali, ex meatu, qui lotio communis. Addatur Hollerius in Schol. Cap. X. & Cap. LIV. Lib. I. De Morb. Intern. Claudinus Consil. XL. & Sennertus Pract. Lib. III. Par. IIX. Sect. I.

Hydrar-

XXXVII.

Hydrargyrum mictione redditum.

ANno CIƆ IƆC XXIX menſe Septembri Illuſtriſſimo Falcini Marchioni Franciſco Aluaroto Patauino grauibus inſidiis Dei prouidentia liberato vinum honorarium in prædio Arini fuit oblatum. Quo deguſtato ille ventriculi ulcere diu excruciatus maximorum in urbe medicorum auxilio vix ac ne vix quidem libitinam euitauit, poſtquam ſuadente Siluatico Valentini Borgiæ exemplo incluſus fuiſſet mulo exenterato, veneno ab internis ad ſummitatem cutis euocato, paucis poſt annis febre maligna extinctus. Quæ viri nobilis in ſuos erat comitas, facta etiam familiæ vini copia. Quotquot delibauerant, veneficium ſenſere. Stipator inter alios ubi minxiſſet hydrargyrum euaſit. Caſus venenum demonſtrauit. Mercurio nempe, quem ſublimatum vocant, infectum fuiſſe merum. Hunc autem hydrargyri forma prodiiſſe, minime iis mirum, qui norunt huic minerali quomodocunque præparato formam priſtinam ſpiritu ſalis inſtillato reſti-

tui,

tui,cui congener saccatus humor corporis, quem ille reddebat: ut ut mercurius sublimatus urinam supprimit Francisci Valleriolæ sententia Lib. I. Obs. VI. Pataui D. Catharinæ religiosis mulieribus à ministeriis etiamnum superest femina, cui hydrargyrum ex ampulla imprudenter haustum præter omnem noxam eadem via erupit. Cum ardore id Musico bene poto evenisse tradidit Philippus Hochstetterus Obseruat. Medicinalium Dec. II. Casu IV. Rusticæ etiam casu potum aluus copiose reddidit sine offensa præsente Felice Platero, qui historiam Lib. III. Obseruationum prodidit. Iniquiori autem casu quidam sepsatiarius congelato sanguine periit referente Antonio Tosio De Anthrace, post Andream Matthiolum in Dioscoridem Lib. v. Cap. XXIIX. qui frigidæ humidæque ejus facultati hanc vim tribuit. Eam certe veteres non perspexere, inter quos Dioscorides Lib. v. Cap. cx. potum quidem exitiale notat, sed quod grauitate interiora exest. Venenum rerum omnium pronunciat Plinius Lib. XXXIII. Cap. VI. Galenus de simpl. med. fac. Lib. v. Cap. XIX tota essentia contrarium, qui Lib. IX.

negat

negat ex iis quæ ſponte naſcuntur contra Dioſcoridem & Oribaſium Collectan. Lib. XIII. ſibique uſum eius ignotum ingenue fatetur. Quem in corpore tamen humano tutum pateſeci Cent. III. Obſ. LXXXV.

XXXIIX.

Hydrocele cauterio curata.

ANno CIƆ IƆCXXV. XII Ianuarii operationes Chirurgicas in theatro exhibens Ioannes Veslingius perhibebat ſe in Aegypto obſeruaſſe ſanatum ab hydrocele ſexagenarium uſtione per linum Aegyptiis familiari utrinque ſupra ſcapulas in ceruice, ſimiliterque eodem momento ſupra inguina ad radicem proceſſus peritonæi peracta, ſine aliorum externorum adminiculo, euaneſcente ſenſim tumore aqueo.

XXXIX.

Præputii cancer à concubitu cum uxore.

ANno CIƆ IƆC XXIV menſe Aprili ætatis mediæ ruſtico in valetudinario Diui Franciſci præputium cancro infectum ex gonorrhœa ante quinquennium contracta

post concubitum cum uxore, dum ei menses fluerent. Interea quatuor liberos ex ea susceperat. Cariem similiter colis à lue Venerea alienam obseruauit Fallop. de Tumor. Cap. xxxii. etiam Zacutus Lusitanus Prax. med. adm. Lib. ii. Obs. ciii.

XL.

Mulier barbata.

ANno cIↄ Iↄc xxvii Decembris xi Patauii cum marito visa mulier Neapolitana quinquaginta annorum, cui decimo sexto hinc mense deficiente fluxu menstruo barba erupit, quam nunc aluit nigram, densam, mediocriter promissam. Vox ei virilis. Mammæ moderatæ magnitudinis, satis hirsutæ. Sexu feminam testabantur ceteræ mulieres. Huius quoque meminit Benedictus Siluaticus Cent. iv. Cons. xii. qui Cons. iix in aula etiam Cæsarea mulierem barba prolixa sibi visam perhibet. Simile quid in Abderis de Phaëthusa Pytheę uxore, suppressis mensibus, atque Namysia Gorgippi conjuge prodidit Hippocrates Epidem. Lib. vi. Sect. iix; in Græcia quoque sibi visum scribit Alexander Benedi-

nedictus de cur. morb. Lib. xxvi. Cap. iv. Triennem puellam elegantis formæ toto corpore hirſutam & barbatam notauit Zacutus Luſitan. Prax. med. adm. Lib. iii. Obſ. xci.

XLI.

Feminæ in marem mutatio.

IMo, quod ferme fidem excedit, Anno cIↃ IↃc xxvi. xii Februarii Pompeius Caimus in theatro anatomico fide firma retulit, Romæ ad D. Apollinaris ædem anno abhinc decimo octauo ſeplaſiarii filiæ nubili paulo ante ſponſalia noctu veretrum prorupiſſe, Quæ poſtea habitu virili ſeſe mercibus vendendis applicuit, matrimonioque contracto prolem ex conjuge ſuſcepit. Mulierem quoque in virum abiiſſe autor Alphonſus Lopez Ann. ad Galenum; etiam virginem in Amatrice Picenorum oppido, & Veſtalem Hiſpanam de Ouiedo, ac Neapoli puellam octo dies natam memorat Thomas Campanella Med. Lib. vi. Cap. xxi. Art. vii. aliamque non perforatam in virum verſam Zacut. libri memorati Obſ. xcii. Transformationem hanc pluribus exemplis illuſtrat Ioannes Schenckius

ckius Lib. IV. Obſ. v. & Marcellus Donatus Med. Hiſtor. Lib. VI. Cap. II. variis rationibus euincit. Cauſam reddere conatus eſt Fortunius Affaytatus Conſiderat. Phyſ. & Aſtron. Cap. II. & v. Hanc tamen ſexus immutationem non admittit Anatomicorum ſummus Ioannes Riolanus Enchirid. Anat. Lib. II. Cap. XXXI.

XLII.

Clitoris.

ANno CIↃ IↃC XXIV Iulii v ætatis mediæ ſcorto carnoſi & fuſci habitus in valetudinario D. Franciſci parte poſtica mariſcis, antica ulceribus obſita cum gonorrhœa, clitoris dimidii digiti longitudine propendebat. Qualem etiam Clariſs. Tulpius Obſ. med. Lib. III. Cap. XXXV. deſcribit.

Anno CIↃ IↃC XXXVI April XXI aliam inibi eiuſdem magnitudinis conſpexi, quæ in tumorem deſinebat pilæ luſoriæ parem undiquaque verrucoſum. Quam Balthaſar Iordanus Chirurgus præcidit, loco ferramentis aduſto. Vide Ioan. Schenckium Lib. IV. Obſ. LXXXIX & XCI. Ioannes Veſlingius,

qui

qui Aegyptiis quandoq; colli anserini magnitudine prominentem vidit, populare vitium censuit. Huius etiam turpitudinis meminit Felix Platerus Obs. Lib. III.

XLIII.

Pudendi muliebris tuber ingens.

ANno CIↃ IↃC XXIX. die IX Martii Petrus de Marchettis in valetudinario scorto excidit tuber scirrhosum ex pituita ortum cucurbitæ magnitudine, quod superius pubis ossi adhærens utrumque pudendi latus, ipsamque rimam velabat pustulis scatens, malignis, ad radicem exulceratũ. Sanguinem cauteriis restrinxit, appositis in gossipio bolo Armeno, sanguine draconis, & oui albumine. Mucocarneum eiusmodi tumorem describit vir peritissimus M. Aurelius Seuerinus De Nou. Abscessib. Cap. III. Præcisum notauit Zacut. Lusit. Prax. med. adm. Lib. III. Obs. LXXV. Cuiusmodi tumorem anomalum de steatomatum genere ibidem quoque alio tempore Carolus Offredus animaduertit.

XLIV.

Testis pili: etiam Renum.

ANno CIƆ IƆC XIIX. Septembr. xxi. Basileæ præsentibus medicis omnibus, adstante Fabricio Hildano Chirurgo Bernensium celeberrimo, sub pergula in cœmeterio D. Elisabethæ V. C. Felix Platerus Professor anatomicus dissecuit feminam, quæ à militia Pedemontana in Germaniam redux in valetudinario ascite obierat. Euocata huic per umbilicum aqua citrina, spumosa ad quatuor & decem mensuras, quum triduo ante obitum rupto umbilico ferme quatuor & viginti effluxissent, referente summo viro Gaspare Bauhino, qui tunc nosodochio præerat. Iecur non usq; magnum putruerat. A puerperio malũ cœpit, muliere forsan minus recte purgata. Pulmonum pars dextra pleuræ adhærebat. Testis dexter oui anserini magnitudine tumens ac purulentus pilis admodum exilibus mediumque digiti æquantibus longitudine, materia quadam putri conglomeratis, ac interiori membranæ adglutinatis erat refertus: quos primum obseruasse

Ga-

Gaſparem Bauhinum eruditi de Plica Libelli Cap. XLI ſcribit Hercules Saxonia, magnum quondam Lycei Patauini decus. Tale quid etiam Lugduni deprehendit V. C. Ioan. Bauhinus relatu Ioannis Schenckii Lib. IV. Obſeru. CXVI. Hiſtoriam hanc ab Hildano miſſam poſt vulgauit Gregorius Horſtius vir doctiſſimus medendi peritia celebris Epiſtol. med. Sect. V: quam & ſuis ille Obſeruationibus Centur. V. tradidit. Huiuſmodi pilos vidit quoque Marcellus Donat. Medic. Hiſt. Lib. IV. Cap. XXIX. etiam Holler. notat in Schol. Lib. I. Cap. I. & quod mirandum ſemipedis longitudine Ludouicus Lemoſius de opt. prædic. rat. Lib. II. Cap. XVI. Cuius generis tanquam ſetarum capillamenta cum Renum calculo excreta mucoſæ materiæ adſcribit Alexander Benedictus Anatomes Lib. II. Cap. XXII. Quidni etiam bili aduſtæ? Nam & nigri coloris veſtalem cum calculo reddidiſſe meminit Dominicus Panarolus Pentecoſt. V. Obſeru. XXXVI. Periodicum quoque pilorum mictum, qui muco inuoluebantur, vidit Nicolaus Tulpius Obſeruat. med. Lib. II. Cap. LII. Renibus autem innaſci minus mirandum, quam teſti-

bus, nisi ad hos ferantur;quod per tot meatuum angustias difficillimum. Ludouicus Mercatus tamen Method. uniu. Med. sequutus Actuarium De Vrinis Lib. I. Cap. XXI. vero similius putat in ureteribus, quã Auicennę sententia Lib.III. Fen.XIX. Tr.II. Cap.XX. in renibus nasci pilos, qui cum urina prodeant. Non male venis materiam, renibus formam adscribit Lemosius. Tales post Hippoc. Sect. IV. Aph. LXXVI. & Celsum Lib. II. Cap. VII. Galenus De Loc.aff. Lib. VI. Cap. III. itemq; ex Archigene proposuit Aetius Tetrab. III. Serm. III. Cap. XXXI.

XLV.

Vteri Cancer, cum aquoso testiculi tumore.

ANno CIϽIϽCXXIV Ianuar. XXIV uterus in cadauere mulieris mediæ ætatis cancrosus cum insigni tumore aquoso testiculi, sine dubio atræ bilis consorte, mora genito è bilioso recedente propter vesicæ felleæ obstructionem à calculo rotundo oliuæ nucleum æquante, qui foris albicans intus talci modo splendebat.

Stea-

XLVI.

Steatoma uteri fundo adnatum.

ANno cIɔ Iɔc XLIV Ianuarii XVII Steatoma occurrit uteri fundo adhærens, cuius cauitatem materia ſeui ſimilitudine replebat: uteri reliquum inſigni pinguedine obſitum.

XLVII.

Perpetuus menſium defectus.

ANno cIɔ Iɔc XLII Ianuar. XXIX in theatro uterus mole carnea oppletus veram perpetuæ ſuppreſſionis menſium cauſam detexit.

Alia mulier, cui ob conformationis vitium menſes nunquam fluxere, neque ab utero quicquam, integra valetudine annum ſexageſimum attigit.

XLIIX.

Menſtruus vetulæ fluxus.

ANtiſtitæ cœnobii D. Matris Domini Pataui, è familia Camerina carnoſę bonique

que habitus menses ab anno ætatis undecimo usque ad sexagesimum prouenere. Petrus à Castro hac etiam ætate in binis mulieribus Veronæ statis temporibus idem naturæ beneficium nuper animaduertit. Ad octauum & septuagesimum in matrona quadam vidit Fabricius Hildanus Cent. I I. Obs. LXI. Hercules Saxonia Præl. Pract. Parte III. Cap. XXII. refert virgini sacræ centesimum agenti annum cessasse molestum sex mensium pruritum à fluxu menstruo, cuius in annum tertium vices persensit. In annum pariter eundem supra centesimum eiusmodi euacuationem obseruauit Reinerus Solenander Sec. V. Cons. XV. Num. 36.

XLIX.

Menses per umbilicum vacuati.

FEminæ Patauii nostra ætate prope hortum medicum habitanti statis temporibus menses manabant per umbilicum; ubi venæ epigastricæ ramus cum mammaria iungitur. Eiusmodi quoque fluxus meminit Zacutus Lusitanus Prax. admir. Lib. II. Obs. XCII.

Men-

L.

Menses per crus purgati.

IOannes Baptista Soncinus mulierem notat, cui menses nunquam fluxissent: sed imminente huic purgationi tempore consueto, magna sanguinis copia è dextra tibia erupit, aperta ulceris crusta. De ancilla Hafniensi tale quidpiam prodidit amicus & ciuis meus Thomas Bartholinus Regius Medicinæ Professor Centur. I. Historia XVI. Menses è maligno pedis ulcere statis temporibus puellæ prorupisse testatur Esaias Meichsnerus celebris medicus apud Schenchium Lib. IV. Obseru. CCLXIX. Sed & Gangrænam à mensibus in crus delatis tradit Sennertus Pract. Lib. IV. Part. II. Sect. II. Cap. I.

LI.

Menses è dentis alueo stillantes.

ANno CIↃ IↃC XXX mense Maio Bononia consilii causa perscriptum ad Ioannem Preuotium, vestali menses per dentis alueum erupisse. Simile quidpiam notauit

la-

Iacobus Hollerius Com. I I. Sect. I I. Lib. I I. Aphor. XIIX Coac. Prænot. Itemque Balduinus Ronsseus de primordiis vitæ humanæ Cap. XXIIX. Menses cum sterilitate per gingiuas fluxisse tradidit Zacutus Lusitanus Prax. med. adm. Lib. I. Obseruat. XCI.

LII.
Superfœtatio familiaris.

NAuiculatoris cuiusdam Patauii *al Portello* coniux quouis anno obnoxia erat superfœtationi. Cuius exemplum dedit Hercules Saxonia Prælec. Pract. Part. III. Cap. XXIIX. rationem confecit ac historia multiplici declarauit Ioannes Schenchius Lib. IV. Obs. CXXVI.

LIII.
Mola Viduæ.

ANno CIↃ IↃC XXVI Februarii XIV hora noctis secunda mulier sexagenaria molam exclusit, dum grauissimis pressa doloribus in uteri repositione Hieronymi Sabioni consilio spiritum comprimeret. Mi-

randum

randum vero, quod iureiurando confirmaret, octo & decem annis nulla ſe viri conſuetudine uſam. Anno ſeptuageno Petrus à Caſtro notauit. Nec ſane id abſonum fidei viro acris iudicii Melchiori Sebitzio præfiſcine Germanorum Aeſculapio ſingulari de Molis Diſſertatione. Et vero puellæ cum motu intra corpus male habenti molam adiudicarunt medici, referente Amato Luſitano Centur. IV. Obſ. XXXVI. Talem vero carnem rectius differmem ſtatuit Iacobus Caranta Decad. Medicophyſ. Lib. I. Sect. I.

LIV.

Conceptus ſine menſium fluxu, cum partu ſine purgamentis.

ANno CIƆ IƆC XXIX Patauii binæ matronæ nobiles vixere graciles ac proceræ; quæ ſine menſium fluore concipientes peperere, nunquam à partu purgatæ. Sed prægnationis tempore grauiter ſe habuerunt. Nobili Patau. à valetudine VC. Georgius à Turre longo medendi uſu peritiſſimus commonuit, menſibus perpetuo deſtitutam ex voto octies enixam. Fabricius

Hil-

Hildanus Cent. v. Obs. XLI. memorat se quinquagenariam vidisse validam, quæ mensibus perpetuo retentis liberos edidisset septem, à partu leuiter purgata. Idipsum Aristoteli asserit Hollerius de Morb. Intern. Lib. I. Schol. Cap. LIIX. variisque exemplis confirmat Ioannes Schenchius Lib. IV. Obseru. CXVII. & Marcellus Donatus Med. Histor. Lib. IV. Cap. XXIII, notauit pariter Sennertus Pract. Lib. IV. Par. II. Sect. II. Cap. I; se idem vidisse memoriæ prodit Panarolus Pentec. I. Obser. XV; Americanis id arte quæsitum narrat Ioannes Liberius Histor. nauigat. Brasiliensis Cap. XVII.

LV.

Partus falsus.

ANno CIↃ IↃC XXIV April. XV nobilis matrona duos & triginta annos nata, cui menses suppressi, rugitus ac flatus ventris persensit cum febre lenta & erratica. Quum post aliquot menses videretur partui vicina, excreto humore copia quam tres vel quatuor capiebant pelues, venter detumuit. Molam huius generis aquosam

ex

ex Auicenna cum Iacobo de Partibus, Valesco de Taranta,& Matthæo de Gradi opinatur Benedictus Siluaticus Centur. IV. Consil. LIIX. Quam Fabricius Hildanus Cent. II. Obs. LIII. descripsit, Rembertus Dodonæus Obser. Medicin. Cap. XLIX annotauit, Sennertus itidem Pract. Lib. IV. Part. I. Sect. II. Cap. XI; uteri hydropem putat Cardanus apud Schenchium Lib. IV. Obser. CCXVI. quem ex uteri vesicis docet Hieronymus Capiuac. Pract. Lib. IV. Cap. V.

LVI.

Partus multiplex.

ANno CIↃ IↃC XXXV Calendis Aprilis hora XIII Francisca Salmaza annos quatuor & viginti nata marito Andreæ agnomine Veronensi æditiuo templi cathedralis Patauii octauo mense tres edidit filios integre formatos & bene mutoniatos, vittatosque omnes. Domi sacro fonte ab obstetrice tincti. Primo nomen Oliui inditum, quod is dies incidisset in Dominicam Palmarum, quas Itali vocant *Oliue*, alteri patris, tertio Baptistæ. Primus à tribus horis excessit, alter nocte, tertius diem vixit.

Po-

Postremus mensis utero gerenti grauis fuit; cetera nihil incommodi sensit. Casus quidem rarior, nec tamen aliis inauditus. Quippe mulierem uno partu fœtus nouem fecisse notat Petrus Paulus Pereda in Paschalium De cur. morbor. Cap. LIX.

Anno CIƆ IƆC XL mense Iulio in Suecorum castris apud Germanos accepimus, militis uxorem quatuor filios ac tres filias enixam. Aliam quinque fœtus peperisse, Herophilo apud Aeginetam Lib. III. Cap. LXXVI. & Cælio Aureliano autoribus, tradit Donatus ab Altomari Artis med. Cap. CXIV. Bononiæ fabri ferrarii coniugem primo partu gemellos edidisse, altero tres liberos, tertio quatuor; e tribus unum fuisse vitalem, è quatuor nullum, autor Trincavellius De rat. cur. part. hum. corp. aff. Lib. XI. Cap. XVII. Aliam ibidem tres edidisse meminit Dominicus Leonus Artis Med. Lib. VI. Sect. III. Cap. XV. Georgius Cedrenus memorat quarto anno imperii Theodosiani mulierem Antiochiæ uno partu quatuor masculos tulisse. Ipsam duos menses superfuisse, infantium unum post alterum extinctum. Agelmundi regis tempore meretrix uno partu septem puel-

los

los enixa, teſte Paulo Diacono Lib. I. Cap. XV. Matthiam Golaceuium Vuladislauienſem Epiſcopum ex duodecim liberis, quos mater unico partu edidit, ſuperfuiſſe ſolum refert Herbuſtus Hiſtor. Polon. Lib. IX. Cap. X. apud Genebrard. Chron. Lib. IV. Plura quære apud Schenchium Lib. IV. Obſ. CLXII. & Marcel. Donatum Med. Hiſt. Lib. IV. Cap. XXIV. Memoria omnino dignum eſt, quod reliquit Autor Chronici VII Aetatum in mea bibliotheca calamo ſcriptus, Nicolao III Pontifice Antoniam quandam Mutinę aliquando quinque, aliquando tres filios tuliſſe uno partu, ac undecies gemellos, tandemque partu defeciſſe. De Cæſaris Auguſti ancilla in agro Laurente prodidit A. Gellius Lib. X. Cap. II. peperiſſe quinque pueros, eoſque pauculos dies vixiſſe, matrem non multo poſt mortuam.

LVII.

Ovum à muliere excluſum.

ANno CIϽ IϽC XXI in agro Vicetino femina quædam obortis doloribus parturienti conſuetis ovum edidit perfectum. Idem in Noruegia contigiſſe, omni fide

M maior

bus, nisi ad hos ferantur; quod per tot meatuum angustias difficillimum. Ludouicus Mercatus tamen Method. uniu. Med. sequutus Actuarium De Vrinis Lib. I. Cap. XXI. vero similius putat in ureteribus, quã Auicennę sententia Lib. III. Fen. XIX. Tr. II. Cap. XX. in renibus nasci pilos, qui cum urina prodeant. Non male venis materiam, renibus formam adscribit Lemosius. Tales post Hippoc. Sect. IV. Aph. LXXVI. & Celsum Lib. II. Cap. VII. Galenus De Loc. aff. Lib. VI. Cap. III. itemq; ex Archigene proposuit Aetius Tetrab. III. Serm. II. Cap. XXXI.

XLV.

Vteri Cancer, cum aquoso testiculi tumore.

ANno CIↃIↃCXXIV Ianuar. XXIV uterus in cadauere mulieris mediæ ætatis cancrosus cum insigni tumore aquoso testiculi, sine dubio atræ bilis consorte, mora genito è bilioso recedente propter vesicæ felleæ obstructionem à calculo rotundo oliuæ nucleum æquante, qui foris albicans intus talci modo splendebat.

Stea-

XLVI.

Steatoma uteri fundo adnatum.

ANno cIↃ IↃc XLIV Ianuarii XVII Steatoma occurrit uteri fundo adhærens, cuius cauitatem materia ſeui ſimilitudine replebat: uteri reliquum inſigni pinguedine obſitum.

XLVII.

Perpetuus menſium defectus.

ANno cIↃ IↃc XLII Ianuar. XXIX in theatro uterus mole carnea oppletus veram perpetuæ ſuppreſſionis menſium cauſam detexit.

Alia mulier, cui ob conformationis vitium menſes nunquam fluxere, neque ab utero quicquam, integra valetudine annum ſexageſimum attigit.

XLIIX.

Menſtruus vetulæ fluxus.

ANtiſtitæ cœnobii D.Matris Domini Pataui, è familia Camerina carnoſę bonique

que habitus menses ab anno ætatis undecimo usque ad sexagesimum prouenere. Petrus à Castro hac etiam ætate in binis mulieribus Veronæ statis temporibus idem naturæ beneficium nuper animaduertit. Ad octauum & septuagesimum in matrona quadam vidit Fabricius Hildanus Cent. I I. Obs. LXI. Hercules Saxonia Præl. Pract. Parte I I I. Cap. XXI I I. refert virgini sacræ centesimum agenti annum cessasse molestum sex mensium pruritum à fluxu menstruo, cuius in annum tertium vices persensit. In annum pariter eundem supra centesimum eiusmodi euacuationem obseruauit Reinerus Solenander Sec. V. Cons. XV. Num. 36.

XLIX.

Menses per umbilicum vacuati.

FEminæ Patauii nostra ætate prope hortum medicum habitanti statis temporibus menses manabant per umbilicum; ubi venæ epigastricæ ramus cum mammaria iungitur. Eiusmodi quoque fluxus meminit Zacutus Lusitanus Prax. admir. Lib. I I. Obs. XCI I.

Men-

L.

Menses per crus purgati.

IOannes Baptista Soncinus mulierem notat, cui menses nunquam fluxissent: sed imminente huic purgationi tempore consueto, magna sanguinis copia è dextra tibia erupit, aperta ulceris crusta. De ancilla Hafniensi tale quidpiam prodidit amicus & ciuis meus Thomas Bartholinus Regius Medicinæ Professor Centur. I. Historia XVI. Menses è maligno pedis ulcere statis temporibus puellæ prorupisse testatur Esaias Meichsnerus celebris medicus apud Schenchium Lib. IV. Obseru. CCLXIX. Sed & Gangrænam à mensibus in crus delatis tradit Sennertus Pract. Lib. IV. Part. II. Sect. II. Cap. I.

LI.

Menses è dentis alueo stillantes.

ANno CIƆ IƆC XXX mense Maio Bononia consilii causa perscriptum ad Ioannem Preuotium, vestali menses per dentis alueum erupisse. Simile quidpiam notauit

Ia-

Iacobus Hollerius Com. I I. Sect. I I. Lib. I I. Aphor. X I I X Coac. Prænot. Itemque Balduinus Ronsseus de primordiis vitæ humanæ Cap. X X I I X. Menses cum sterilitate per gingiuas fluxisse tradidit Zacutus Lusitanus Prax. med. adm. Lib. I. Obseruat. XCI.

LII.
Superfœtatio familiaris.

NAuiculatoris cuiusdam Patauii *al Portello* coniux quouis anno obnoxia erat superfœtationi. Cuius exemplum dedit Hercules Saxonia Prælec. Pract. Part. I I I. Cap. X X I I X. rationem confecit ac historia multiplici declarauit Ioannes Schenchius Lib. I V. Obs. CXXV I.

LIII.
Mola Viduæ.

ANno CIƆ IƆC XXVI Februarii XIV hora noctis secunda mulier sexagenaria molam exclusit, dum grauissimis pressa doloribus in uteri repositione Hieronymi Sabioni consilio spiritum comprimeret. Mirandum

randum vero, quod iureiurando confirmaret, octo & decem annis nulla ſe viri conſuetudine uſam. Anno ſeptuageno Petrus à Caſtro notauit. Nec ſane id abſonum fidei viro acris iudicii Melchiori Sebitzio præfiſcine Germanorum Aeſculapio ſingulari de Molis Diſſertatione. Et vero puellæ cum motu intra corpus male habenti molam adiudicarunt medici, referente Amato Luſitano Centur. IV. Obſ. XXXVI. Talem vero carnem rectius difformem ſtatuit Iacobus Caranta Decad. Medicophyſ. Lib. I. Sect. I.

LIV.

Conceptus ſine menſium fluxu, cum partu ſine purgamentis.

ANno CIϽ IϽC XXIIX Patauii binæ matronæ nobiles vixere graciles ac proceræ; quæ ſine menſium fluore concipientes peperere, nunquam à partu purgatæ. Sed prægnationis tempore grauiter ſe habuerunt. Nobili Patau. à valetudine VC. Georgius à Turre longo medendi uſu peritiſſimus commonuit, menſibus perpetuo deſtitutam ex voto octies enixam. Fabricius

Hil-

Iacobus Hollerius Com. II. Sect. II. Lib. II. Aphor. XIIX Coac. Prænot. Itemque Balduinus Ronsseus de primordiis vitæ humanæ Cap. XXIIX. Menses cum sterilitate per gingiuas fluxisse tradidit Zacutus Lusitanus Prax. med. adm. Lib. I. Obseruat. XCI.

LII.

Superfœtatio familiaris.

NAuiculatoris cuiusdam Patauii *al Portello* coniux quouis anno obnoxia erat superfœtationi. Cuius exemplum dedit Hercules Saxonia Prælec. Pract. Part. III. Cap. XXIIX. rationem confecit ac historia multiplici declarauit Ioannes Schenchius Lib. IV. Obs. CXXVI.

LIII.

Mola Viduæ.

ANno CIƆ IƆC XXVI Februarii XIV hora noctis secunda mulier sexagenaria molam exclusit, dum grauissimis pressa doloribus in uteri repositione Hieronymi Sabioni consilio spiritum comprimeret. Mirandum

randum vero, quod iureiurando confirmaret, octo & decem annis nulla se viri consuetudine usam. Anno septuageno Petrus à Castro notauit. Nec sane id absonum fidei viro acris iudicii Melchiori Sebitzio præfiscine Germanorum Aesculapio singulari de Molis Dissertatione. Et vero puellæ cum motu intra corpus male habenti molam adiudicarunt medici, referente Amato Lusitano Centur. IV. Obs. XXXVI. Talem vero carnem rectius difformem statuit Iacobus Caranta Decad. Medicophys. Lib. I. Sect. I.

LIV.

Conceptus sine mensium fluxu, cum partu sine purgamentis.

ANno CIↃ IↃC XXI IX Patauii binæ matronæ nobiles vixere graciles ac proceræ; quæ sine mensium fluore concipientes pepercre, nunquam à partu purgatæ. Sed prægnationis tempore grauiter se habuerunt. Nobili Patau. à valetudine VC. Georgius à Turre longo medendi usu peritissimus commonuit, mensibus perpetuo destitutam ex voto octies enixam. Fabricius

Hildanus Cent. v. Obs. xLI. memorat se quinquagenariam vidisse validam, quæ mensibus perpetuo retentis liberos edidisset septem, à partu leuiter purgata. Idipsum Aristoteli asserit Hollerius de Morb. Intern. Lib. I. Schol. Cap. LIIX. variisque exemplis confirmat Ioannes Schenchius Lib. IV. Obseru. CXVII. & Marcellus Donatus Med. Histor. Lib. IV. Cap. XXIII, notauit pariter Sennertus Pract. Lib. IV. Par. II. Sect. II. Cap. I; se idem vidisse memoriæ prodit Panarolus Pentec. I. Obser. XV; Americanis id arte quæsitum narrat Ioannes Liberius Histor. nauigat. Brasiliensis Cap. XVII.

LV.
Partus falsus.

ANno CIↃ IↃC XXIV April. XV nobilis matrona duos & triginta annos nata, cui menses suppressi, rugitus ac flatus ventris persensit cum febre lenta & erratica. Quum post aliquot menses videretur partui vicina, excreto humore copia quam tres vel quatuor capiebant pelues, venter detumuit. Molam huius generis aquosam ex

ex Auicenna cum Iacobo de Partibus, Valeſco de Taranta, & Matthæo de Gradi opinatur Benedictus Siluaticus Centur. IV. Conſil. LIIX. Quam Fabricius Hildanus Cent. II. Obſ. LIII. deſcripſit, Rembertus Dodonæus Obſer. Medicin. Cap. XLIX annotauit, Sennertus itidem Pract. Lib. IV, Part. I. Sect. II. Cap, XI; uteri hydropem putat Cardanus apud Schenchium Lib. IV, Obſer. CCXVI. quem ex uteri veſicis docet Hieronymus Capiuac, Pract. Lib. IV. Cap, V,

LVI.

Partus multiplex.

ANno CIↃ IↃC XXXV Calendis Aprilis hora XIII Franciſca Salmaza annos quatuor & viginti nata marito Andreæ agnomine Veronenſi æditu templi cathedralis Patauii octauo menſe tres edidit filios integre formatos & bene mutoniatos, vittatoſque omnes. Domi ſacro fonte ab obſtetrice tincti. Primo nomen Oliui inditum, quod is dies incidiſſet in Dominicam Palmarum, quas Itali vocant *Oliue*, alteri patris, tertio Baptiſtæ. Primus à tribus horis exceſſit, alter nocte, tertius diem vixit,

Po-

Postremus mensis utero gerenti grauis fuit; cetera nihil incommodi sensit. Casus quidem rarior, nec tamen aliis inauditus. Quippe mulierem uno partu fœtus nouem fecisse notat Petrus Paulus Pereda in Paschalium De cur. morbor. Cap. LIX.

Anno CIↃ IↃC XL mense Iulio in Suecorum castris apud Germanos accepimus, militis uxorem quatuor filios ac tres filias enixam. Aliam quinque fœtus peperisse, Herophilo apud Aegineta Lib. III. Cap. LXXVI. & Cælio Aureliano autoribus, tradit Donatus ab Altomari Artis med. Cap. CXIV. Bononiæ fabri ferrarii coniugem primo partu gemellos edidisse, altero tres liberos, tertio quatuor; e tribus unum fuisse vitalem, è quatuor nullum, autor Trincavellius De rat. cur. part. hum. corp. aff. Lib. XI. Cap. XVII. Aliam ibidem tres edidisse meminit Dominicus Leonus Artis Med. Lib. VI. Sect. III. Cap. XV. Georgius Cedrenus memorat quarto anno imperii Theodosiani mulierem Antiochiæ uno partu quatuor masculos tulisse. Ipsam duos menses superfuisse, infantium unum post alterum extinctum. Agelmundi regis tempore meretrix uno partu septem puel-

los

los enixa, teſte Paulo Diacono Lib. I. Cap. XV. Matthiam Golaceuium Vuladislauienſem Epiſcopum ex duodecim liberis, quos mater unico partu edidit, ſuperfuiſſe ſolum refert Herbuſtus Hiſtor. Polon. Lib. IX. Cap. X. apud Genebrard. Chron. Lib. IV. Plura quære apud Schenchium Lib. IV. Obſ. CLXII. & Marcel. Donatum Med. Hiſt. Lib. IV. Cap. XXIV. Memoria omnino dignum eſt, quod reliquit Autor Chronici VII Aetatum in mea bibliotheca calamo ſcriptus, Nicolao III Pontifice Antoniam quandam Mutinę aliquando quinque, aliquando tres filios tuliſſe uno partu, at undecies gemellos, tandemque partu defeciſſe. De Cæſaris Auguſti ancilla in agro Laurente prodidit A. Gellius Lib. X. Cap. II. peperiſſe quinque pueros, eoſque pauculos dies vixiſſe, matrem non multo poſt mortuam.

LVII.

Ovum à muliere excluſum.

ANno CIƆ IƆC XXI in agro Vicetino femina quædam obortis doloribus parturienti conſuetis ovum edidit perfectum. Idem in Noruegia contigiſſe, omni fide

bus, nisi ad hos ferantur; quod per tot meatuum angustias difficillimum. Ludouicus Mercatus tamen Method. uniu. Med. sequutus Actuarium De Vrinis Lib. I. Cap. XXI. vero similius putat in ureteribus, quā Auicennę sententia Lib. III. Fen. XIX. Tr. II. Cap. XX. in renibus nasci pilos, qui cum urina prodeant. Non male venis materiam, renibus formam adscribit Lemosius. Tales post Hippoc. Sect. IV. Aph. LXXVI. & Celsum Lib. II. Cap. VII. Galenus De Loc. aff. Lib. VI. Cap. III. itemq; ex Archigene proposuit Aetius Tetrab. III. Serm. III. Cap. XXXI.

XLV.

Vteri Cancer, cum aquoso testiculi tumore.

ANno CIↃ IↃC XXIV Ianuar. XXIV uterus in cadauere mulieris mediæ ætatis cancrosus cum insigni tumore aquoso testiculi, sine dubio atræ bilis consorte, mora genito è bilioso recedente propter vesicæ felleæ obstructionem à calculo rotundo oliuæ nucleum æquante, qui foris albicans intus talci modo splendebat.

Stea-

XLVI.

Steatoma uteri fundo adnatum.

ANno cIↄ Iↄc XLIV Ianuarii XVII Steatoma occurrit uteri fundo adhærens, cuius cauitatem materia seui similitudine replebat: uteri reliquum insigni pinguedine obsitum.

XLVII.

Perpetuus mensium defectus.

ANno cIↄ Iↄc XLII Ianuar. XXIX in theatro uterus mole carnea oppletus veram perpetuæ suppressionis mensium causam detexit.

Alia mulier, cui ob conformationis vitium menses nunquam fluxere, neque ab utero quicquam, integra valetudine annum sexagesimum attigit.

XLIIX.

Menstruus vetulæ fluxus.

ANtistitæ cœnobii D. Matris Domini Pataui; è familia Camerina carnosę boni-

que

que habitus menſes ab anno ætatis undecimo uſque ad ſexageſimum prouenere. Petrus à Caſtro hac etiam ætate in binis mulieribus Veronæ ſtatis temporibus idem naturæ beneficium nuper animaduertit. Ad octauum & ſeptuageſimum in matrona quadam vidit Fabricius Hildanus Cent. II. Obſ. LXI. Hercules Saxonia Præl. Pract. Parte III. Cap. XXII. refert virgini ſacræ centeſimum agenti annum ceſſaſſe moleſtum ſex menſium pruritum à fluxu menſtruo, cuius in annum tertium vices perſenſit. In annum pariter eundem ſupra centeſimum eiuſmodi euacuationem obſeruauit Reinerus Solenander Sec. V. Conſ. XV. Num. 36.

XLIX.

Menſes per umbilicum vacuati.

FEminæ Patauii noſtra ætate prope hortum medicum habitanti ſtatis temporibus menſes manabant per umbilicum; ubi venæ epigaſtricæ ramus cum mammaria iungitur. Eiuſmodi quoque fluxus meminit Zacutus Luſitanus Prax. admir. Lib. II. Obſ. XCII.

Men-

L.

Menſes per crus purgati.

IOannes Baptiſta Soncinus mulierem notat, cui menſes nunquam fluxiſſent: ſed imminente huic purgationi tempore conſueto; magna ſanguinis copia è dextra tibia erupit, aperta ulceris cruſta. De ancilla Hafnienſi tale quidpiam prodidit amicus & ciuis meus Thomas Bartholinus Regius Medicinæ Profeſſor Centur. I. Hiſtoria XVI. Menſes è maligno pedis ulcere ſtatis temporibus puellæ prorupiſſe teſtatur Eſaias Meichſnerus celebris medicus apud Schenchium Lib. IV. Obſeru. CCLXIX. Sed & Gangrænam à menſibus in crus delatis tradit Sennertus Pract. Lib. IV. Part. II. Sect. II. Cap. I.

LI.

Menſes è dentis alueo ſtillantes.

ANno CIↃ IↃC XXX menſe Maio Bononia conſilii cauſa perſcriptum ad Ioannem Preuotium; veſtali menſes per dentis alueum erupiſſe. Simile quidpiam notauit

Iacobus Hollerius Com. II. Sect. II. Lib. II. Aphor. XIIX Coac. Prænot. Itemque Balduinus Ronsseus de primordiis vitæ humanæ Cap. XXIIX. Menses cum sterilitate per gingiuas fluxisse tradidit Zacutus Lusitanus Prax. med. adm. Lib. I. Obseruat. XCI.

LII.

Superfœtatio familiaris.

NAuiculatoris cuiusdam Patauii *al Portello* coniux quouis anno obnoxia erat superfœtationi. Cuius exemplum dedit Hercules Saxonia Prælec. Pract. Part. III. Cap. XXIIX. rationem confecit ac historia multiplici declarauit Ioannes Schenchius Lib. IV. Obs. CXXVI.

LIII.

Mola Viduæ.

ANno CIↃ IↃC XXVI Februarii XIV hora noctis secunda mulier sexagenaria molam exclusit, dum grauissimis pressa doloribus in uteri repositione Hieronymi Sabioni consilio spiritum comprimeret. Mirandum

randum vero, quod iureiurando confirmaret, octo & decem annis nulla ſe viri conſuetudine uſam. Anno ſeptuageno Petrus à Caſtro notauit. Nec ſane id abſonum fidei viro acris iudicii Melchiori Sebitzio præfiſcine Germanorum Aeſculapio ſingulari de Molis Diſſertatione. Et vero puellæ cum motu intra corpus male habenti molam adiudicarunt medici, referente Amato Luſitano Centur. IV. Obſ. XXXVI. Talem vero carnem rectius difformem ſtatuit Iacobus Caranta Decad. Medicophyſ. Lib. I. Sect. I.

LIV.

Conceptus ſine menſium fluxu, cum partu ſine purgamentis.

ANno CIↃ IↃC XXIIX Pataui binæ matronæ nobiles vixere graciles ac proceræ; quæ ſine menſium fluore concipientes peperere, nunquam à partu purgatæ. Sed prægnationis tempore grauiter ſe habuerunt. Nobili Patau. à valetudine VC. Georgius à Turre longo medendi uſu peritiſſimus commonuit, menſibus perpetuo deſtitutam ex voto octies enixam. Fabricius

HildanusCent.v.Obſ.xli.memorat ſe quinquagenariam vidiſſe validam, quæ menſibus perpetuo retentis liberos edidiſſet ſeptem, à partu leuiter purgata. Idipſum Ariſtoteli aſſerit Hollerius de Morb. Intern. Lib. i. Schol. Cap. lix. variiſque exemplis confirmat Ioannes Schenchius Lib. iv. Obſeru. cxvii. & Marcellus Donatus Med. Hiſtor. Lib. iv. Cap. xxiii, notauit pariter Sennertus Pract. Lib. iv. Par. ii. Sect. ii. Cap. i; ſe idem vidiſſe memoriæ prodit Panarolus Pentec. i. Obſer. xv. Americanis id arte quæſitum narrat Ioannes Liberius Hiſtor. nauigat. Braſilienſis Cap. xvii.

LV.

Partus falſus.

ANno cIↃ IↃc xxiv April.xv nobilis matrona duos & triginta annos nata, cui menſes ſuppreſſi, rugitus ac flatus ventris perſenſit cum febre lenta & erratica. Quum poſt aliquot menſes videretur partui vicina, excreto humore copia quam tres vel quatuor capiebant pelues, venter detumuit. Molam huius generis aquoſam

ex

ex Auicenna cum Iacobo de Partibus, Valeſco de Taranta,& Matthæo de Gradi opinatur Benedictus Siluaticus Centur. IV. Conſil. LIIX. Quam Fabricius Hildanus Cent. II. Obſ. LIII. deſcripſit, Rembertus Dodonæus Obſer. Medicin. Cap. XLIX annotauit, Sennertus itidem Pract. Lib. IV. Part. I. Sect. II. Cap. XI; uteri hydropem putat Cardanus apud Schenchium Lib. IV. Obſer. CCXVI. quem ex uteri veſicis docet Hieronymus Capiuac. Pract. Lib. IV. Cap. V.

LVI.

Partus multiplex.

ANno CIↃ IↃC XXXV Calendis Aprilis hora XIII Franciſca Salmaza annos quatuor & viginti nata marito Andreæ agnomine Veronenſi æditu o templi cathedralis Patauii octauo menſe tres edidit filios integre formatos & bene mutoniatos, vittatoſque omnes. Domi ſacro fonte ab obſtetrice tincti. Primo nomen Oliui inditum, quod is dies incidiſſet in Dominicam Palmarum, quas Itali vocant *Oliue*, alteri patris, tertio Baptiſtæ. Primus à tribus horis exceſſit, alter nocte, tertius diem vixit.

Po-

Postremus mensis utero gerenti grauis fuit; cetera nihil incommodi sensit. Casus quidem rarior, nec tamen aliis inauditus. Quippe mulierem uno partu fœtus nouem fecisse notat Petrus Paulus Pereda in Paschalium De cur. morbor. Cap. LIX.

Anno CIↃ IↃC XL mense Iulio in Suecorum castris apud Germanos accepimus, militis uxorem quatuor filios ac tres filias enixam. Aliam quinque fœtus peperisse, Herophilo apud Aeginetam Lib. III. Cap. LXXVI. & Cælio Aureliano autoribus, tradit Donatus ab Altomari Artis med. Cap. CXIV. Bononiæ fabri ferrarii coniugem primo partu gemellos edidisse, altero tres liberos, tertio quatuor; e tribus unum fuisse vitalem, è quatuor nullum, autor Trincavellius De rat. cur. part. hum. corp. aff. Lib. XI. Cap. XVII. Aliam ibidem tres edidisse meminit Dominicus Leonus Artis Med. Lib. VI. Sect. III. Cap. XV. Georgius Cedrenus memorat quarto anno imperii Theodosiani mulierem Antiochiæ uno partu quatuor masculos tulisse. Ipsam duos menses superfuisse, infantium unum post alterum extinctum. Agelmundi regis tempore meretrix uno partu septem puel-

los enixa, teſte Paulo Diacono Lib. I. Cap. XV. Matthiam Golaceuium Vuladislauienſem Epiſcopum ex duodecim liberis, quos mater unico partu edidit, ſuperfuiſſe ſolum refert Herbuſtus Hiſtor. Polon. Lib. IX. Cap. X. apud Genebrard. Chron. Lib. IV. Plura quære apud Schenchium Lib. IV. Obſ. CLXII. & Marcel. Donatum Med. Hiſt. Lib. IV. Cap. XXIV. Memoria omnino dignum eſt, quod reliquit Autor Chronici VII Aetatum in mea bibliotheca calamo ſcriptus, Nicolao III Pontifice Antoniam quandam Mutinę aliquando quinque, aliquando tres filios tuliſſe uno partu, ac undecies gemellos, tandemque partu defeciſſe. De Cæſaris Auguſti ancilla in agro Laurente prodidit A. Gellius Lib. X. Cap. II. peperiſſe quinque pueros, eoſque pauculos dies vixiſſe, matrem non multo poſt mortuam.

LVII.

Ovum à muliere excluſum.

ANno CIↃ IↃC XXI in agro Vicetino femina quædam obortis doloribus parturienti conſuetis ovum edidit perfectum. Idem in Noruegia contigiſſe, omni fide

maior confirmauit Olaus Vormius in Academia Hafniensi Medicinæ Professor celeberrimus, magno literarum Gothicarum detrimento nuper mortalitati ereptus, qui ovum istud in sua rariorum supellectili reposuit: in regia Augustissimi FRIDERICI III. hodie seruatur. Historiam edidit Vir eximius Thomas Bartholinus Collega Centur. I. Histor. IV Obseruat. rar. Partus rudimentum non absimile memorat Benedictus Siluaticus Centur. IV. Consil. LIIX.

LIIX.

Gemelli specie humana editi à vacca.

ANno CIƆ IƆCXIIX. Maji XII ad Amplissimum Consultissimumque Virum Iacobum Feschium Iuris Ciuilis in Academia Basiliensi Antecessorem nostra memoria perscriptum fuit, in vicina prouincia, quæ Illustrissimo & Reuerendissimo Archiduci LEOPOLDO Austriaco parebat, vaccam gemellos peperisse forma humana, qui cum ipsa rogo traditi, viro quodam sibi fuga consulente. Quæsitum fuit à Iurisconsultis Collegii, num partus iste judicio tam præcipiti recte igni fuisset expiatus.

Par-

LIX.

Partus monſtroſus.

LAurentius Pignorius magnæ pietatis ac fidei vir interioribus literis celeberrimus An. CIↃ CIↃ XXIX. narrauit in collibus Patauio proximis ruſticam feminas gemellas enixam, quarum altera ſupra umbilicum tota felem referens alteri humana prorſus ſpecie decoræ inſidebat. Hæc ſacro fonte excepta, illam Theologi aquis ſubmergendam ſtatuere.

LX.

Pedes manuum vice functi.

ANno CIↃ IↃC XXIX. VII Maji femina Gandauenſis Patauii comparuit, quæ pedibus omnia vitæ munia negotiiſq; domeſticis neceſſaria expediret. Similis apud Gallos noſtro æuo fuit. In Germania quoque noſtra memoria juvenis quidam literas elegantiſſime pedibus formabat. Quorum etiam meminit Felix Platerus Obſer. Lib. III. Venetiis puellam vidi pedibus nentem. Cæſare Auguſto imperante adoleſcens quidam humeris carens manuum

loco quæuis pedum officio peragebat, ut autor Dio Hist. Rom. Lib. LIV.

LXI.

Vermes in venis.

Hieronymo Fabricio ab Aquapendente primi nominis Anatomico & Chirurgo Patauii corporis dissectionem peragente, Ioannes Preuotius in vena emulgente sinistra vermem conspexit. Ab Adriano Spigelio itidem magni Senis successore in trunco venæ cauæ descendentis reperti. Quid multa? Vermem palmi longitudine secta brachii vena erupisse cum sanguine testis Ioannes Renodæus Pharmacopol. Lib. III. Cap. XXXIII.

LXII.

Rami Iliaci vermes.

Anno CIƆ IƆC XXV. XIIX Ianuarii in cadauere feminæ hydrope sublatæ ramum iliacum venæ cauæ descendentis occuparunt vermes capitulo erucæ in modum nigro, qui aqua macerati nigredinem posuere.

LXIII.

In principio arteriæ venosæ ossicula.

IN viro nonagenario Ioannes Veslingius reperit ossicula ad principium arteriæ venosæ in sinistro cordis ventriculo: quæ vere pars arteriæ vi caloris initio degenerantis in cartilaginem postea in osseam substantiam conversa. Arteriæ aortæ principium, qua è corde prodit, in muliere annorum septuaginta Patauii à Cl. Iacobo Crakero Alostano Doctore medico incisa vir Nobilis ac eruditus Carolus Offredus cartilagineum comperit.

LXIV.

Habitus corporis verminosus, cum variolis ac pustulis.

ILlustriss. Franc. Martinengi Comitis Brixiensis & Patricii Veneti seruo corpus uniuersum variolis obsitum vermiculis scatebat teretibus, quales fructuum. Caput ei supra bis mille foraminulis fœdatum.

Rustico etiam in valetudinario D. Francisci variolis secundum erumpentibus, ver-

mes digiti medii longitudine ſub puſtulis ea naſcebantur frequentia, ut noctu ſiniſtrum ipſi oculum exederent. Aldrighetti Medici clariſſimi opera, balneo ex ſcordio, ſtaphide agria, & alumine fœdà proluvies fugata. Grauidam ab eſu caricarum variolis correptam verminantibus prodidit Zacutus Luſitan. Prax. Med. admirand. Lib. III. Obſeruat. XLVI. Vermes duos & ſeptuaginta puellæ è puſtulis erumpentes notauit Horatius Augenius in Commentario Lib. I. Art. Curat. ad Glauconem apud me inedito: quem autore dignum Deo fauente in lucem proferam.

LXV.

Vermis cum biliosis excretus.

ANNO CIↃ IↃCXXIX. v. Iun. vir febre maligna correptus, bilioſa ſponte deiiciens vermem ſimul excreuit: quamuis Aetii ſententia Tetr. I. Serm. I. amara eiuſmodi animalculis aduerſa. Sed in veſica etiam fellea Guil. Fabric. Hildan. Cent. I. Obſeruat. LX vermes deprehendit; pariter Ioannes Vierus. Quid vero cerumine amarius ad meatus auditorii munitionem ab in-

inſectis minutulis? De auribus tamen ſe vermes Plin. Lib.xx.Cap.xiv notos eduxiſſe fatetur Io.Bapt. Montan. Conſ. xl. quos capparis amaritudine necari docet Galen. Lib.vii. de Simpl. Medic. Fac. Aſcarides in bilioſo notauit Petrus Toletus in Append. Pauli Bagellardi de Morbis pueror. Pituitā vero acceſſiſſe credibile eſt fœdæ ſobolis matrem.

LXVI.

Vermis monſtroſus diuturni morbi & mortis cauſa.

ANno cIɔ Iɔc xxxv. menſe Maio poſt varios dolores & maciem extincto Veronæ Gulielmo de Haert Batauo Sereniſſimæ Reipublicæ Venetæ tribuno, conſiſtentis ætatis viro, nec obeſo, vermis ab eo ſeceſſit multiceps, cauda longa, cornu gemino cancro ſimilis, flaui & nigri coloris; palmi longitudine. Talem adfert Marcellus Donatus Med. Hiſt. Lib.iv. Cap.xxvi.

LXVII.

Excretiones ſymptomaticæ interdum ſalutares.

EXcretiones ſymptomaticas quandoq; cum robore virium continuatas mor-

bum ad salutem finire, materia vacuata & absumta caloris natiui præpollentis opera, Anno cIↄIↄcxxvI mense Februarii ostendit filia Caroli Lazari magistri sphæristerii in vico Vinalium, quæ in febre continua lotium reddidit semper turbidum usque ad uniuersalem morbi declinationem, quam die huius mensis octauo & vicesimo attigerat.

LXIIX.

Medicamentum leniens in habitum corporis translatum.

ANtonio Salæ præcellenti medico dysenteria correpto Ioan. Preuotius mellis rosacei solutiui uncias quatuor ex aqua B. Virginis montis Ortoni præbuit. Aluo suppressa, æger mel merum sudauit. Sed & Autor Libri de Dissolutione continua Cap. xxI. Galenicis adscripti ait mellis aquam aliquando tendere velociter in venas. Laxiore nempe corporis feruidi habitu. Qua ratione Thessalus Epidem. vI. Sect. vI. Σάρκες ὀλκοί. Hippocratis enim decreto Lib. de Alimento Ξύρροια μία. *Confluxio una.*

San-

LXIX.

Sanguis apprime serosus.

FIbrarum sanguis expers aliquando vitæ discrimine cucurbitulis cum scarificatione ducitur. Puellam nubilem vidit Preuotius Patauii, cucurbitulis ea ratione affixis, pertinacissimo sanguinis profluvio sine ullo artis præsidio interiisse.

LXX.

Sanguis nigerrimus.

ANno cIↄ Iↄc xxx Aprilis xxvi D.Roberto Keuchenio Vesaliensi juveni robusto & biliosо sanguis missus atramenti scriptorii modo nigerrimus. Aponensis aquæ potu alvus ei fusissima.

LXXI.

Sanguinis ab hirudinibus admotis fluxus repressus.

ANno cIↄ Iↄc xxix. Martii xxiix Equiti Anglo mentagra perquam laboriosa inquinato, Ioanne Colle primæ sedis Pro-

Professore Practico, & Ioanne Dominico Sala consulentibus, quum hora XIV mane hirudinibus loco infecto appositis sanguis ad tres ferme libras erumpens nulla cura sisteretur, Preuotius, cui valetudinem commiserat, elotis vino albo adstringente vulnusculis unguentum Galeni restringens ex bolo Armena pilisq; leporinis bono euentu imponi iussit.

LXXII.

Sanguis merè pituitosus.

ANno CIↃ IↃC XXIX. XI Maii cœnobitę sodalitatis D. Antonii ætatis prouectæ pruritu sicco atque difficili diu vexato sanguis è venis hæmorrhoidibus adeo pituitosus fuit evocatus, ut præter tantillum seri nullum sanguinem referret. Quapropter Celsus Lib. II. Cap. X vere monuit, incisa vena, sanguinis colorem habitumque attendere. Lotium eidem per aliquot dies priuatiue crudum conspiciebatur.

LXXIII.

Pituita puri ſimillima.

ANno cIↃ IↃc xxxI menſe Maio Illuſtriſſimus Leonardus Piſaurus Nobilis Venetus ætate iam præcipitata pituitam fecibus permixtam deiecit, quæ merum pus referebat.

LXXIV.

Sudor periodicus.

BEnedictus Siluaticus menſtrui fluxus loco ſingulis menſib. deprehendit ſudorem ſine febre tres dies durantem. De quo Cent. I. Conſ. vI. & Centur. II. Conſ. xcv. In ciue Mediolanenſi obſeruauit idem quauis nocte ſudorem; qui potu fontis calidi tandem ceſſauit.

LXXV.

Meliceris viridis.

ADrianus Spigelius rariorum indagator ſedulus tumore aperto materiam inuenit ceræ viridi ſimilem, quæ admota candelæ colliqueſcebat. Quod meliceridis

ge-

gnus etiam Cornelius Celsus agnouit Lib. v. Cap. xxiix. quando ait: *Si inciditur, viridis intus caro apparet*. Quo modo vetus codex Mediceus Florentiæ, Ambrosianus Mediolani, Diui Antonii Venetiis, meusq; MS, item Excerpta bibliothecæ Regiæ Parisiis, Ioannis Caii, & Pauli Aicardi emendationes MSS. Eaq; formula usus autor Lib. iv. Cap. xv. & Lib. vi. Cap. xiix. Pro qua loco memorato in vulgatis *intra*. Nulla sententiæ quidem varietate, curiosis tamen haud ingrata.

LXXVI.

Femina laborans Arthritide.

ANno cIↃ IↃc xxvi. Martii iix feminam conspexi artuum doloribus aggrauatam, cui menses ordinati fluxere. Senex Cous tamen Lib. vi. Aphor. xxix ait: Γυνὴ οὐ ποδαγριᾷ, ἢν μὴ τὰ καταμήνια αὐτέῃ ἐκλείπῃ. Sic etiam MS biblioth. Mediceæ. Vbi meus liber MS cum Cod. Vaticano 279. αὐτῇ. Vatic. 280. ἐν αὐτῇ. eadem plane sententia Io. Heurnio interprete, *Mulier ex podagra non laborat, nisi menstrua illi deficiant*. Stoæ Romanę princeps autem Epistola xcv Hippocra-

pocratem vere paucis excusat: *Quid mirandum eft, maximum medicorum & naturæ peritiſſimum in mendacio prehendi: quum feminæ tot podagricæ caluæque ſint? Beneficium ſexus ſui vitiis perdiderunt: & quia feminam exuerunt, damnatæ ſunt morbis virilibus.* Cardanus tamen in Commentario hoc effugium acrius reprehendit. Menſtrua enim ſentinam exhauriunt articulis moleſtam, quæ frugali Hippocratis ætate ſequiorem ſexum non infeſtabat; quamuis huius morbi non uno loco meminerit, quem Plinius etiam Lib. XXVI. Cap. X. ſua memoria peregrinum ait, nec Latium nomen inueniſſe. Galenus autem prudenter monet iſtæc pauciora & leuiora fuiſſe vitia.

LXXVII.

Arthritis curata.

AN. CIↃ IↃC XXVI Illuſtriſs. Iſaaci Vuaecke ad Sereniſs. Rempubl. Venet. m Legati Angli cubicularius adoleſcens Anglus rari habitus & coloris fuſci à ſæuiſſimis articulorum doloribus cum febre lenta & purulentis alui deiectionibus, febre non obſtante, Ioannis Preuotii dexterita-

te curatus fuit pertinace hypocaufti & decocti ufu. Cuius in Analectis Cautionum medicarum memini. Hieronymus Cardanus in vita fua Cap. vi. memorat fe à podagra perfanatum.

LXXIIX.
Coxæ dolor ſanatus.

DIuturnos coxendicum dolores Adrianus Spigelius breui tempore fuftulit fetaceo ex radice hellebori mufculi gafterocnemii gemelli interftitio in furis infixo. Nimirum venæ fubpoplitеæ beneficio: cujus incifio ceteroquin eo in cafu magnos effectus habet.

LXXIX.
Remedium huic dolori efficax.

SOlis clyfteribus ad fummum intra dies quatuordecim fublatum coxæ dolorem fua manu teftatus eft eruditiffimus Vratislauiæ medicus Daniel Rindtfleifch ad orã Hippocratis v. Epidemior. quem Patauii apud filium cognominem Bucretium mihi amiciffimum fæpius infpexi.

Ofsis

LXXX.

Oſſis coccygis luxatio reſtituta.

ADrianus Spigelius Anno cIↄ Iↄc xxiv os coccygis à partu luxatum nobili matronæ ſola faſcia reſtituit.

LXXXI.

Iecur non ſemper luis Venereæ ſedes.

ANno cIↄ Iↄc xxiv. Ianuarii v, Adriano Spigelio ſecante in theatro anatomico puellæ corpus annorum duodecim, quæ in valetudinario D. Franciſci non matureſcentibus venereis bubonibus extincta, hepar plane fuit integrum. Ex quo planum fit, non ſemper viſcus hoc lue Venerea infectis labefactum.

LXXXII.

Lues Venerea contagioſa.

ET quæ non huius mali vis? Anno cIↄ Iↄc xxix Aprilis xiix cum Ioanne Preuotio matronam viſitaui honeſtam, cuius nutrix infantis os infecerat. Mater ab eo

lue

lue contracta sic maritum inquinauit, ut non bubones tantum ipsi eruperint, sed in genu quoque admodum pertinax herpes, ac in vertice ulcus venereum. Vxore in statum paulo meliorem decocto producta, maritus etiam suæ valetudini consultum iuit. Eiusmodi fere inquinamentum prope Marpurgum in pago accidit, infante à digito ancillæ pultem præbentis infecto, quod à matre lactante in maritum, imo in pædagogum ex poculi communitate istis locis familiari dissєminatum celeberrimi Chymiatri Ioannis Hartmanni doctoris mei ingenio deletum. Adolescenti parum prouido D. Francisci valetudinarii ministro, qui calices infectos diu siccarat, ulcera admodum atrocia fauces occuparunt, quæ nobis adstantibus non aliis auxiliis quam Petri de Marchettis candentibus ferramentis repressa. Perniciosum hoc contagium aduertit Paræus Chir. Lib. xiix. Cap. 11. memorabili exemplo confirmauit Fabricius Hildanus Centur. 1. Obs. c. etiam eminus tradit Zacutus Lusitan. Prax. med. admir. Lib. 11. Obs. cxxv.

LXXXIII.

Fœtus cum tophis Venereis editus: alter obsitus variolis.

VEneris illicitæ pœnam non adultiores modo ferunt, sed insontes quoque liberi antequam lucem conspexere in aluo materna luunt diro malo infecti. Fœtum recens editum Pataui conspicere licuit, cui dorsum tophis venereis obsitum. Imo contaminatos lue Venerea infantes apud Indos nasci refert Ludouicus Viues in D. August. de Ciuit. Dei Lib. xxii. Cap. xxii. Veronæ pellionis uxor inquinata lue filium peperit defœdatum variolis: non reddito papauerculo, nec deguſtato lacte, tertio die obiit. Petrus à Castro testis.

LXXXIV.

Mercurii dulcis ad luem Veneream usus.

EXimio medendi compendio, & ægrotantium leuamine, quod in Analectis Cautionum medicarum fideliter monui, hoc loco repetere libet, diuinum pæne aduersus luem Veneream auxilium præberi

N Mer-

Mercurio dulci; qui rite paratus post sanguinis missionem ac syrupos præparantes alternis vel ternis diebus cum Electuarii lenitiui drachmis tribus ad triginta, vel si opus quadraginta, dies exhibitus pondere ut plurimum duodecim granorum homini vegeto commode aluum soluit sine dolore, nec saliuam mouet. Ne tamen malefici quicquam intestinis adhæreat, omissis aliis medicamentis, melle rosarum solutiuo cum tamarindorum decoctione ex aqua cichorii addito semine citri quauis hebdomada semel ea fuerint detergenda. Sic enim plures, posthabito ligni decocto præter secundum potui destinatum, sine longæ sudationis tædio penitus convaluisse memini ex eo integerrimæ valetudinis prole fœcundos. Quin Montispessuli puerum familiæ Saportæ bimulum, nihil proficiente ligni decocto, mercurio dulci ad grana octo dextre dato luem à nutrice contractam superasse, narrabat Paulus Schlegelius vir fide dignus. Historiam refert Lazarus Riuerius Centur. 1. Obs. xcv. Alium ex infecta natum, à quinto & decimo partus die Mercurii dulcis granis duobus vel tribus cum saccharo & lacte ad

men-

menſem adſumtis convaluiſſe, autor eſt Samuel Formius Chirurgus Monſpelienſis ad eundem Obſeruat. XXVI. Silentio tamen præterire nolo, quod Analectorum Lib. II. de Mercurio vitæ notaui, ſenibus etiam ab huius uſu quandoque inteſtinum prolabi: quibus humore pituitoſo plurimum ſcatentibus quæuis forſitan Mercurialia non uſque commoda vel tuta. Medicus itaque eorum uſum circumſpectus ineat.

LXXXV.

Hydrargyri uſus in corpore humano.

HYdrargyrum tamen nullo artificio immutatum citra noxam adſumi confirmant Inſulæ cuiuſdam prope Moluccas incolæ, qui tam ad conſeruandam ſanitatem, quam ad propellendos morbos illud quotidie deglutiunt. Agreſtem nouit Preuotius, qui ad deturbandam alvum argenti viui binas uncias quouis die acciperet; quas reiectas & probe lotas iterum conſueto more uſurpabat. Plura in hanc rem Ambroſ. Par. Chir. Lib. XX. Cap. XXXIIX. Ad lactis retentionem Hiſpanas mulieres infantibus hydrargyri grana tria vel qua-

tuor præbere autor eſt Ioan. Baptiſta Zapata Hiſpanus Secret. Med. Cap. v. Patauii etiam pueris exhibetur, dum verminant.

LXXXVI.

Hydrargyri inunctio periculoſa.

AT vero externus ipſius uſus parum tutus, quicquid multi de Cingulo Mercuriali iactitent. Cuius infelicem uſum notauit Guilielmus Hildanus Cent. v. Obſer. xciii. Anno cIɔ Iɔc xxxiix Camillus Pareſchi Patauinus Chymiæ non vulgariter peritus, quum ſenior animalcula in carceribus attracta Mercurii inunctione amoliretur, in fœdam ſcabiem cum impotentia motus incidit; nec diuturna poſt fuit vitæ uſura. Cinguli quoque mercurialis uſum in alio ſene mortiferum aduertit Philippus Hoechſtetterus Obſ. medicin. Dec. iii. Caſu vii. Veslingius tamen mihi affirmabat Arabes ad quoſcunque dolores unguento mercuriali proſpere uti. Eoq; deletus capitis dolor pertinax apud Zacutum Luſitanum Prax. med. admir. Lib. ii. Obſ. cxxix. etiam genu Lib. dicti Obſ. clxvi. Ad Scabiem inueteratam laudat idē Lib. iii. Obſ. xi. Sed heic lues forſan latuit.

Hy-

LXXXVII.

Hydrargyrum admoto emplaſtro inhærens.

ANno cIↄ Iↄc XXIV Auguſti XXVI Adrianus Spigelius, ſeruo ad pericardium punctim ſauciato quum thoracem perforaret, emplaſtro hydrargyrum adhæſit. Numquid ab inunctione mercuriali ante facta, an pharmacopœi culpa emplaſtro perperam ficto?

LXXXIIX.

Gangræna letalis à veſicantibus.

ANno cIↄ Iↄc XXVII. Iuvenis è nobili Valeriorum apud Venetos familia duos & viginti natus annos in melancholiam pronus febre maligna corripitur. Itaque veſicantia quatuor coxis cruribuſque appoſita: quæ attractis humoribus venenoſis intra biduum in cruribus letalem gangrænam excitarunt. Cantharidum puluere iuſto copioſius admixto ſimile quidpiam Lazarus Riuerius animadvertit Cent. II. Obſ. LXXXVI.

LXXXIX.

Viperæ morsus.

ANno cIↄ Iↄc xxix. Maji xvii Pharmacopœó Germano in officina Francisci Macopii Brugensis in vico D. Francisci serpentinum puluerem alexipharmacum ambitiose jactanti, quum incautior esset à vipera demorsus, brachium repente intumuit cum nigredine gangrænam comminante. Itaque sanguis ex eodem brachio ultra libram illico extractus, exhibitaque simul Theriaca locus oleo Scorpionum illitus. Quibus præsidiis recte habuit.

Euentu longe diuersó Ioannes Knips Coloniensis Caroli Macopii peste sublati gener & successor elegans ac peritus, juvenis optimi habitus, ac temperamenti sanguinei An. cIↄ Iↄc xxxiix mense Majo, quum liberius viperarum capita versaret, pollicem dextræ manus animalis rictus inuasit. Caput igitur firmius adhærens quum vi auellisset, adsumto sponte alexipharmaco per urbem ad sudorem concitatius incessit. Inde febris continua, & convulsio, tandemq; linguæ, ac latere corporis dex-

tro

tro paralysis. Peritissimorum medicorum consilio in thermas Diui Petri ablegatus mense Iulio meliuscule se quidem habere cœpit. Sed ab insolito æstu cum familia febre correptus, cis paucos dies occubuit Patauii.

Petrus à Castro in Cantabria feminæ itemque presbyteri puero pullos gallinaceos podice deplumato vulneri feliciter admouit, etiam ad sextum, qui extinctis illico reliquis superfuit: non omissis interim alexipharmacis.

XC.

Scorpii partus, Vis venefica, Antidotum.

ARgumenti affinitate iuvat heic obseruatum mihi scorpii enixum & alexipharmacum è meis ad Scribonium Largum Notis reponere. Anno CIƆ IƆC XXV die Iulii XXIX scorpius turgens in carcere vitreo numerosam mihi exclusit sobolem, quam non oui, sed perfecti animantis figura cum spuma ori matris adhærere vidi; eaq; mox eius dorso & sub aluo undique affixa initio candida, breui dorsum cinerea, post nigricans, donec euidentiore paulatim specie

adulescens tandem sponte dilaberetur. Idem eximio variæ doctrinæ viro Thomæ Furenio ciui meo evenit Anno CIↃ IↃC XLV a. d. Iulii XXI: ubi tandem candida comparuit pellicula orbicularis, qua veluti secundinis fœtus manifeste obvolvebatur. Hinc Aristoteles forsan Histor. Animal. Lib. v. Cap. XXVI ait: *Scorpiones terrestres vermiculos ouorum specie pariunt complures, & incubant.* Quod & Plinius notauit Lib. XI. Cap. XXV. Addit Philosophus: *Scorpiones undenos pariunt.* Imo plures quam tricenos, vel nostris experimentis. Nec tamen uno eodemq; tempore. Anno enim CIↃ IↃC XLVII die Augusti XVII bestiola hæc undenos peperit, quod & Plinius obseruauit: qui numerus die XIX pæne triplicatus: lendis magnitudine per telescopium undiquaq; perfecti comparuerunt. At eodem fere die sequentis mensis proles hæc interiit, quum in pastum matris binos apposuissem scarabæos, quos mortuos non attigit. Ipsos in Italia aliquando innocuos monuit Plinius. Patauii nihilominus tumore ac dolore graues ictus animaduerti. Sed ab anno etiam Petrus a Castro vidit recruduisse venenũ in semetipso, & in gallina. Sole nempe

Scor-

Scorpii ſignum peragrante dextræ manus indicem ipſi feriit ſcorpio niger maximeq; virulentus. Dolorem confeſtim percepit cum frigore totius brachii, qui verius in digito ponderoſus. Scorpio ipſe contuſus plagæ impoſitus ceteraque alexipharmaca parum profuere. Digito in gallinæ domeſticæ ſedem immiſſo, dolor poſt ſeſquihoram omnino ſolutus: ipſa intumeſcens ac ſemimortua theriaca deglutita quidem conualuit, ſed claudicans. Redeunte ſequentis anni eo ipſo temporis momento, gallina convulſa, tremula, & eneruis procubuit, donec ſumta theriaca reſtitueretur. Viro clariſſimo pariter eodem tempore dolor digiti rediit, cum tumore phlegmonode, qui acri & flauo pure vacuato adhibitiſque antidotis ex eo integre conualuit. Petum iis remedio Henricus Furenius VC. deprehendit mecum Patauii.

XCI.

Scorpii impune vorati; etiam aranei.

Patauii mēa ætate adoleſcens fatuus citra noxam ſcorpios vorauit, atque araneos. Qui tandem peſtilentia per Italiam

passim vagante Anno cIↄ Iↄc xxxI fuit sublatus. Aureliæ vidit Offredus noster mendicum tetra fœdaque corporis animalcula & araneos sine valetudinis detrimento vorantem. Puellam araneos deglutientem se Coloniæ vidisse autor est Albertus Magnus apud Vlyssem Aldrouandum De Insectis Lib. v. Cap. xII.

XCII.

Ossa à Tartaro corrosa.

ANno cIↄ Iↄc xxvI Iunii xI ossa pueri defuncti in valetudinario D. Francisci ab acri destillatione tartarea sic erosa, ut in costis tanquam stillicidii vestigia in ossa coxendicis desinerent. Contubernalis meus Vuernerus Rolfinckius Hamburgensis nunc in Academia Ienensi celeberrimus Ordinis Medici Professor & Antecessor amplissimus Patauii sceleton habuit. Hieronymus Fabricius ab Aquapendente in Operationibus Chirurgicis de Ossis Carie puero notauit illæsa dura cerebri membrana os ab humore acri perforatum.

XCIII.

Os humeri ab aeris collisu fractum: ab eodem cæcitas, & surditas.

ANno CIↃ IↃC XXIII. XIV Decembris in Theatro anatomico narrauit Adrianus Spigelius in Belgio tubicini prorsus intacto emissa è tormento bellico quinquaginta librarum pila ferrea brachium prætervolante os humeri fractum fuisse; gangrænam intra diem quartum subsequutam, ex qua interiit. Ambrosius Paræus Chirur. Lib. x. Apologismo testis est multos bombardæ fragore attonitos fractisq; sine carnis noxa ossibus inuadente mox gangræna periisse.

Gustauo magno Suecorum Rege Francofurti ad Oderam impressionem faciente, machinę fulmen centurioni fortissimo Marco de la Roche Offredi nostri agnato luminis usum ademit. Similē historiā, vide apud Ioannem Schenkium Lib. I. Obs. CCCIV.

Nobili Gallo eadem ex causa ferme surdo, corpore bene purgato, Preuotius aquæ Aponensis ad verticem stillicidio auditum redintegrauit.

Cra-

XCIV.

Cruris amputatio à febre liberat.

ANno CIↃ IↃC XXIII Octobris XXIII in valetudinario D. Francisci à Chirurgo iam senium quidem prospiciente, sed expedito, mulieri ætatis mediæ, extenuatæ, febre præsente crus sinistrum salutis conclamatæ sub genu amputatum. In dies ea melius habere cœpit, remota putredine.

XCV.

Leguminis ex ære cocti esus letalis.

VRBANO IIX Summo Pontifice Anno CIↃ IↃC XXXIV a. d. XXVI Aprilis relaxatis omnibus noxis Italiæ veniam prosperante, hortulanus quidam in vico D. Antonii à supplicatione reuersus cicera vase æneo cum oleo & sale cocta auide vorat: Vomitu aluique deiectionibus misere confectus die sequenti Ioannis Veslingii opem implorat. Viribus omnino prostratis cordialia imperantur, & epicerastica tenuiori fortunæ competentia. Sed miser die tertio

cx-

exſpirauit. Nimirum ſalis ea vis eſt, ut æruginem elicuerit, quæ rodendo hominem ſuſtulit. Mirandum magis, quod Compend. Medic. Lib. II. Cap. IV. narrat Iuſtus Cnutius Belga, cui fatum in ætatis flore Patauii maximam doctrinæ ſpem præcidit, Virgines in cœnobio D. Claræ prope Mantuã in ſuburbio Miaré amplius triginta ab eſu oryzę ex vaſe æneo ſtanno recens obducto in diarrhœam cardialgia comitatam incidiſſe. Ventriculus nempe ſenſu præditus eſt exquiſito, quem nerui à ſexti paris ramo externo ad ſuperius orificium ipſius protenſi conferunt.

XCVI.

Flammula Iouis cocta in acetaria coloris.

ANno CIↃ IↃC XXXII. Iul. XXV. quum in municipium Tituli Liuii vulgo *Tiolo* decimo ab urbe Patauina lapide noſtra ætate maximi Philoſophi Cæſaris Cremonini ruſticatione celebratum animi gratia me recepiſſem, ut Carolum Auantium Rhodiginum Philoſophum & Medicum rei herbariæ peritia clarum longa mihi neceſſitudine iunctum inviſerem cum Alexandro Eſ-

tio Patricio Patauino mihi ob summam integritatem probatissimo, qui magnam inibi æstatis partem agebant, rusticos vidi julis flammulæ Iouis coctis citra noxam pro acetariis vesci: nisi quod alvum citarent fortius. Quod fortassis ob nimiam humiditatem, ut sic dicam, alimentariam contigit, postquam elixatione retusa iis acrimonia; quæ tanta stirpi quarto gradu calidæ atque siccæ, ut vel inde à recentioribus hoc nomen meruerit, herbariis ceteroquin Clematis appellata.

XCVII.

Natura in faba miraculum.

ANno cIↄ Iↄcxxxi Aprilis die ix certo V. C. Ioannis Preuotii ab olitoribus edocti experimento accepi, fabam in folliculo paulatim siccatam ad umbram inverso acumine scapum spectare anno bissextili; secus, superna.

XCIIX.

Serpentibus alui excrementum odore moschi.

SErpentium quorundam recrementa moschi odorem fundere tradit celeberrimus

mus noſtri qui Profeſſor Panormitanus Petrus Caſtellus de Hyæna odorifera Cap. 11. Rem plane deprehendi in monte Baldo feracis naturæ viridario An. CIↃ IↃC XXXIIX menſe Iulio, in quem ſumma oblectatione cum Ioanne Veslingio Horti Medici Patauii Præfecto conceſſeram. Immenſam ibi viperarum frequentiam notabili vidimus exemplo. Etenim viæ comitem ſe dederat Gaudentius Stodler Pharmacopœus & herbarius diligens, qui laborioſo admodum itinere defeſſus quum ad crepidinem ſe nonnihil inclinaſſet, en repente vipera collum eius ambit: inſueto frigore excitatus, ut iuvenis erat alacris, anguem intrepide arreptum in terram proiiciens nihil præterea noxæ percepit.

XCIX.

Roſæ rubentis odor quibuſdam infeſtus: etiam letalis ipſa.

IOanni Echtio moleſtum fuiſſe roſæ rubræ odorem concitata ſternutatione memorat in vita eius Melchior Adamus. Idem Ioanni Preuotio capite calido à rubris pallentibus frequenter accidit: nec mihi rarius. Hannibali Saſſo roſæ odore ſangui-

nem

nem de naribus erupisse testis est Alexander Tassonus Meditationum Lib.I.Cap.XIV. Hominem rosas olfacientem syncope correptum tradit Petrus Seruius de Odoribus, itemque Dominicus Panarolus Pentecoste II. Obseru. XXXIIX. Dictu mirum, idem rosa conspecta de Veneto quodam refert Amatus Lusitanus Cent. II. Cur. XXXVI. Nobilem etiam Romanum sine periculo tertiana laborantem propinato syrupo rosarum solutiuo extinctum narrauit è suggestu Patauii Horatius Augenius; referente Ioanne Dominico Sala Artis Medicæ Cap. XL. Quod mulieri etiam in Batauia contigisse noui. Nec homini aduersas rosæ dotes ignorauit poëta Ibn Muhammed Bustæus. Quod multiscius vir Iacobus Golius ad Arab. Adag. Hemistich. XII notauit. Adde Marcellum Donatum Med. Histor. Lib.IV.Cap.IV.

C.

Manna pondus varium.

MAnna, quæ in foliis arborum colligitur, Venetis *Manna di foglio*, usu rara, pretiique magnitudine solis matronis ditioribus ea in urbe recepta, tribus unciis

præ-

præbetur. Pataui & aliis in locis non proſtat; nec hodie Venetiis, quandoquidem iucunditate, quam efficacia præſtabilior. Vulgaris, quæ in caudice reperitur, ad ſex uncias concedi poterit. Sereniſs. Magni Ducis Hetruriæ FERDINANDI II. archiater Clariſſimus Ioannes Nardius eximiis ingenii conatibus nuper fato ſubmotus Diſquiſitionis De Rore Cap. XXXIX. utriuſq; meminit. Nobis vero communem antiquis minime peregrinam ex Athenæo Deipnoſ. XI. Amyntæ veteris autoris fide planum fecit in Exercitat. Plinianis ad Solin. literatorum princeps Claudius Salmaſius. Quo etiam loco Attici leporis apex Iſaacus Cauſabonus Animaduerſ. Lib. XII. Cap. XIV. ἀερόμελι *Officinarum Mannam* interpretatur. Adeo veriſſimum illud Venuſini vatis: *Multa renaſcentur, quæ iam cecidere.*

O

SYLLABVS

Eorum, qui laudantur, expenduntur, aut illustrantur.

O 2 Tho-

è MSS

N

O

P

Hen-

Pe-

Gau-

INDEX
RERVM MEMORABILIVM.

Cho-

Fa-

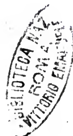
Ili-

læsus

P 4 nigri-

Stea-

FINIS.

Argus etiam totus oculeus vix auertet operarum commissa. In his pauca sic restituantur.

Pag. 6. v 5. critico 14. 10. Francisco 37. 6. præcideret 63. 17. protruserat 74. 15. olitor 91. 10. Mantissæ 97. 13. trimestri 100. 1. tur sin 19. natum 145, 4, aquæ 160, 16, seplasiarius

ΤΥΧΗ ΚΑΙ ΠΟΝΩ.

